

PEDAGÓGIAI PROGRAM

MAGYARMECSKEI ÁLTALÁNOS ISKOLA
7954 MAGYARMECSKE, Petőfi S. u. 96.

2026. szeptember

(W. Timothy Gallwey: A rózsza)

1. BEVEZETÉS

1.1. Intézményi adatok

Az intézmény hivatalos neve	Magyarmecseki Általános Iskola
Székhelye	7954 Magyarmecske, Petőfi S. u. 96.
Elérhetőségek	Tel.: +3630 0956799 E-mail: mecske.kozkincs@gmail.com
OM azonosító	027351
Az intézmény típusa	Községi iskolák – általános iskola
Alapító szerv neve	Emberi Erőforrások Minisztériuma
Az intézmény fenntartó neve	Szigetvári Tankerületi Központ
Fenntartó székhelye	7900 Szigetvár, Deák Ferenc tér 16.
Az intézmény működési területe	Magyarmecske, Magyartelek, Kisasszonyfa, Gilvánfa községek
Csoportok száma	1-8 évfolyam
Vezető	Igazgató
Alapító Okiratban felsorolt tevékenységek	általános iskolai nevelés, oktatás: - nappali rendszerű - alsó tagozat, felső tagozat - A többi gyermekkel együtt nevelhető oktatható sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók nevelése-oktatása (beszédfogyatékos, egyéb pszichés fejlődési zavarral küzdők, értelmi fogyatékos – enyhe értelmi fogyatékos) - integrációs felkészítés - nemzetiségi nevelés-oktatás (magyar nyelvű roma/cigány nemzetiségi nevelés-oktatás) - egyéb foglalkozások: napközi, tanulószoba - iskolai könyvtár - mindennapos testnevelés biztosításának módja: saját tornaterem - a testnevelés keretében megvalósított úszásoktatás módja: együttműködési megállapodás alapján

1.2. Az intézmény bemutatása, feltételrendszere

1.2.1. Rövid történeti áttekintés

Az államosítás előtti időkben Magyarmeckén és Gyöngyfán református, Gilvánfán és Kisasszonyfán római katolikus egy-egy összevont tanulócsoportos felekezeti iskola működött, 1-6. osztállyal. Magyarteleken csak 1946-ban létesült önálló iskola.

Az 1948-ban történt államosítás jelentős változást teremtett az oktatásban. A kötelező közös tanterv, a gyermekek érdeke, a nevelők munkájának megosztása szinte magától kínálta az alkalmat körzeti iskola létrehozására.

Az 1949/50-es tanévben - szülők, nevelők egyetértésével - körzeti iskola szerveződött Magyarmeckén az említett négy község felsős tanulói számára. Az alsó tagozatosok továbbra is községükben jártak iskolába, 1-4. osztályos összevont tanulócsoportba.

Magyarmeckén a körzet községeiből bejáró felső tagozatosok két összevont tanulócsoportban tanultak, 3 nevelő segítségével. Az oktatás céljára a község volt kultúrotthonát használták, ahol 2 tanterem és szolgálati lakás létesült. Rendelkezésre állt még egy szükségintanterem egy magánháznál, és a korábbi református iskola, ahol az alsó tagozatos oktatás folyt. A három helyen szétszórtnan történő oktatás sok nehézséget jelentett gyerekeknek és felnőtteknek egyaránt.

Az 1952/53-as tanévtől kezdve a felső tagozat mindegyik osztálya külön tanulócsoport lett. A nevelők száma négyre, majd hatra gyarapodott. Tanterem hiányában a felső tagozat az alsósok tantermeit is használta, így az alsó tagozat délután járt iskolába.

Az 1955/56-os években történt átszervezések alkalmával megürült az addig körzeti rendőrőrs által használt épület, s ebbe költöztetett az általános iskola.

1978-ban Kisasszonyfa és Magyartelek, 1983-ban Gilvánfa alsó tagozatosainak bekörzetesítése történt meg Magyarmeckére. Így lehetőség volt arra, hogy mind a nyolc osztály önállóan működjön, s az alsó tagozatban még további egy tanulócsoport, az 1-4 összevonású kisegítő osztály működése is megkezdődött az enyhe fokban értelmi fogyatékos gyermekek számára. A délelőtti oktatást délután 7 napközis csoportban folyó munka egészítette ki.

1990-ben átadásra került a pályázati pénzekből felépített szép új iskolaépület.

1993-tól Gilvánfa önálló jegyzőség lett, s alsó tagozatos iskolát létesítettek. A felső tagozat továbbra is Magyarmeckére járt. 1998. szeptember 1-től a 4 évig Gilvánfára járt alsó tagozatos tanulók a szülők határozott fellépésének eredményeként ismét visszakerültek a magyarmeckei iskolába

1990-es évek végétől teljesen osztott 8 évfolyam, egy hármas összevonású speciális osztály, valamint 6 napközis csoport működött.

2003/2004-es tanévtől teljesen osztott 8 évfolyammal működik továbbra is az iskola. Ebben a tanévben történt meg a sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése-oktatása, valamint az Integrációs Pedagógiai Rendszer (IPR) bevezetése. Az 1-8. évfolyamon egész napos oktatás folyik.

1.2.2. Az iskolakörzet bemutatása

Magyarmecke Baranya megye déli részén, az Ormánság peremén helyezkedik el. Az iskolakörzethez további három falu, Gilvánfa, Kisasszonyfa, Magyartelek tartozik.

A térségben az elmúlt évtizedekben jelentősen kicserélődött a lakosság. A II. világháborút követően – főként a szocialista gazdaság iparosítást erőltető politikájának következtében – jelentős volt a területen élő családok elvándorlása, hiszen a környéken csak a termelőszövetkezetek nyújtottak korlátozott számú munkahelyeket. Az amúgy is komoly demográfiai problémákkal küszködő Ormánság esetében ez a lakosságszám további drasztikus csökkenéséhez, elöregedéséhez vezetett.

Az 1971-es Országos Településhálózat-fejlesztési koncepció tovább gyorsította az aprófalvas körzet elnéptelenedését. Aki tehetett, a környező megyeszékhelyre, illetve a nagyobb lehetőséget, több munkahelyet nyújtó nagyközségekbe költözött. A hajdani módos parasztgazdák helyét az itt maradó szegény néprétegek, ill. a Dráva mentéről és a környező erdőkből betelepült beás cigányok vették át.

Az iskolakörzetben a beás cigány lakosság aránya 50%; egyik településünkön, Gilvánfán, ennél is jóval magasabb, eléri a 99%-ot.

A rendszerváltás utáni években hamar nyilvánvalóvá vált, hogy a hátrányos helyzetű térségek szakképzetlen munkaereje az, aki elsőként szorult ki a munkaerőpiacról. A cigány lakosság – elsősorban a férfiak – elmúlt évtizedekben megszerzett munkaerőpiaci pozíciói a nyolcvanas évek végére szinte pillanatok alatt semmivé váltak. A munkanélküliek aránya messze az országos átlag fölé emelkedett, a családok jelentős része családi pótlékból, szociális támogatásokból élt messze a létminimum alatt. E válság sújtotta térségben a községi önkormányzatok éves költségvetésük nagy részét szociális jellegű kiadásokra, segélyezésre fordították. Sajnos, a sellyei járás még ma is az ország leghátrányosabb helyzetű területei közé tartozik. Az iskolakörzetünkben élő szülők próbálnak munkát találni, de munkalehetőség a közelben nincs, s Pécsre, Szigetvárra a közlekedési nehézségek miatt nem egyszerű a bejárás megoldása. Bár sokan vállálnak munkát akár több műszakban is, napjainkban még mindig jelentős a közmunkában alkalmazottak száma.

1.2.3. A tanulók helyzete

Iskolánk körzeti feladatokat lát el, a négy kis település diákjait fogadja. A tanulók kb. 70%-a bejáró, jelentős a beás cigány tanulók aránya. Valamennyi tanuló napközis ellátásban részesül, ennek keretében biztosított a napi háromszori étkezés. Minden évfolyamon egész napos oktatás-nevelés folyik.

A diákok 60%-a -a hátrányos helyzetű vagy halmozottan hátrányos helyzetű, nagy részük veszélyeztetett körülmények között él. Nagyon sok családban halmozottan jelentkeznek a veszélyeztető körülmények. A veszélyeztetett tanulók aránya 20-40 % közötti.

Ilyen körülmények között jellemző, hogy sem a szülői ház, sem a közvetlen társadalmi mikrokörnyezet nem motívál, a tudás, a tanulás a családok egy részénél nem érték.

A gyermeki életutakat figyelve szembeűnő a családokból az óvodába, az iskolába való átmenet problémája. Az intézmények és a család eltérő nevelési szokásaiból adódó eltérések magatartási deviációként jelentkeznek a gyermekeknél. Gyakran előfordul, hogy a diákok fizikálisan és intellektuálisan érettek, de személyiségfejlődésükben, szociális fejlettségükben nem érik el a korosztályuknak megfelelő fejlettségi szintet. Ennek következtében szocializációjuk, tanuláshoz való viszonyuk, teljesítményük nem megfelelően alakul. Képességeikhez mérten alul teljesítenek, hátrányaikat a közösségben, egyénre szabott fejlesztési módszerekkel, eljárásokkal kell kompenzálni.

A tanulási és beilleszkedési nehézségek, iskolai kudarcok hátterében nemegyszer a zaklatott családi háttér okozta pszichés zavarok húzódnak meg.

A viszonylag zárt közösségben nevelkedés miatt hiányzik a reális világkép és énkép.

1.2.4. Az intézmény szerepe a körzet életében

Az intézmény az oktatási-nevelési feladatok mellett gondot fordít a halmozottan hátrányos helyzetű térségben élő családok problémáinak orvoslására is. Nagy segítséget jelent az itt élő családok számára az is, ha ügyes-bajos dolgaik elintézésében tanácsot kérhetnek valakitől. A rászorulóknak részére különböző adományokból rendszeres támogatásokat nyújt az iskola.

Az iskolára nagyon fontos kultúrákövetítő szerep is hárul. Sajnos a körzetben nem csak a kulturális intézmények hiányoznak, de csaknem teljesen hiányzik a helyben lakó értelmiségi

réteg is. Ennek legfőbb oka a falvak vonzerőhiánya, a megfelelő szolgálati lakások hiánya, és a körzet kedvezőtlen település-földrajzi adottságai.

Az általános iskola ad otthont a falu rendezvényeinek, szervezi a lakók számára elérhető kulturális programokat. A közös programok kiváló lehetőséget nyújtanak arra, hogy egymás szokásait, gondolatait jobban megismerjék. A pedagógusokkal, a szülőkkel való kötetlen beszélgetések mintául szolgálnak arra, hogy megtapasztalhassák az egymás iránti tolerancia szükségességét, a konfliktusok közös megoldásának lehetőségét.

Egyértelmű, hogy az ilyen társadalmi közegben működő iskolának a hagyományos oktatási keretek nem kínálnak megfelelő mozgásteret a problémák orvoslására. A helyi viszonyokra kidolgozott pedagógiai programok mellett utat kell találni, s élő, működő verbális kommunikációt kell kialakítani a családokkal, hiszen a hátrányos helyzetű tanulók társadalmi integrációja elképzelhetetlen a gyermekek életútjában aktívan résztvevő szülői segítség nélkül.

1.2.5. Az intézmény tárgyi és személyi feltételei

Tárgyi feltételek

Az iskola utcafronti épületszárnyának kibővítése az iskolaudvarban 1989-ben történt meg. A következő évben minisztériumi támogatásból az udvarban technika- és háztartástan terem épült. A régi épületszárny felújítása a *PHARE 21. sz. iskolája* pályázati támogatásból valósult meg.

Így napjainkra az alábbi termek biztosítják az oktató-nevelő munka tárgyi feltételeit: 7 tanterem, 1 számítástechnika terem, 1 fizika-kémia szaktanterem szertárral, 1 könyvtár, 1 fejlesztő terem, 1 technika terem, 1 háztartástan műhely, 1 kézműves műhely, 1 orvosi szoba, 1 konferencia terem, 1 tornaterem, 1 zsibongó – közösségi tér, 1 tanári szoba, 3 iroda, zuhanyzók, mosdók.

Valamennyi tanteremben csoportmunkára alkalmasak a bútorok. található. Valamennyi alsós tanteremben digitális tábla segíti a munkát. A fejlesztő terem eszközökkel, fejlesztőjátékokkal való ellátottsága mintaértékű. A fejlesztőeszközök, fejlesztő játékok gazdag választéka lehetővé teszi a kölcsönzést a pedagógusok és a szülők számára egyaránt.

Tantárgyak oktatásához szükséges eszközök adottak. (Lsd. tantárgyak részletes helyi tantervében)

Hatalmas parkosított udvar, kert, bitumenes kézilabdapálya és pihenőkert áll a tanulók rendelkezésére.

Tornatermünk megépítésével és a pályázatok során elnyert sport- és szabadidős eszközök használatával lehetőség nyílt arra, hogy a testnevelés órákon újfajta játékokkal, mozgásformákkal ismertessük meg a gyerekeket, melyek a motiváció kialakításában és fenntartásában is nagy szerepet játszanak.

Személyi feltételek

Az oktató-nevelőmunkát 13,5 fő pedagógus látja el. A nevelő-oktató munkát 1 fő pedagógiai asszisztens segíti. Az adminisztrációs tevékenységet 1 fő iskolatitkár végzi. Iskolánkban félállású rendszergazda, valamint félállású könyvtáros dolgozik. A technikai feladatok 2 fő takarítóra és 1 fő karbantartóra hárulnak.

Nevelőtestületünk hivatástudata, munkához való viszonya és szakmai felkészültsége jó. A pedagógusok nyitottak az új, korszerű ismeretek, pedagógiai módszerek megszerzésére és kipróbálására, mellyel a nevelő-oktató munka hatékonysága növelhető.

A tantestület régebbi tagjai a sikeres hazai és EU-s pályázatainak köszönhetően helyben szervezett továbbképzéseken vettek részt, s ismerkedhettek meg alternatív pedagógiai módszerekkel, eljárásokkal (Hatékony tanulásszervezési technikák, Kooperatív tanulás, Komplex Instrukciós Program, Konfliktuskezelés, Differenciálás, Kompetencia alapú okta-

tás...). A tanult ismeretek gyakorlati alkalmazását, átadását segíti a hospitációra épülő pedagógiai műhelymunka.

Példaértékű a tantestület munkája a jó gyakorlatok hospitációs tréning keretében történő bemutatásában, valamint a jó gyakorlatok leírása és közzététele tekintetében is. (Lsd. IPR eszközrendszer elemei – Kukucskáló, projektjeink...)

Tantestületünk „a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek nevelésében végzett példaértékű munkáért” ÁLLAMI IFJÚSÁGI DÍJ kitüntetést kapott.

1.3. Küldetésnyilatkozat

Elfogadó légkörben szeretettel megkínálni a gyerekeket olyan ismeretekkel, amelyek hozzásegítik ahhoz, hogy önmagát és másokat megbecsülő, boldog, kiegyensúlyozott felnőtté váljon.

1.4 A pedagógiai program hatályba lépése, ellenőrzése, felülvizsgálata, módosítása

A pedagógiai program hatályba lépése:

2026. szeptember 1.

A pedagógiai program módosításának indokai:

Változások a

- a Köznevelési Törvényben,
- a Nemzeti Alaptantervben, a kerettantervben,
- a helyi sajátosságokban és az iskolahasználók elvárásaiban.

A pedagógiai program módosításának előterjesztése

- Az intézmény Pedagógiai Programjának módosítását - indoklás mellett kezdeményezheti az igazgató, az intézmény vezetősége, az egyes munkaközösségek.
- A módosítási javaslatot és annak részletes indoklását az igazgató köteles 30 napon belül a nevelőtestület elé terjeszteni.
- A nevelőtestület többségi határozattal (a jelenlévők 50%-a + 1 fő) dönt a javaslatról.
- Amennyiben a nevelőtestület a módosítás mellett dönt, az igazgató a döntés után köteles a módosítási kérelmet a fenntartónak felterjeszteni.

A pedagógiai program módosításának módja

- Amennyiben a fenti változások valamelyike fennáll, és a program módosítását indokoltá teszi, fórumot kell összehívni, melyen a javaslatokat elő kell terjeszteni.
- A fórumon részt vesz minden érintett szerv (csoport) képviselője, aki a program véleményezésében, elfogadásában részt vett.
- A módosítások a tantestület 2/3-ának egyetértésével, a szülői szervezet, a diákönkormányzat, a kisebbségi önkormányzat véleménykikérésével és a fenntartó jóváhagyásával fogadható el.

A pedagógiai program korrekciójának gyűjtése: tanévenként.

A 2 évenkénti felülvizsgálatot végzi: a kibővített iskolavezetés.

2. AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA

2.1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

2.1.1. Alapelvek

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény, a Nemzeti alaptanterv, a Kerettanterv, valamint a helyi igények és sajátosságok figyelembevételével intézményünkben folyó **nevelő-oktató munka alapelvei** a következők:

- Iskolánk nevelő-oktató munkáját a humanista értékrend hatja át.
- A gondjainkra bízott gyermekek személyiségének tiszteletben tartását, fejlesztését, a humanista erkölcsi értékek közvetítését, befogadását, s annak szellemében történő életvezetésre való felkészítést kiemelten fontosnak tekintjük.
- Intézményünk különös gondot fordít az esélyegyenlőség biztosítására, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók integrált nevelésére.
- Fontosnak tartjuk a kompetencia alapú oktatás elterjesztését, a gyermekek, tanulók képességeinek és kulcskompetenciáinak egyénre szabott fejlesztését.
- Nagy figyelmet fordítunk minden olyan ismeret, tudás elsajátíttatására, amelyekre a hozzánk érkező gyermekeknek, tanulóknak körülményeikből adódóan egyáltalán nincs, vagy csak korlátozottan van lehetőségük, s ezek az ismeretek feltétlenül szükségesek a jövőben boldogulásukhoz.
- Az identitástudat kialakítását és fejlesztését, a másság tudatos vállalásának erősítését, más népek tiszteletét, hagyományainak és kultúrájának megismerését, megbecsülését, a tolerancia kialakítását kiemelt jelentőségűnek tartjuk munkánkban.
- Fontosnak tartjuk, hogy tanítványaink értékrendjében a tisztességgel végzett munka értéknek jelenjen meg, s épüljön be.

Munkánkban **olyan értékek, attitűdök közvetítését illetve megerősítést tartjuk elsődlegesnek**, amelyek egyrészt a tanulók személyiségére, tanulmányi eredményeire, másrészt a tanulói és intézményi közösségben történő tevékenységet követően a családra, a szűkebb és tágabb társadalmi környezetre is pozitív hatást gyakorolnak.

2.1.2. Célok

Halmozottan hátrányos helyzetű körzetünkben **elsődleges célunk** - szociokulturális és szocio - ökonomiai helyzetétől függetlenül - az esélyegyenlőséget biztosító oktatás és nevelés megvalósításán keresztül a társadalmi integráció elősegítése.

Intézményünk **alapvető célja**, hogy a tanítás-tanulás folyamata:

- teremtsen szilárd alapokat, a tanulókat tegye nyitottá, fogékonnyá az értékek befogadására, és kreatívvá a szerzett képességek alkalmazásában,
- minden irányú tevékenységét a szemléletesség, a cselekedtetés, az önálló munkáltatás, a differenciáltság és a kulcskompetenciák fejlesztése hassa át.

Célkitűzéseink:

- az adott szociokulturális környezeti feltételekhez, valamint az egyén képességeihez, életkori sajátosságaihoz igazodó, az eltérő fejlődési ütemet figyelembe vevő pedagógiai fejlesztő munka elősegítése,
- a sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz szükséges, az egész életen át tartó tanulás megalapozását szolgáló képességek fejlesztése,
- a HH, HHH és SNI tanulók segítése a kompetencia alapú oktatás megvalósításával,
- az egyéni képességekhez igazított fejlesztőmunka biztosítása,

- a digitális kompetenciák fejlesztése,
- a nevelőtestület módszertani kultúrájának fejlesztése,
- a zökkenőmentes óvoda – iskola átmenet biztosítása,
- az általános iskola sikeres befejezése,
- a továbbtanuláshoz szükséges alapkompentenciák megszerzése,
- mentálhigiénés támogatás az érintett célcsoportoknak életfeladataikkal való megküzdéséhez, kapcsolati és egyéni erőforrásaik mobilizálásához,
- a sport és a mozgás általi személyiség- és teherbíró képesség fejlesztése,
- a másság elfogadtatása, tudatos vállalásának erősítése,
- a tanulást támogató, a tudást értéként elfogadó, a gyermekek jövőjéért felelősséget érző szülői szemlélet erősítése, ennek kialakításának segítése,
- a szociális hátrányok enyhítését segítő programok, tevékenységek biztosítása,
- a környezet, a körülmények változásaihoz alkalmazkodni tudó felelősségteljes, az életben rájuk váró kihívásokkal szembeszállni képes, olyan tisztességes emberek nevelése, akik felnőttként családjuk boldogulását és boldogságát tűzik ki célul, s ezért tenni is képesek.

2.1.3. Fejlesztési területek – nevelési célok

A fejlesztési területek és a nevelési célok áthatják a pedagógiai folyamat egészét, s így közös értékeket jelenítenek meg. E területek – összhangban a kulcskompetenciák alapját adó képességekkel, készségekkel, az oktatás és nevelés során megszerzett ismeretekkel, és a tudásszerzést segítő attitűdökkel – egyesítik a hagyományos értékeket és a XXI. század elején megjelent új társadalmi igényeket.

2.1.3.1. Az erkölcsi nevelés

A köznevelés alapvető célja a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, a cselekedeteikért és azok következményeiért viselt felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, az önálló gondolkodásra és a majdani önálló, felelős életvitelre történő felkészülésük segítése. Az erkölcsi nevelés legyen életszerű: készítsen fel az elkerülhetetlen értékkonfliktusokra, segítsen választ találni a tanulók erkölcsi és életvezetési problémáira. Az erkölcsi nevelés lehetőséget nyújt az emberi lét és az embert körülvevő világ lényegi kérdéseinek különböző megközelítési módokat felölelő megértésére, megvitatására. Hangsúlyt kell helyezni a közelmúlt viharos történelmi eseményeinek etikai alapú megítélésére, a XX. századi totális diktatúrák lélektelen, emberellenes voltának sokoldalú bemutatására, különös tekintettel a társadalomtudományi és művészeti tantárgyak oktatása terén. Az iskolai közösség élete, tanárainak példamutatása támogatja a tanulók életében olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozását és fejlesztését, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés és az elfogadás. A tanulást elősegítő beállítódások kialakítása – az önfegyelemtől a képzelőtehetségen át intellektuális érdeklődésük felkeltéséig – hatással lesz egész felnőtt életükre, és elősegíti helytállásukat a munka világában is.

2.1.3.2. Nemzeti öntudat, hazafias nevelés

A tanulók ismerjék meg nemzeti, népi kultúránk értékeit, hagyományait. Tanulmányozzák a jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságát, ugyanakkor legyenek képesek azon alkotók helyes etikai alapú megítélésére is, akik elfogadhatatlan politikai és morális szerepvállalásuk révén – akár passzívan, akár tevőleges cselekvések során – az embertelen eszmék és azok gyakorlati szolgálatába álltak, idegen elnyomó hatalmak érdekeit szolgálták ki. Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek megalapozzák az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismerését, megbecsülését. Alakuljon ki

bennük a közösséghez való tartozás, a hazaszeretet érzése, és az a felismerés, hogy szükség esetén Magyarország védelme minden állampolgár kötelessége. Európa a magyarság tágabb hazája, ezért magyarságtudatukat megőrizve ismerjék meg történelmét, sokszínű kultúráját. Tájékozódjanak az egyetemes emberi civilizáció kiemelkedő eredményeiről, nehézségeiről és az ezeket kezelő nemzetközi együttműködési formákról. A nemzeti öntudat egészséges voltától idegen mindenféle nacionalizmus, így a nemzetiségek, a vallási-nyelvi etnikumok történelem- és jelenformáló szerepének és államalkotó létük elismerésének az iskolai nevelés-oktatás egészében evidenciának kell lennie.

2.1.3.3. Állampolgárságra, demokráciára nevelés

A demokratikus jogállam, a jog uralmára épülő közélet működésének alapja az állampolgári részvétel, amely erősíti a nemzeti öntudatot és kohéziót, összhangot teremt az egyéni célok és a közjó között. Ezt a cselekvő állampolgári magatartást a törvénytisztelet, az együttélés szabályainak betartása, az emberi méltóság és az emberi jogok tisztelete, az erőszakmentesség és a méltányosság jellemzi. A felelős, hazájáért cselekedni akaró és tudó állampolgárrá nevelésnek szerves része a demokratikus jogállam és a nemzeti függetlenség (szuverenitás) ellen fellépő törekvések felismerése, és annak megértetése, hogy a diktatúrák elleni küzdelem minden korban elsődleges állampolgári kötelezettség, hiszen a jogtiprásból sohasem születhet jog. Ennek alapján kell a XX. századi totális diktatúrák jellemzőit is feldolgozni, feltárva e rendszerek emberiség ellen elkövetett soha el nem évülő bűntetteit is. Az iskola megteremti annak lehetőségét, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és ennek keretében biztosítja a honvédelmi nevelést. A részvétel a közügyekben megkívánja a kreatív, önálló kritikai gondolkodás, az elemzőképesség és a vitakultúra fejlesztését. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanítás- és tanulásszervezési eljárások. Az iskola minden évfolyamán fontos feladat – az életkori sajátosságok és egyéb specifikációk mentén – Magyarország Alaptörvényének, különösen a Nemzeti Hitvallásban és az Alapvetésben foglaltak megismertetése.

2.1.3.4. Az önismeret és a társas kultúra fejlesztése

Az önismeret – mint a személyes tapasztalatok és a megszerzett ismeretek tudatosításán alapuló fejlődő és fejleszthető képesség – a társas kapcsolati kultúra alapja. Elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődését, készségeinek optimális alakulását, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre jutását, s valamennyi tudásterület megfelelő kiművelését. Hozzá kell segíteni, hogy képessé váljék érzelmeinek hiteles kifejezésére, a mások helyzetébe történő beleélés képességének, az empátiának a kifejlődésére, valamint a kölcsönös elfogadásra. Ahhoz, hogy az oktatási és nevelési folyamatban résztvevő tanulók az elsajátított készségekre és tudásra támaszkodva énképükben is gazdagodjanak, a tanítás-tanulás egész folyamatában támogatást igényelnek annak tudatosítására, hogy a saját/egyéni fejlődésüket, sorsukat és életpályájukat maguk tudják alakítani. A megalapozott önismeret hozzájárul a kulturált egyéni és közösségi élethez, mások megértéséhez és tiszteletéhez, a szertettjes emberi kapcsolatok kialakításához.

2.1.3.5. A családi életre nevelés

A család kiemelkedő jelentőségű a gyerekek, fiatalok erkölcsi érzékének, szeretetkapcsolatainak, önismeretének, testi és lelki egészségének alakításában. A szűkebb és tágabb környezet változásai, az értékrendben jelentkező átrendeződések, a családok egy részének működésében bekövetkező zavarok szükségessé teszik a családi életre nevelés beemelését az iskolai életbe. Kitüntetett feladata az intézménynek így a harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. A felkészítés a családi életre segítséget nyújt a gyermekeknek és fiataloknak a felelős párkapcsolatok kialakításában, ismereteket közvetít a családi életükben felmerülő konfliktusok kezeléséről. Az iskolában foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.

2.1.3.6. A testi és lelki egészségre nevelés

Az egészséges életmódra nevelés hozzásegít az egészséges testi és lelki állapot örömteli megéléséhez. Láttatni kell a diákokkal, hogy a fizikai erőnlét, a fittség – a test egészsége és jóléte – elválaszthatatlan a lelki egyensúlytól, a lélek egészségétől. A rendszeres testnevelés és sporttevékenység révén könnyebb elviselni a stresszt, a fizikai, lelki és szellemi terheléseket. A testi és a lelki egészség harmonikusan együttható fejlesztése és megőrzése a tanulóknak élethosszig tartó, egészségtudatos, fizikailag aktív életvezetésre történő szocializálásának célját szolgálja, melyhez szorosan kapcsolódik a tehetséggondozás és a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztés is. Az egészségfejlesztés és -megőrzés ösztönző erővel kell, hogy bírjon az egészségközpontú tevékenységrendszerek tudatos kialakítására és fenntartására. A tanulókat ösztönözni kell arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz- és feszültségoldás különféle ismereteinek elsajátítására, módszereinek alkalmazására. Legyenek képesek lelki egyensúlyuk megővására, társas viselkedésük szabályozására, a konfliktusok kezelésére. Feladat, hogy a családdal együttműködve felkészítsük a tanulókat az önállóságra, a betegség-megelőzésre, továbbá a szabályok betartására a közlekedésben, a testi higiéniában, a veszélyes körülmények és anyagok felismerésében, a váratlan helyzetek kezelésében. Motiválni és segíteni kell a tanulókat a káros függőségekhez vezető szokások kialakulásának megelőzésében. Nélkülözhetetlen szerepet tölt be a mozgástanulás a tanulók saját testképének megismerésében és a testtudat kialakításában. Mindennek sikere nagyban függ a komplex intézményi mozgásprogram elméleti és gyakorlati minőségétől.

2.1.3.7. Felelősségvállalás másokért, önkéntesség

A NAT ösztönzi a személyiség fejlesztését, kibontakozását segítő nevelést-oktatást. Célul tűzi ki a hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítását a tanulóknál úgy, hogy saját élményű tanuláson keresztül ismerik meg ezeknek a csoportoknak a sajátos igényeit, élethelyzetét. A segítő magatartás számos olyan képességet igényel és fejleszt is egyúttal (együttérzés, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás és - megvalósítás), amelyek gyakorlása elengedhetetlen a tudatos, felelős állampolgári létezéshez.

2.1.3.8. Fenntarthatóság, környezettudatosság

A felnövekvő nemzedéknek ismernie és becsülnie kell az életformák gazdag változatosságát a természetben és a kultúrában. Meg kell tanulnia, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan és felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. A természettudományi oktatás és nevelés terén a tanulók empirikus tapasztalataira épülő és életkori sajátosságaihoz, igényeikhez adekvát módon kapcsolódó ismeretátadás a természettudományos és műszaki életpályákra való szocializáció sikerességének záloga. Stratégiai cél, hogy a természet és a környezet ismeretén és szeretetén alapuló környezetkímélő, értékverdő, a fenntarthatóság mellett elkötelezett magatartás váljék meghatározóvá a tanulók számára. Olyan magatartás határozza meg a tanulók viszonyát az ember életteréül szolgáló környezetéhez, annak fenntartható megővéséhez és fejlesztéséhez, melynek tudásbázisa nem kizárólagosan a rendszerszerűség, az alapelvek és kulcsfogalmak merev struktúrájára épül, hanem elsősorban a különféle összefüggésekre alapozott és begyakorolt természettudományos és műszaki műveltség mindennapi életben és a munka világában való hatékony alkalmazhatóságára. Az intézménynek fel kell készítenie őket a környezettel kapcsolatos állampolgári kötelességek és jogok gyakorlására. Törekedni kell arra, hogy a tanulók megismerjék azokat a gazdasági és társadalmi folyamatokat, amelyek változásokat, válságokat idézhetnek elő, továbbá kapcsolódjanak be közvetlen és tágabb környezetük értékeinek, sokszínűségének megőrzésébe, gyarapításába. A természettudományos oktatás-nevelés, a műszaki életpályára való szocializáció és a környezeti nevelés terén a jelenben folyó kutatások folyamatai alapvető jellegű ismeretének, és a nem hagyományos oktatásszervezési módszerek térnyerésének egyre nagyobb szerepet kell biztosítani.

2.1.3.9. Pályaorientáció

Az iskolának – a tanulók életkorához igazodva és a lehetőségekhez képest – átfogó képet kell nyújtania a munka világáról. Ennek érdekében olyan feltételeket, tevékenységeket kell biztosítani, amelyek révén a diákok kipróbálhatják képességeiket, elmélyülhetnek az érdeklődésüknek megfelelő területekben, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást és pályát, valamint képessé válnak arra, hogy ehhez megtegyék a szükséges erőfeszítéseket, ezért fejleszteni kell bennük a segítséssel, az együttműködéssel, a vezetéssel és a versengéssel kapcsolatos magatartásmódokat és azok kezelését.

2.1.3.10. Gazdasági és pénzügyi nevelés

A felnövekvő nemzedéknek hasznosítható ismeretekkel kell rendelkeznie a világgazdaság, a nemzetgazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézményekről és folyamatokról. Cél, hogy a tanulók ismerjék fel saját felelősségüket az értékteremtő munka, a javakkal való ésszerű gazdálkodás, a pénz világa és a fogyasztás területén. Tudják mérlegelni döntéseik közvetlen és közvetett következményeit és kockázatát. Lássák világosan rövid és hosszú távú céljaik, valamint az erőforrások kapcsolatát, az egyéni és közösségi érdekek összefüggését, egymásrataltságát. Ennek érdekében a köznevelési intézmény biztosítja a pénzügyi rendszer alapismereteire vonatkozó pénzügyi szabályok, a banki tranzakciókkal kapcsolatos minimális ismeretek és a fogyasztóvédelmi jogok tanítását. A fenntarthatóság gazdasági-üzleti világban értelmezhető vonatkozásai olyan fejlődési folyamatot feltételeznek, mely az önfenntartó mechanizmusok, a megújuló erőforrások révén nem csak a természettudományi műveltségterülethez, hanem a testi-lelki egészség céljaihoz is kapcsolódnak az iskolai nevelés-oktatás területén.

2.1.3.11. Médiatudatosságra nevelés

Cél, hogy a tanulók a mediatizált, globális nyilvánosság felelős résztvevőivé váljanak: értsék az új és a hagyományos médiumok nyelvét. A médiatudatosságra nevelés az értelmező, kritikai beállítódás kialakítása és tevékenység-központúsága révén felkészít a demokráciában történő részvétel kultúrájára és a médiumoktól is befolyásolt mindennapi élet értelmes és értékelvű megszervezésére, tudatos alakítására. A tanulók megismerkednek a média működésével és hatásmechanizmusával, a média és a társadalom közötti kölcsönös kapcsolatokkal, a valóságos és a virtuális, a nyilvános és a bizalmas érintkezés megkülönböztetésének módjaival, valamint e különbségek és az említett médiajellemzők jogi és etikai jelentőségével.

2.1.3.12. A tanulás tanítása

A tanulás tanítása az iskola alapvető feladata. Minden pedagógus teendője, hogy felkeltse az érdeklődést az iránt, amit tanít, és útbaigazítást adjon a tananyag elsajátításával, szerkesztésével és hozzáféréssel kapcsolatban. Meg kell tanítani, hogyan alkalmazható a megfigyelés és a tervezett kísérlet módszere, hogyan használhatók a könyvtári és más információforrások, hogyan mozgósíthatók az előzetes ismeretek és tapasztalatok, melyek az egyénre szabott tanulási módszerek, miként működhetnek együtt a tanulók csoportban, hogyan rögzíthetők és hívhatók elő pontosan, szó szerint például szövegek, meghatározások és képletek. Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetekben is képesek alkalmazni a változatok sokoldalú áttekintésével és értékelésével. A tanulás tanításának elengedhetetlen része a tanulás eredményességének, a tanuló testi és szellemi teljesítményeinek lehetőség szerinti növelése, és a tudás minőségének értékelése.

2.1.4. Feladataink

A fenti célok érdekében legfontosabb feladataink a következők:

- Minden gyermek, tanuló számára biztosítani kell az alapkészségek elsajátításának lehetőségét.
- A foglalkozásokon, tanítási órákon a differenciálás, a tanulási stratégiák alkalmazásában a sokszínűségekre törekvés biztosítása.
- A személyiség fejlesztése: a tehetség kibontakoztatása az egyéni képességek, adottságok, fejlődési ütem és szociokulturális helyzet figyelembe vételével.
- A játékoság, a szimuláció gazdag eszköztárának biztosítása a hátrányok kompenzálásában és a képességek fejlesztésében.
- Minden gyermek, tanuló számára biztosítani kell az általános műveltség alapjainak elsajátítási lehetőségét. A differenciált tanórai foglalkozások mellett szabadidős programok keretében, tanulmányi kirándulásokkal, tábori kirándulásokkal, kulturális rendezvények látogatásával - életközeli tanulási környezet kialakításával - segíteni kell az alpműveltség megszerzését, a hátrányok kompenzálását.
- A tanítás tanítása: Minden nevelő közös feladata a tanulókkal a hatékony tanulási technikák elsajátíttatása. Minden szaktanár feladata megtanítani a tanulókat arra, hogyan bővíthetik önállóan tudásukat (IKT eszközök, szakirodalom használata, könyvtár használata, filmek értelmezése stb.).
- A nemzeti műveltség, a hazai nemzetiségek kultúrájának megőrzése, az egyetemes kultúra közvetítése, az erkölcsi érzék és a szellemi-érzelmi fogékonyság elmélyítése.
- A magyar és a cigány kultúra őrzését, megismertetését szolgáló tevékenységeket biztosítani kell. A cigány és nem cigány gyermekek, tanulók társadalmi beilleszkedését segítő ismeretek elsajátítására és kommunikációs készségeik fejlesztésére az átlagosnál nagyobb gondot kell fordítani.
- Az egészség fejlesztése és az egészségmegőrzés ösztönzése mellett nagy figyelmet kell fordítani a sport általi személyiségfejlesztésre, valamint a tehetséggondozásra is, melyet különböző sportfoglalkozásokkal és a versenyeztetéssel tudunk megvalósítani:
 - Diákolimpia
 - regionális sportversenyek
- Olyan tanulmányi és szabadidős programválasztékot kell biztosítani tanulóink számára, ahol a legtöbb tanuló talál érdeklődésének és képességeinek megfelelő elfoglaltságot.
- A gyermeki, tanulói tevékenységek értékelése során ne csak az elért teljesítményt értékeljük, hanem az eléréséhez befektetett munkát is.
- Kapjon megfelelő hangsúlyt a gyermekek, tanulók önmagukhoz mért fejlődésének értékelése.
- Fordítsunk nagyobb gondot mások munkájának megbecsültetésére (pl. tantermek, ebédlő, folyosó, udvar rendjének megtartása, szemetelések megakadályozása, cipőváltás állandó ellenőrzése, rongálások megakadályozása, ill. azok felderítése).
- Feladatunk olyan nélkülözhetetlen készségek megalapozása és fejlesztése, mint a kötelességtudat, a munka megbecsülése, a mértéktartás, az együttérzés, a segítőkészség, a tisztelet és a tisztesség, a korrupció elleni fellépés, a türelem, a megértés és az elfogadás.
- A cselekvő állampolgári magatartás kialakítása: törvénytisztelet, együttélés szabályainak betartása, emberi méltóság és emberi jogok tisztelete, erőszakmentesség és méltányosság.
- Elősegíteni a kulturált egyéni és közösségi viselkedési normák elsajátítását:
 - Durvaság, trágárság elleni határozott fellépés.
 - Beszédkultúra javítása.
 - Kommunikációs készségek javítása.
 - Alapvető udvariassági és illemszabályok megismertetése és gyakorlása.
 - A megjelenés-kultúra igényességének javítása.
 - A toleráns, a másságot tiszteletben tartó személyiség fejlesztése.
 - A reális önismeret, önbecsülés, önértékelés erősítése.

- A pozitív gondolkodásmód előtérbe helyezése.
- A harmonikus családi minták közvetítése, a családi közösségek megbecsülése. Felkészítés a családi életre. A családi közösségek szerepének hangsúlyozása.
- Együttműködés a szülőkkel.
- A közösségek szerepének erősítése, a közösségi magatartás fejlesztése
 - Élményt adó közösségi programok biztosítása (kirándulások, közös játékok, sportesemények, klubdelutánok, egyéb rendezvények, nyári táborok stb.)
- A tanórai aktuális oktatási-nevelési lehetőségek kihasználása mellett egészségnevelési programokkal segíteni a legsúlyosabb problémákat okozó jelenségek megismerését, az ellenük való küzdelem módjait (népbetegségek, egészségtelen táplálkozás, dohányzás, drog, alkoholizmus, korai és felelőtlen szexuális élet stb.).
- A szűkebb és a tágabb természeti környezet megismertetése tanórán és tanórán kívül (kirándulások, táborok). A természeti környezet értékeinek felismertetése, a környezetvédelem szükségességének tudatosítása, lehetőségeinek bemutatása.
- Az egészségfejlesztés során feladat a tanulók ösztönzése arra, hogy legyen igényük a helyes táplálkozásra, a mozgásra, a stressz-kezelés módszereinek alkalmazására.
- Feladat a gazdaság, a vállalkozások és a háztartások életét meghatározó gazdasági-pénzügyi intézmények és folyamatok megismertetése.

2.1.5. A célok megvalósulását szolgáló módszerek, tanulásszervezési eljárások

A nevelési-oktatási feladatok aktuális **eljárásrendjét** minden tanév elején a munkatervben határozzuk meg.

Módszerek, tanulásszervezési módok		Évfolyamok							
		1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
IPR megvalósítását támogató módszerek Kooperatív technikák, differenciálás, KIP, drámapedagógia...									
Projektek	„Álompolgár” program								
	Népek karácsonya								
	Világfalu								
	Környezetvédelmi és Egészségnevelési hét								
	Kavalkád-multikulturális program: Népek Napja, Kavalkád fesztivál – Távoli kultúra napja								
Digitális tartalmak, taneszközök alkalmazása									
Helyi innováció – Motivációs program									

A kulcskompetenciák fejlesztése érdekében az iskola pedagógusai által alkalmazott **munkaformák és módszerek**:

Módszertani elemek:

- óvoda-iskola átmenet,
- hatékony tanulómegismerési technikák,
- habilitációs és rehabilitációs tevékenység,
- inkluzív nevelés,
- befogadó attitűd támogatását segítő programok pedagógusoknak,
- multikulturális tartalmak,

- tanórai differenciálás (heterogén csoport),
- kooperatív tanulás,
- a drámapedagógia eszközei,
- tevékenységközpontú pedagógiák eszközei,
- projektmunka (egyéni és csoportos),
- prezentációs technikák,
- IKT eszközök használata,
- módszerek a hátrányok kompenzálására,
- tanulás-módszertani elemek, memóriatechnikák.

A tanulószervezés módszerei:

Alapmódszerek:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés,
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat,
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.

Motiváló módszerek:

- páros munka,
- csoportmunka,
- játék,
- szerepjáték (drámapedagógia),
- vita, vitakultúra (érdekérvényesítés),
- kutató-felfedező módszer,
- kooperatív módszerek,
- projekt módszer.

A tanulószervezés alapelvei:

- differenciálás
 - egyéni különbségek figyelembevétele,
 - tanítási tartalom, tanítási idő rugalmas kezelése.
- szociális készségek fejlettsége: szociális kompetencia
 - divergens gondolkodás, problémamegoldó képesség, kreativitás, kommunikációs készségek, önismeret, önkifejezés, társismeret.
- motiváló módszerek alkalmazása – pl. kooperatív módszerek, projekt és KIP módszer, drámapedagógia.

Céljaink és feladataink eredményes teljesítése érdekében fontos számunkra:

- A kompetenciamérések tapasztalataiból kiindulva a tanulói különbségek idejében történő felismerésével - a szervezeti keretek biztosította lehetőségek függvényében - egyénre szabott haladási ütem biztosítása.
- A tanítási órákon differenciált tevékenységi formák szervezése, a rendelkezésre álló éves órakeret racionális felhasználásával történő csoportbontásos oktatás, korszerű taneszközök, hatékony és változatos tanítási módszerek alkalmazása, a tanulás tanítása, sikeres új pedagógiai eljárások és módszerek kipróbálása, ezek „honosítása” és elterjesztése, a tanulói tevékenység előttérbe helyezése.
- IKT eszközök használata, digitális készségek fejlesztése, azaz a digitális tartalmak, taneszközök oktatási gyakorlatban való használata, digitális készségek fejlesztése.
- A hátrányos helyzetű és a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók esélyegyenlőségének javítása, a gyerekek integrálását elősegítő programok intézményi alkalmazása, az elsajátítottak intézményi adaptációjának megvalósítása, a szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása.

- Az intézmények közötti horizontális tanulás elősegítése érdekében, az iskolánk sajátosságainak megfelelő, a tervezett fejlesztésekhez illeszkedő, már kifejlesztett, kipróbált és jól bevált pedagógiai módszerek és eljárások megismerése, adaptációja, "jó gyakorlatok" átvétele, alkalmazása és terjesztése.
- Átfogó intézményfejlesztés megvalósítása, a fejlesztések eredményeinek az intézmény mindennapi gyakorlatába való beillesztését és a pedagógiai szemléletváltást segítő tevékenységek megvalósítása, ezen belül az intézmény pedagógiai dokumentumainak módosítása oly módon, hogy az az iskola pedagógiai innovációjának fenntarthatóságát biztosítsa.
- Az iskola pedagógiai programjának és informatikai stratégiai tervének összehangolása az IKT alapú kompetenciafejlesztés céljaival.
- Következetes, fokozatosan nehezedő követelménytámasztás, és a tanulói teljesítmények változatos formájú, személyre szóló folyamatos ellenőrzése és értékelése.
- Szakértői vélemény alapján a központilag biztosított, illetve a fenntartótól kapott órakeret felhasználásával fejlesztő, felzárkóztató foglalkozások szervezése különösen a részképesség-zavarral rendelkező gyermekek számára.
- Tehetséges tanulók korai felismerése, differenciált foglalkoztatásuk, fejlesztésük biztosítása és „menedzselése”, a kimagasló teljesítmény elismerése, jutalmazása.
- A diákönkormányzat hatékony működéséhez nélkülözhetetlen információk, valamint ezek személyi és tárgyi feltételeinek biztosítása.

A fent kitűzött **célok** megvalósítását szolgálja helyi programunk, mely a megfogalmazott **feladatokhoz** rendel **tevékenységeket**.

Ez a program az intézmény folyamatos innovációinak eredményeként az évek során szerzett tapasztalatok felhasználásával, a szükséges korrekciók végrehajtásával komplex helyi fejlesztőprogrammá fogalmazódott meg, amely a hátrányos helyzetű tanulók társadalmi integrációját segíti elő.

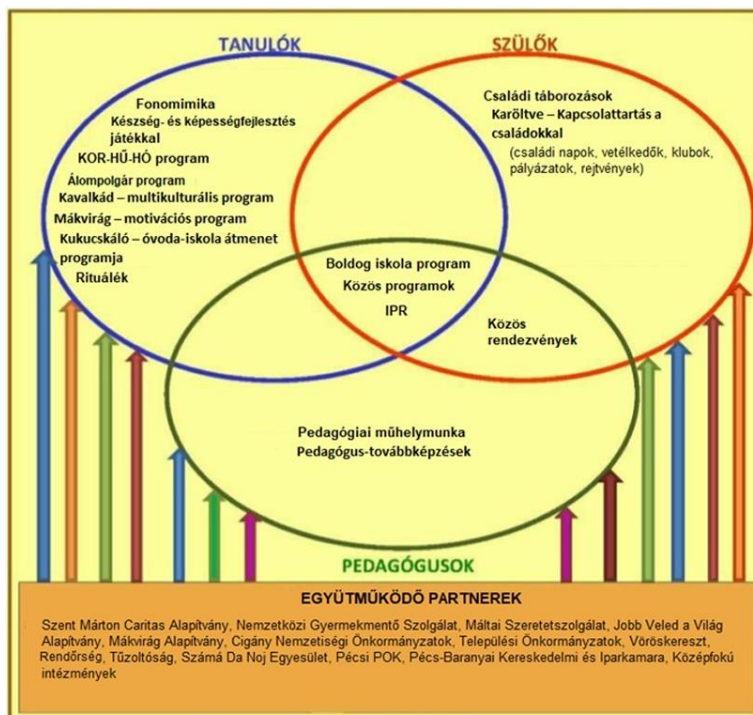
Programunk "KÖZÖS KINCS" elnevezése egyrészt utal arra a közös munkára, amelyet a szülők bevonásával, velük karöltve kívánunk megvalósítani közös kincsünk, gyermekeink nevelésében, fejlesztésében. Másrészt utal arra a gazdag cigány és magyar paraszti kulturális örökségre is - közös kincseinkre -, melyekkel gazdagítani szeretnénk tanulóinkat.

Nagyon fontosnak tartjuk, hogy az iskola mintaadó szerepet töltsön be a körzet életében. Személyi és tárgyi feltételeivel, programkínálatával olyan lehetőségeket és feltételeket biztosítsunk a hozzánk érkező gyermekek számára,

- ahol a gazdag tevékenységkínálat segíti a személyiség fejlődését, kibontakozását,
- ahol a felnőttek részéről a szeretetteljes, személyre irányuló törődés, odafigyelés biztosítja a "fészek-meleg" légkört,
- ahol a szülő partnernek tekintik, és együttműködésére számítanak a gyermekek nevelésében, oktatásában.

„KÖZÖS KINCS” HELYI INTEGRÁCIÓS PROGRAM

Iskolánk KÖZÖS KINCS helyi integrációs programja esélyt teremt a szociálisan hátrányos helyzetű (HH és HHH) gyermekek, valamint az SNI tanulók számára a hátrányok ellensúlyozására, és biztosítja az együttneveléshez kapcsolódó intézményi és pedagógiai kereteket. A helyi program magában foglalja azokat a tartalmi elemeket, melyeket az oktatási miniszter által kiadott Iskola Integrációs Program megfogalmaz.

Az IPR bevezetésére 2003 szeptemberében került sor. Az IPR eszközrendszerének több elemére az iskola ekkorra már jó gyakorlatokkal rendelkezett.

2.2. A személyiségfejlesztést szolgáló tevékenységek

A nevelés-oktatás folyamán alakulnia kell a gyermekek személyiségének, vagyis szükséges, hogy átéljék emberi méltóságukat, szabadságuk következményeként a felelősséget. Nem beszélhetünk addig a személyiségfejlesztésről, amíg nem biztosítjuk az alapvető készségek, képességek fejlesztését. Tudatában kell lennünk annak, hogy a személyiségfejlesztést csak a szülőkkel együtt tudjuk megvalósítani, ill. annak, hogy a gyerekekre hatnak az iskolán kívüli közösségek is.

A gyermekek, tanulók személyiségi adottságait megismerve keressük azokat a lehetőségeket, feladathelyzeteket, cselekvési módokat, amelyek lehetővé teszik adottságaik sokszínűségének megjelenítését. Az ismeretátadással szinkronban lehetőséget adunk belső pszichikus világuk, társas kapcsolataik és egyedi személyiségi készségeik megismerésére, kibontakoztatására.

Munkánk során egyaránt fontosnak tartjuk a cselekvőképességnek, valamint az önkibontakoztatásra, az önfejlesztésre, és az önismeretre való készségeknek a fejlődését.

Célunk a személyiség komplex fejlesztése: az értelem kiművelése mellett törekszünk a gyermek *önmagához* és a különböző közösségekhez való viszonyának fejlesztésére.

A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai elveink:

- minden tevékenységünket – az oktatás és a nevelés területén egyaránt – a gyerekek szeretete hassa át,
- meglássuk, megláttassuk és továbbfejlesszük a gyermekek személyiségében rejlő értékeket,
- a szülőkkel olyan szemléletben tudjunk együttműködni, hogy az iskola és a szülő egyaránt érezze: közösek a céljaink.

A személyiségfejlesztés érdekében feladatunk, hogy:

- ismerjük meg a tanulókat (személyiség méréssel, közös programok során),
- alakítsuk ki és fejlesszük önismeretüket, önkritikájukat, az önfejlesztés képességét,
- a tárgyi tudás mellé a gyermek szerezzon olyan kommunikációs képességeket is, amelyek segítségével tudását önmaga és mások számára hasznosítani tudja,
- tanítsuk meg őket az egyéni és csoportos versenyzésre,
- lehetőségeink szerint a gyermekek számára biztosítsunk képességeiknek, érdeklődésüknek megfelelő változatos programokat és tevékenységi formákat,
- fektessünk kiemelt hangsúlyt a kulcskompetenciák fejlesztésére,
- biztosítsuk színes és sokoldalú iskolai élet kialakítását (versenyek, vetélkedők, játéknapok, művészeti körök, rendezvények, ünnepélyek, táborozások...)

A gyermeki személyiség fejlesztésére irányuló nevelő és oktató munka intézményünkben egyrészt a nevelők és a gyermekek, tanulók közvetlen, személyes kapcsolata révén valósul meg, másrészt közvetett módon, a gyermeki, tanulói közösség ráhatásán keresztül érvényesül.

Alapvető feladatunknak tekintjük a tanulók személyiségének – különösen a HH, HHH és SNI tanulók – sokoldalú fejlesztését.

További feladataink

- az egyéni tanulási útvonal, a differenciált fejlesztés biztosítása,
- a tanulás iránti motiváció fejlesztése (Mákvirág-helyi motivációs program),
- a tantárgyak közti merev határrendszer csökkentésével a komplex fejlesztés megvalósítása, oktatás és nevelés egységes feladatellátása (projektek, tanulási környezet kiágatása),
- a tanítási-tanulási folyamatban, alkotó jellegű feladatok biztosítása (rendszeres tanulói pályázatok kiírása, újszerű tanulás-szervezési eljárások alkalmazása).

Boldogságprogram iskolánkban

A Jobb Veled a Világ Alapítvány által működtetett Boldogság Intézet nyílt pályázatot hirdetett magyarországi és határon túli nevelési –oktatási intézmények számára „Boldog Iskola” és „Örökös Boldog Iskola” cím elnyerésére. „A program kiemelt küldetése, hogy a pozitív pszichológia eredményeire építve adjon ötleteket és módszertani segítséget a boldogságra való képesség fejlesztéséhez az óvodás és iskolás korosztály számára.

Egy **tudományos módszer**, amivel a gyerekek boldogabbak, kitartóbbak lesznek, eredményeik javulhatnak.”

Iskolánk pedagógiai, nevelési céljai a személyiségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink összecsengenek a boldogságra keretében megfogalmazott célokkal:

„A Boldogságórák célja nem az, hogy problémamentes életmodellt állítson a fiatalok elé, hanem, hogy vezérfonalat adjon az iskolásoknak, hogy könnyebben nézzenek szembe a kihívásokkal, képesek legyenek megbirkózni a problémákkal, valamint a testi-lelki egészségmegtartás tényezőinek tanulmányozására adjon lehetőséget.”

A teljes Boldogságra program 10 egymásra épülő témából áll, amelyek fokról fokra ismeretlik meg a boldogság különböző összetevőit, feltételeit. Az egyes témakörök sorrendben:

1. Boldogságfokozó hála
2. Optimizmus gyakorlása
3. Kapcsolatok ápolása
4. Boldogító jócselekedetek
5. Célok kitűzése és elérése
6. Megküzdési stratégiák
7. Apró örömök élvezete
8. Megbocsátás
9. Testmozgás
10. Fenntartható boldogság

Minden a programba bevont osztály havonta legalább egy boldogságórát tart, ahol az adott témát dolgozza fel a feladatra vállalkozó pedagógus közreműködésével. Egész napos iskola lévén a megvalósításhoz rendelkezésre állnak a tanulószobák, felső tagozaton az osztályfőnöki órák. prof. Dr. Bagdy Emőke a Boldogságóra program fővédnöke így fogalmaz: "Arra törekszünk, hogy a Boldogságórák derűs és élménygazdag feladatai, játécai, valamint gyakorlatai fokról fokra kibontakoztassák a derűt és életszeretetet. Gyermkeink így a jövőbe vetett hittel, bátran járják végig a felnőttiséghez vezető utat, majd boldogságra képes emberré válhatnak."

2.3. Közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Az ember társas lény, közösségre van szüksége. Az iskolára - hiszen a gyerek ideje nagy részét ott tölti - óriási szerep hárul, amelyet nem lehetne elhibázni: közösségi embert formálni az egyénből és egyben olyan közösséget formálni a csoportból, amely a közösség erejét a pozitív célok eléréseért használja fel.

A közösségfejlesztés az intézménybe lépés pillanatától olyan beilleszkedési folyamatot jelent, amelyben a gyermekek, tanulók, tanulócsoportok keresik és megtalálják helyüket, miközben folyamatosan alakítják környezetüket és önmagukat. A folyamatok célja az egyén és a társadalom, illetve a bennünket körülvevő környezet, világ közötti kapcsolat kialakítása.

A közösségfejlesztést nem lehet beszűkíteni egy tanórára. **Fontos a tanórán kívüli foglalkozásokon** (tanulószoba, kirándulás, tábor, szakkörök stb.) törekedni a közösség formálására, az összetartozás érzésének kialakítására, elmélyítésére. Aki ezt a folyamatot irányítja, az a pedagógus. Nem szabad elfelejtenie, hogy megjelenésével, viselkedésével, beszédstílusával példaként áll a diákok előtt, s csak akkor tud sikeresen közösséget formálni, ha ő is közösségi ember. Ezért fontos, hogy a tantestület is közösséggé váljon.

Közösségfejlesztéssel kapcsolatos alapelveink

- A közösség formálása, alakítása nem egyetlen tantárgy feladata, mert az oktató-nevelő folyamat egészét áthatja. Kiterjed a szabadidős tevékenységekre, közös cselekvésekre, és a gyermekek, diákok öntevékeny szerveződéseire is.
- A közösség váljék színterévé az egyéni tehetség kibontakozásának és fejlesztésének, olyan forrássá, amelyből az egyén erőt meríthet.
- A közösség segítsen a gyermekek, tanulók esetlegesen felmerülő problémáinak és konfliktusainak megoldásában is.

Közösségfejlesztés színterei

- osztályfőnöki órák, tanórák, tanórán kívüli foglalkozások: szakkörök, sportfoglalkozások, szabadidős tevékenységek,
- tanulmányi kirándulások, táborok, erdei iskola,
- iskolai és iskolán kívüli rendezvények, ünnepségek, megemlékezések, sportversenyek,
- iskolai hagyományörzés,
- diákönkormányzati munka.

Mindegyik terület más-más foglalkozási formát követel. Közös bennük, hogy hozzájárulnak:

- a gyerekek közösségi magatartásának kialakításához,
- a közösségi szokások és normák elfogadásához,
- a véleményalkotó és véleménynyilvánító képesség fejlődéséhez,
- a harmonikus embertársi kapcsolatok fejlesztéséhez,
- konfliktushelyzetek kezeléséhez,
- a gyerekek személyiségfejlődéséhez.

Közösségfejlesztéssel kapcsolatos feladataink

- A tanuló ismerje meg a társas együttélés alapvető szabályait, amelyek a közösségben való harmonikus kapcsolatok kialakításához elengedhetetlenek.
- Tanítsuk meg, hogy embertársait tisztelje, szeresse.
- Tanítsuk meg a konfliktusok kezelésére, ezek megoldására. Tudjon és merjen a konfliktusokról beszélni - a felnőttekkel is -, tapasztalja meg, hogy ezek természetesek, s hogy van rájuk megoldás.
- Igazodjék el az emberi kapcsolatok, közösségek világában. Minél szűkebb egy közösség, annál nagyobb a felelősség, ugyanakkor maradjon nyitott a nagyobb közösségek irányában is.
- A beilleszkedés folyamatos figyelemmel kísérése és segítése minden életkorban, de kiemelten az iskolába lépéskor (1. osztály), és a felsőssé váláskor (5. osztály).
- A különböző szociális kompetenciák fejlesztése: empátia, egymásra figyélés, együttműködés, tolerancia és alkalmazkodó készség.
- Minél több olyan tevékenység, alkalom megteremtése, amely során a gyermekek, tanulók megismerhetik az őket körülvevő világot, társaikat és önmagukat.
- Az önkormányzás képességének kialakítása. A gyermeki, tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják.
- A közösség egyéni arculatának, hagyományainak kialakítása.
- Az értékek megőrzése és gyarapítása.
- A gyermekek, tanulók jó közérzetének megteremtése.
- Harmonikus kapcsolat kialakítása a természeti és társadalmi környezettel.
- A különböző kultúrák, életmódok, vallások és szokások megismertetésével nyitottá, valamint megértővé tenni a gyermekeket, a tanulókat a másság iránt.

A személyiség- és közösségfejlesztést segítik a „KÖZÖS KINCS” programunk keretében tervezett tevékenységek, programelemek.

ISKOLAI MOTIVÁCIÓS PROGRAM

Célja

A tanulók buzdítása az iskolai pályázatokon, versenyeken való részvételre, a minél jobb eredmények elérésére, melyek által több tudást, ismeretet szereznek a világról, ügyesebbek lesznek, és az elért sikerek újabb tevékenységekre sarkallják őket. Minden gyermek megtalálhatja a számára legkedvesebb tevékenységeket, amiben megmutathatja tudását, képességét, és ez erősíti önbizalmát.

Megvalósítása

Az iskolai és iskolán kívüli szellemi és sportversenyeken, pályázatokon, projektnapokon, szerepléseken való aktív részvételért, jó helyezésekért, az iskolai életben való aktív közreműködésért (pl. ügyelet, szelektív hulladékgyűjtés, iskolatakarítás, felelősi tevékenység, segítségnyújtás stb.) pontok járnak, melyeket a gyerekek különböző tevékenységekre válthatnak be a tanév során.

A helytelen viselkedésért járó osztályfőnöki, szaktanári, igazgatói figyelmeztetés és intő pontlevonással jár.

A pontok összesítése negyedévente történik, amit az osztályfőnökök ismertetnek a gyerekekkel.

A kapható pontok egy-egy tevékenységre: 1 – 5 pont, melyeket a programban résztvevő pedagógusok adhatnak a gyerekeknek.

Pontbeváltási lehetőségek: tanévenként a motivációs programban meghatározottak szerint.

Határtalanul! a nemzeti összetartozás operatív programja

A program célja a határon túli magyarok lakta területen folyó élet, kultúra, hagyományok megismerése és személyes kapcsolatok kiépítése, elmélyítése. Arra törekszünk, hogy 7. osztályos diákjaink rendszeresen eljussanak a határon túli magyar területekre a program adta tanulmányi kirándulás lehetőségével élve. Az előkészítő szakasz még az utazás előtt Magyarországon valósul meg. A Határtalanul előkészítő óra javasolt tartalmi elemei:

- A Magyarország határain túl élő magyarok létszáma, az államhatáron kívüli elhelyezkedés történelmi okai
- a meglátogatandó ország, település(ek) magyarságának története, jelene
- a meglátogatandó országban lakó összlakosság etnikai összetétele,
- a tanulmányi kirándulás részletes programja
- a toleráns és kooperatív viselkedés alapszabályai

A Határtalanul! tanulmányi kirándulás megvalósítása a pályázó választása alapján Románia, Szlovákia, Szerbia, Ukrajna, Szlovénia vagy Horvátország magyarok lakta területén történik a következő feltételekkel:

- tematikus útvonal – közvetlenül kapcsolódnak a tanulmányi kiránduláson részt vevő tanulók által tanult egy vagy több tantárgyhoz
- oktatási-nevelési jellegűek (pl. egy magyar tannyelvű oktatási intézmény meglátogatása, működésének megismerése..)
- kulturális jellegűek

A hazaérkezést követően értékelő órát szervezünk a részt vevő diákok és kísérőtanárok számára. Az értékelő óra javasolt tartalmi elemei:

- a meglátogatott ország, település(ek) magyarságáról a látogatás eredményeképpen szerzett személyes tapasztalatok, ismeretek áttekintése
- a tanulmányi kirándulás megvalósulásának áttekintése
- az utazás programjának értékelése

Kommunikáció: a tanulmányi kirándulásról szóló beszámolót az iskola honlapján közzétesz-
szük.

2.4. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Megfogalmazott **alapelveink** közül az alábbi két alapelvre épül az intézmény inkluzív pedagógiája:

- Intézményünk különös gondot fordít a hátrányos, a halmozottan hátrányos helyzetű, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekek, tanulók integrált nevelésére.
- Az identitástudat kialakítását, fejlesztését, a másság tudatos vállalásának erősítését, más népek iránti tiszteletét, hagyományainak, kultúrájának megismerését, megbecsülését, a tolerancia kialakítását kiemelt jelentőségűnek tartjuk munkánkban.

Általános célként is az esélyt teremtő oktatás - nevelés megvalósításán keresztül a társadalmi integráció elősegítését tűztük ki.

Intézményünk mind tárgyi, mind személyi feltételek tekintetében alkalmas a különböző szociális háttérű, eltérő képességű, különböző területeken eltérő fejlettségű gyermekek, tanulók együttnevelésére.

2.4.1. A különböző szociális háttérű gyermekek együttnevelése, IPR alkalmazása

Intézményünkben jelentős a szociálisan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók aránya. A HH és HHH tanulók aránya az iskolában évek óta 60% körüli.

Oktató-nevelőmunkánkban kezdetektől kiemelten kezeltük a hátrányok kompenzálását, az esélyek biztosítását.

Az alsó tagozat kezdő szakaszában főként az érzelmi kötődések kialakításán a társakhoz, tanítókhöz való ragaszkodáson, szereteten keresztül érhetjük el, hogy a gyermek otthon érezze magát az iskolában. Nyugodt, szeretetteljes és elfogadó légkörben, csak az érzelmi biztonság állapotában lehetséges, hogy az intézmény - a családi háztól nagyon sokban eltérő - szokás és követelményrendszerének a gyermek lehetőleg kudarcmentesen feleljen meg, önbizalma, önértékelése ne csorbuljon.

A felzárkóztatásnak, fejlesztésnek tehát elsősorban a nyelvi kommunikációra kell irányulnia, hisz a kognitív és személyes képességek kibontakoztatását is csak az eszközszintű nyelvhasználattal érhetjük el.

A nyelvhasználat fejlesztése mellett tanítványainkat képessé is kell tennünk a beszédfigyelemre, a másik mondanivalójának türelmes és figyelmes végighallgatására, ugyanakkor önálló vélemény kialakítására, elemi erkölcsi ítéletek megalkotására is buzdítanunk kell őket, hogy befolyásolhatóságukat minél kisebbre csökkentsük. (PÁR – BESZÉD - Beszélgető körök...)

Az iskola első osztályába kerülő gyerekek mérése képet adhat a részfunkciók működéséről, az általános pszichés és mentális állapotáról, de a mögöttes okok, problémák feltárásához, a diagnózis pontos felállításához szükséges információkhoz csak a szülőkkel való szoros kapcsolattartással, a gyakori családlátogatásokkal, ill. a szülőknek az iskolai programokba való széles körű bevonásával juthatunk. Tőlük juthatunk csak megbízható információhoz a gyerek korai mozgás és beszédfejlődésére vonatkozóan. („Karöltve” program)

2003-2004. tanévben vezettük be az IPR-t, melynek elemeit iskolánk KÖZÖS KINCS helyi integrációs programja tartalmazza. (lásd: KÖZÖS KINCS helyi integrációs program)

INTEGRÁCIÓS PEDAGÓGIAI RENDSZER helyi eszkörendszer		
IPR		Tartalmi elemek
1.1. Az önálló tanulást segítő fejlesztés	1. A tanulási és magatartási zavarok kialakulását megelőző programok	készség - képességfejlesztés játékkal Hurra péntek! Prémium hajrá!
	2. Az önálló tanulási képességet kialakító programok	kompetencia alapú oktatás tanulásmódszertan, memóriatechnikák pályázatok, rejtvények, versenyek „Álompolgár” program
	3. A tanulók önálló - életkornak megfelelő - kreatív tevékenységére épülő foglalkozások	„Álompolgár” program projektek szakkörök
	4. Tanulási motivációt erősítő és fenntartó tevékenységek	helyi motivációs program házi tanulmányi versenyek, vetélkedők pályázatok, rejtvények
1.2. Eszközjellegű kompetenciák fejlesztése	5. Tantárgyi képességfejlesztő programok	kompetencia alapú oktatás: • matematika, • szövegértés, szövegalkotás, • szociális kompetenciák házi tanulmányi versenyek
	6. Kommunikációs képességeket fejlesztő programok	rituálék az alsó tagozatban • beszélgetőkör • napi, heti üzenet • Segítséget kérek! – Segítséget nyújtok! • SMS fal • „Bizalomsziget” • heti vers mesedramatizálás, pályázatok
	7. Komplex művészeti programok	kézműves foglalkozások – Művészet Mindenkinek
1.3. Szociális komp. fejl.	8. Közösségfejlesztő, közösségépítő programok	elsősök iskolássá fogadása, felsőssé avatás, Télapó teadélutánok, karácsonyi közös ünnep, DÖK programok – jeles napok, tanulmányi kirándulások, Bemutatkozik a sulis, táborok, erdei iskola...
	9. Mentálhigiénés programok	„Göröngyös úton a csillagokig”- helyi mentálhigiénés program
	10. Előítételek kezelését szolgáló programok	projektnapok • Népek napja • Népek karácsonya • Világfalu • Kavalkád • családi tábor. családi est • közös programok

2. Az integrációt segítő tanórán kívüli programok	11. Patrónusi, mentori vagy tutori rendszer működtetése	Útravaló ösztöndíj program diákmentor program (Segítséget adok! Segítséget várok!)
	12. Együttműködés civil (pl. tanodai) programmal	Gilvánfa – Tanoda
	13. Művészeti körök	néptánc, zene
3. Az integrációt elősegítő módszertan	14. Egyéni haladási ütemet segítő differenciált tanulásszervezés	többszintű differenciálás alkalmazása differenciálás színtereinek kiterjesztése (egyéni fejlődési szintnek megfelelő feladatki- nálát és választási lehetőség biztosítása, át- járhatóság)
	15. Kooperatív tanulás-szervezés	kooperatív technikák alkalmazása, KIP
	16. Projektmódszer	Népek Napja: Népek karácsonya, Világfalu, „Kavalkád” – multikulturális fesztivál, Egészség hét „Álom- polgár” program projektjei
	17. Drámapedagógia	Mesedramatizálás drámapedagógiai játékok tanórai és tanórán kívüli alkalmazása
4. Műhelymunka - a tanári együttműködés formái	18. Értékelő eszmegbeszélések	félévi és év végi értekezletek, háromhavonta tanulók értékelése, programokhoz kapcsolódó értékelések
	19. Problémamegoldó fórumok	Szükség esetén bárki kezdeményezheti
	20. Hospitálásra épülő együttműködés	Félévente a közösen megállapodott óraszám- ban hospitálás, illetve órák felajánlása hospi- tálásra
5. Szöv. érték.	21. Szöveges értékelés, árnyalt értékelés, egyéni fejlődési napló	két alkalommal (nov., ápr.) kötelező szöveges értékelés, egyéni fejlesztési terv
6. Multikulturális tartalmak	22. Multikulturális tartalmak megjelenítése a különböző tantárgyakban	Népmesék, mondák, versek, mondókák, da- lok, néphagyományok, szokások, hiedelem- világ, népek története, zenéje integráltan a tantárgyakban
	23. Multikulturális tartalmak projektekben feldolgozva	Népek napja Népek karácsonya, Világfalu „Kavalkád” – multikulturális fesztivál

7.A továbbhaladás feltételeinek biztosítása	24. Pályaorientáció	Pályaorientációs nap – pályaorientációs foglalkozások
	25. Továbbtanulásra felkészítő program	Útravaló ösztöndíjprogram, Tanoda program, levelezős feladatmegoldó versenyek, előkészítő foglalkozások

Mit tesz az intézmény a felzárkózásért?

Pályázatfigyelés

A pályázatokon való folyamatos részvétellel, a pályázatok adta lehetőségek kihasználásával, további pályázatokon való részvétellel tudjuk biztosítani

- a programfejlesztésekhez szükséges humán erőforrások és dologi kiadások fedezetét
- az iskolai oktatástechnikai feltételeit javítását,
- a közös szülő – gyerek – iskola, ill. az iskolai szabadidős programok forrásait.

A családok szociális helyzete nem teszi lehetővé a különórát, táborozásokat, kulturális programok elérését. Ezeket pályázati, illetve szponzori támogatásból valósítjuk meg.

A fentiek miatt egyes programjaink megvalósítása a pályázatok esetlegességének függvénye (családi táborok, erdei iskola, színházlátogatások, fellépők a multikulturális fesztiválon stb.).

Családokkal közös programok:

- Családsegítő szolgáltatás.
- Egymás életmódjának, életvitelének és praktikus tudásának megismerése, megtanulása. (Karöltve klub)
- Közös szórakoztató, szabadidős tevékenységek. (családi táborozás, Kavalkád - multikulturális fesztivál, szülői klub, jeles napok közös megünneplése: karácsony, farsang, anyák napja, gyereknap stb.)

Kapcsolatok kiépítése

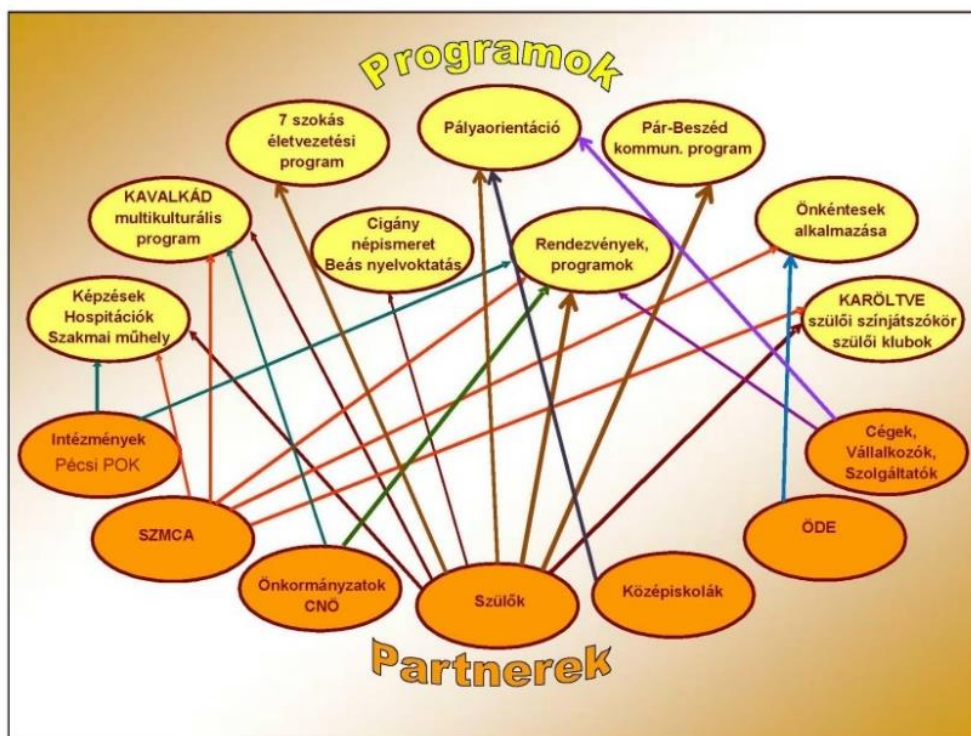
A hátrányok kompenzálásában, a HH, HHH valamint az SNI tanulók esélyeinek növelése érdekében nagyon fontosnak tartjuk a partnerek bevonását.

Célunk egy együttműködő társadalmi kapcsolatrendszer kiépítése a gyermekek eredményesebb oktatása és nevelése érdekében.

Feladatok:

- párbeszéd erősítése pedagógusok és társadalmi szervezetek között,
- társadalmi érzékenyítés,
- együttműködés kialakítása, erősítése civil és szakmai szervezetekkel, szponzorokkal, támogatókkal,
- elfogadás, tolerancia, befogadó attitűd erősítése,
- szakmai kapcsolatok további szélesítése.

Az intézmény „KÖZÖS KINCS” helyi integrációs programjába bevont partnerek:

Nagyon **fontos** a kiépített kapcsolatok fenntartása, további erősítése.

2.4.2. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység

Fontos feladatunknak tartjuk időben felismerni és kiszűrni a beilleszkedési, magatartási nehézséggel küzdő tanulókat. Ez a tevékenység csak akkor eredményes, ha ismerjük a magatartási zavar megnyilvánulásának leggyakoribb formáit:

- az agresszív megnyilvánulásokat,
- a közönyt és a passzivitást,
- az érzelemszegény és apatikus magatartást,
- az elkülönülést, közömbösséget a társak iránt,
- a túlzott félelmet és szorongást,
- a látszólag ok nélküli sírást,
- a kifejezett féltékenységet, irigységet.

A magatartászavarok megoldását, enyhítését az alábbi tevékenységek keretében segítjük:

- feldolgozó beszélgetések
- báb és játékterápia,
- alkotótevékenység (az egyén problémáihoz alkalmazott tevékenység kiválasztása),
- differenciált tanulásszervezés,
- kooperatív technikák alkalmazása,
- projekt-módszer alkalmazása,
- KIP módszer alkalmazása,
- az egyénre szabott tanítás-tanulás előtérbe helyezése.

A beilleszkedési, magatartási zavarok enyhítését, megszüntetését célozza meg a „Göröngyös úton a csillagokig” mentálhigiénés programunk.

Projektünk a három érintett csoport (tanulók, szülők, pedagógusok) mentálhigiénés támogatását vállalja fel. A programban tevékenykedő pedagógusok és segítők kötetlen beszélgetések és foglalkozások keretében, valamint a családlátogatások tapasztalatai alapján írá-

nyítják a segítségre szoruló gyerekeket a szakemberhez. A gyermekkorban előforduló pszichés zavarok, magatartási problémák, a fejlődési konfliktusok korai felismerésében és kezelésében, a családban, az iskolában ért traumatizáló hatású események feldolgozásában nagyon fontos szerepe van a mentálhigiénés támogatásnak.

Az óvoda-iskola átmenet nehézségeit az erre a célra létrehozott külön programmal – KUKCSKÁLÓ – szeretnénk segíteni. Ettől a kooperációtól azt várjuk, hogy a gyermeket iskolába érkezésekor olyan tárgyak, személyek, társak vegyék körül, amelyeket és akiket ismer, akiknek elvárásait elfogadja, így a közös tevékenység eredményes. Ezért mi a fejlesztésben az érzelmi megközelítést tartjuk elsődlegesnek mindvégig.

A figyelemben, a koncentrációs képességben, a viselkedés kontrolljában, a társakhoz való viszonyban az eltérések széles skálája tapasztalható meg az iskolába lépő, illetve a továbbtanulók körében. Fontos, hogy minél korábban felismerjük, kezeljük a problémát a gyermek együttműködési, tanulási, továbbtanulási, munkahelyi beilleszkedésének, eredményességének érdekében. Elengedhetetlen a pozitív, empatikus, „címkézés” nélküli elfogadás, a célzott és tervszerű fejlesztés.

A figyelem erőssége, tartóssága, terjedelme más-más léptékben fejlődik gyermekenként, ami a zavartalan együttműködés érdekében megkívánja a szemléletes és példagazdag tanítást, amely során a gyermek sokat mozoghat az összes érzékszervi csatornáját felhasználva.

Szüksége van arra is a gyermeknek, hogy korlátokat állítsunk, mert szorong, nem tudja hol a határ, meddig mehet el. A leghatékonyabb a biztonságerősítő felnőtt viselkedés, a megnyugtatás, bátorítás, relaxálás, ellazítás, (stresszcsökkentés, az idegrendszeri működésekben nyugalmi állapot elérése) önbizalom erősítése, kötődések kialakítása.

2.4.3. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program

A gyermekeket meg kell kímélni a kudarcától. A kudarcfélelem gátolja a tanulásban. A pedagógusnak törekednie kell arra, hogy sikerélményhez juttassa a tanulókat. KÖZÖS KINCS – helyi integrációs programunkba - mely az IPR elemeit tartalmazza - olyan tevékenységeket, programokat építettünk be, melyek helyi tapasztalatokon alapulnak, kipróbált, eredményeket hozó jó intézményi gyakorlatok.

Célunk a tanulási zavarokkal küzdő kisgyermekek alapkészségeinek felismerése és fejlesztése. Az első osztályba kerülő gyermekek körében egyre nagyobb számban fordul elő tanulási zavar, illetve magatartászavar. E zavarok hátterében több más ok mellett nagy gyakorisággal figyelhetők meg a gyengén fejlett, diszharmonikusan működő részképességek. Az iskolába kerüléskor nagyon fontosnak tartjuk a zavarok felismerését, diagnosztizálását.

A hagyományos pedagógiai eljárások (tanórán kívüli korrepetálások, felzárkóztató foglalkozások) nem hozták a várt eredményeket. Az évek során egyre világosabbá vált számunkra, hogy nem a tanítási óra anyagának újra tanítása, nem az állandó gyakoroltatás vezet eredményre, hanem a hiányzó részképességek fejlesztését célzó foglalkozások.

Az általunk alkalmazott fejlesztő eljárásokban a játéknak kiemelkedő szerepet tulajdonítunk, hiszen a játék a kisgyermekkor alapvető tevékenységi formája, amely legközelebb áll a kisgyermekek személyiségéhez. A játék során szerzett pozitív élmények hozzájárulnak a harmonikus személyiségfejlődéshez.

A gyermekek hiperaktivitását építő elemként hasznosítjuk a mozgásfejlesztésben. A személyiségfejlesztő munkában az önfejlődés elősegítésére helyezzük a hangsúlyt, így olyan gya-

korlatokat tervezünk, amelyek segítségével a kisgyermek rájöhet arra, hogy mire képesek.

Nagy hangsúlyt fektetünk a tanulási technikák elsajátíttatására, valamint hatékony tanulás-szervezési eljárások, alternatív pedagógiai módszerek alkalmazására. (hatékony tanulás-szervezési technikák, kooperatív tanulás, Komplex Instrukciós Program, differenciálás...)

A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásának segítése a következő tevékenységek során történik:

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás megszervezése, egyéni foglalkozások,
- felzárkóztató órák,
- szoros kapcsolat a nevelési tanácsadóval és a Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői Bizottsággal,
- ingergazdag környezet kialakítása,
- a gyermek személyiségének átgondolt és reális megítélése,
- a tanuló testi-lelki állapotának minél teljesebb felmérése,
- ok-okozati összefüggések feltárása,
- negatív környezeti hatások kiszűrése,
- a részképesség-kiesések lehetőség szerinti korrigálása,
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai,
- családlátogatások,
- a szülők, a családok nevelési gondjainak segítése,
- a továbbtanulás irányítása, segítése.

2.4.4. Az Iskolai Lemorzsolódást Megelőzését Támogató Pedagógiai Rendszer komplex keretrendszer (ILMT PR)

Iskolánk a Lemorzsolódás Megelőzését Támogató Pedagógiai Rendszert működtet. Ez tartalmazza a lemorzsolódás megelőzése szempontjából kiemelten fontos szemléleti kereteket, alapelveket, konkrét tartalmi és eszközelemeket, továbbá meghatározza azokat a kimeneteket, amelyeket a fenntartó és iskola vezetősége által támogatott komplex fejlesztés segítségével az iskolánk saját értékeire építve elérhet.

Az ILMT PR rendszerünk alappillérei:

1.A méltányos és befogadó iskola működési feltételeinek biztosítása

Az érvényes jogszabályoknak megfelelő esélyegyenlőségi helyzetet alakítunk ki a lemorzsolódással veszélyeztetett tanulóink, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóink számára.

2.Méltányos és befogadó tanulási környezet megteremtése és fenntartása

Olyan pedagógiai környezet megteremtése a célunk, amely a tanulóink számára lehetővé teszi, hogy minden egyes tanuló hozzáférhessen a tanulás és oktatás révén elérhető társadalmi javakhoz. Az oktatás- és tanulásszervezési feladatainkat a hatékonyság, eredményesség és méltányosság együttes szempontjainak figyelembe vételével valósítjuk meg.

3.A minőségi oktatás biztosítása

A minőségi oktatásnak a hatékonyság és eredményesség mellett a méltányosság szempontjait is érvényesíteni kell ahhoz, hogy tanulóink magas szintű eredményeket érheszenek el.

4.Átfogó, intézményfejlesztési rendszer megvalósítása, és a korai jelző és – támogató pedagógiai rendszer működtetése

Intézményfejlesztési rendszerünkben a komplexitást helyezzük előtérbe. A tanórai pedagógiai gyakorlaton keresztül, a családokkal való kapcsolattartáson át a, a pedagógusok felkészültségéig, illetve iskolánk köznevelési rendszerben elfoglalt helyzetéig átfogóan tekintünk rá iskolánk helyzetére, és keressük azokat a pontokat, amelyek fejlesztése indokolt.

ILMT PR megvalósítása- feladatok:

Intézményvezetés: Az iskola lemorzsolódás megelőzését támogató komplex intézményfejlesztés feladatait a partnerekkel közösen lépésről lépésre koordinálja. A fenntartó, az iskolai környezetében található partnerek (családok, civil szervezetek, egyházak, egyesületek, tanodák) illetve további ágazati partnerek (köznevelési és felsőoktatási intézmények, pedagógiai szakszolgálatok és szakmai szolgáltatók, gyermekvédelmi szolgálatok..) bevonása az intézményfejlesztési folyamat támogatásába. A méltányos oktatásszervezés megvalósulásának vizsgálata, a jelzőrendszeri adatok elemzése.

Osztályfőnökök: Támogató partneri kapcsolat megvalósítása az iskolai lemorzsolódás szempontjából meghatározó szerepet betöltő szülőkkel és családokkal, olyan kapcsolattartási formák kialakítása, amelyek képesek megszólítani a nehéz helyzetben élő családokat is, őket valódi partneri szerepbe segíteni.

Pedagógusok, szaktanárok: Az ILMT PR eredményességi kritériumait szem előtt tartó, a tanulók alap- és kulcskompetenciáira koncentrálnak pedagógus önfejlesztés pl.inkluzív módszertanok megismerése, terjesztése, a mérés- értékelési kultúra fejlesztése

2.4.5. A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése

Tehetségen azt a velünk született, adottságokra épülő, majd gyakorlás, céltudatos fejlesztés által kibontakoztatott képességeket értjük, amely az emberi tevékenység egy bizonyos, vagy több területén az átlagosat túlhaladó teljesítményt tud létrehozni.

A tehetség jellemzői: átlagosnál magasabb intelligencia, magas fokú kreativitás, a következtetés képessége, önálló útkeresés, szorgalom és kitartás, előítéletektől való mentesség, bizonytalanság tolerálása, becsvágy, kockázattűrő képesség, divergens gondolkodás, folyamatos kommunikáció.

Valljuk, hogy minden gyermek tehetséges valamely területen, s az iskolának fontos feladata a gazdag kínálattal segíteni a tehetségek, a képességek kibontakoztatását.

Lásd a KÖZÖS KINCS tanulói programjait. A programban felsorolt kínálat mellett a következőkkel is a képességfejlesztést, tehetséggondozást segítjük:

- könyvtári foglalkozások,
- levelezős feladatmegoldó versenyek,
- tanulmányi versenyek,
- házi- és országos pályázatokon való részvétel,
- az egyéni képességeket figyelembe vevő differenciált tanórai és tanórán kívüli foglalkoztatás,
- sportrendezvények, bajnokságok,
- szakkörök,
- vetélkedők,
- középiskolai előkészítők,
- kiállítások,
- helyi, területi, régiós, megyei, országos tanulmányi, közművelődési és sportversenyek,
- Magyar Diáksport Szövetség által rendezett diákolimpiai rendezvények, versenyek,
- sportág-választó rendezvények,
- pályaaorientációs rendezvények, versenyek.

Iskolánkban motivációs programunkkal segítjük a praktikus, cselekvő, manipulatív elemekre épülő gondolkodás megismerését, a gyermek kiválóságainak megtalálását.

A multikulturális program keretében a személyiség sokszínűségével, lehetőségeivel, a vágyak megvalósításával ismerkedhetnek meg tanulóink.

A felsorolt tevékenységek lehetővé teszik a gyermek egyéni pluszainak megjelenítését a tanórákon is. A számítógépes informatikai érdeklődés fejlesztésére iskolánkban minden lehetőség adott. Játék rendszerünk segítségével minden gyermek adottságainak kiaknázására lehetőség nyílik.

2.4.6. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

**„Ha látsz köztük rútat, rongyosat,
gyermeki arccal búbanatosat,
ismerd meg benn a korán-szenvedőt, -
s öleld magadhoz, és csókold meg őt!”
(Gárdonyi Géza)**

Minden nevelési-oktatási intézmény feladatai között szerepel a gyermek-és ifjúságvédelmi tevékenység. A pedagógus bármilyen zavaró tényezőt észlel, rögtön jelzi az illetékeseknek. Attól függően, hogy mi a zavaró tényező, ezeknek vélhető vagy valós oka van, különböző intézkedéseket tesz a pedagógus.

Nagyon fontos a problémafeltárás és intézkedés a probléma megoldása érdekében.

Intézményünkben az átlagosnál jóval nagyobb szerepe van a gyermek-és ifjúságvédelemnek, mivel tanulóink túlnyomó többsége hátrányos helyzetű, többen veszélyeztetett körülmények között élnek.

A fő veszélyeztetettségi tényezők (fontossági sorrend nélkül) a következők:

- A társadalmi környezet negatív tendenciái: bűnözés, perspektíva nélküliség, negatív modell követése, alkoholizmus, különböző drogok megjelenése, agresszív megnyilvánulások, kedvezőtlen szexuális hatások – értékvesztés, értéktorzulás – munkalehetőségek beszűkülése.
- A családok anyagi helyzetének romlása (munkanélküliség, magas a munkanélküli segélyezésből kikerülők száma) – létbizonytalanság, szegénység, éhezés.
- Családi konfliktusok – felbomló családok.
- Menekülés otthonról bárhová, felelőtlen, korai szexuális kapcsolatokba, negatív hatású "baráti" közösségekbe. Agresszivitás erősödése. Divatjelenségek.
- Igazolatlan és igazolt hiányzások szülői beleegyezéssel.

A gyermek-és ifjúságvédelmi tevékenység fő felelősei iskolánkban:

- osztályfőnökök,
- szűkebb iskolavezetés.

A gyermek-és ifjúságvédelmi tevékenység fő feladatai és az ezekhez kapcsolódó tevékenységek:

- a gyermekek, tanulók életkörülményeinek alapos megismerése, feltérképezése,
- a szülőkkel való partneri kapcsolat kiépítése,
- a felmerülő problémák megbeszélése, a problémákra közösen történő megoldások keresése,
- a gyerek érdekeinek védelme, jogainak képviselete,

- szükség esetén hatósági beavatkozások kezdeményezése és védő-óvó intézkedések megtétele,
- folyamatos kapcsolattartás a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálattal, a Gyámhivatal gyámügyi előadójával.

Családlátogatások kötelezően:

- minden, osztályában új osztályfőnök számára, minden tanulónál az első félév során,
- minden új tanulónál iskolánkba érkezése után maximum 1 hónapon belül,
- minden veszélyeztetett tanulónál legalább félévente.

Családlátogatások alkalmasszerűen:

- minden olyan probléma felmerülésekor, mely igényli a szülővel való kapcsolatkeresést otthoni környezetében,
- minden olyan esetben, amikor a szülővel való kapcsolattartás fontos lenne, de a szülő nem jelenik meg az iskola hívására,
- minden olyan esetben, mely azonnali családlátogatást indokol,
- intézkedést igénylő igazolatlan hiányzások időszakában.

Veszélyeztetett és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók számbavétele:

- A tanév első hónapjában a törvény által meghatározott szempontsor alapján az osztályfőnökök felmérést készítenek arról, hogy kik a veszélyeztetett, illetve halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek, tanulók.
- Felmérik, hogy melyek azok a családok, ahol olyan gyerekek élnek, akik akár tanulmányi, akár lelki és/vagy szociális konfliktusából adódóan csak fokozott törődéssel, odafigyeléssel lehetnek eredményesek.

Megelőző munka a gyermek-és ifjúságvédelemben

Gyakori probléma, hogy a szülői ház együttműködésének hiánya, a pedagógusok intézkedési eszköznélkülisége, a hatóságok lassú munkája szinte lehetetlenné teszi egy-egy felmerülő probléma megoldását. A gyermekek érdeke is azt kívánja, hogy ahol csak lehet, ne a problémát kezeljük, hanem a probléma kialakulása előtt próbáljunk meg segíteni. Persze az előbb felsorolt akadályok e téren is gyakran gátat szabnak tevékenységünknek, de mindenképpen fontosnak tartjuk a megelőző munka fontosságát a gyermek- és ifjúságvédelem területén is.

Ennek érdekében a következőkkel kívánjuk a prevenciót szolgálni:

- Olyan iskolai légkör biztosítása ahol a gyerek jól érzi magát.
- Olyan tanár-diák viszony kialakítása, hogy probléma esetén a gyerek bizalommal fordulhasson segítségért.
- Szorosabb kapcsolat kialakítása a szülőkkel több közös iskolai és iskolán kívüli rendezvény segítségével.
- Gazdag szabadidős tevékenység biztosítása az iskolában, ill. iskolán kívül a gyerekek számára.
- Igazolatlan hiányzások esetén a szükséges intézkedések megtétele.

Külső segítség igénybevétele indokolt esetben:

- önkormányzatok segítsége (segélyek, intézkedések, stb.),
- egészségügyi intézmények segítsége (orvosi beutalás, gyógykezelés, stb.),
- védőnő,
- nevelési tanácsadó,

- Gyermekjóléti és Családsegítő Szolgálat,
- rendőri szervek,
- gyámhatóság.

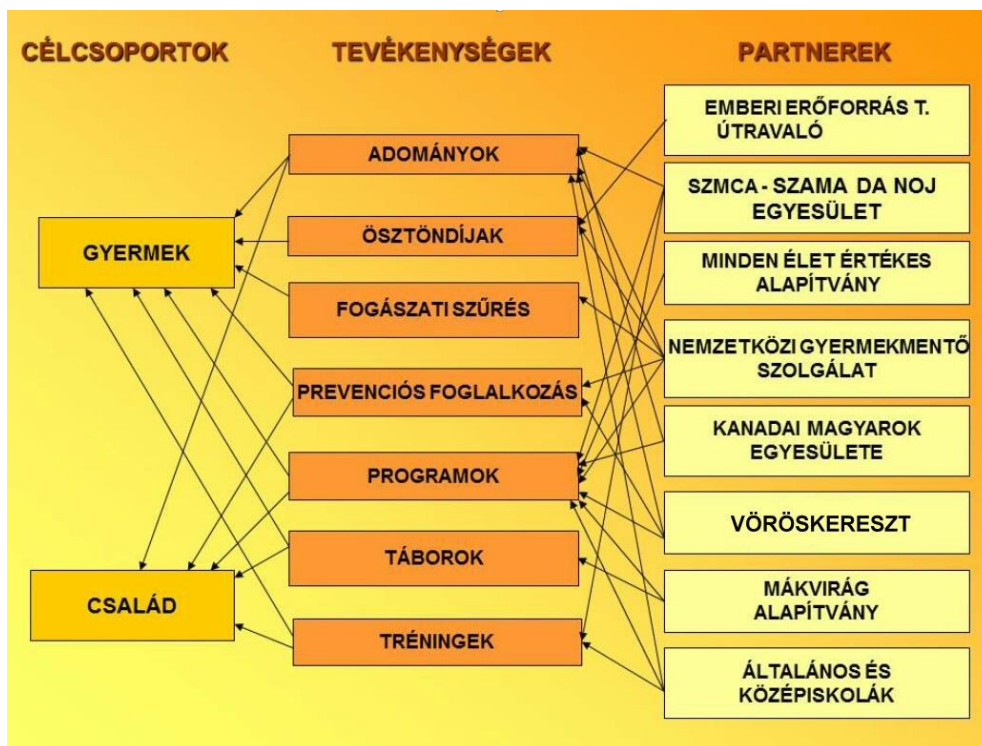
Kapcsolatok kiépítése

A helyi kapcsolatok kiépítésén túl fontosnak tartjuk olyan együttműködések kiépítését, amelyek segíthetik a gyermek-és ifjúságvédelmi munkát.

Célunk:

Partnerek bevonásával, az igények, vélemények és lehetőségek, valamint források felméréseivel komplex, együttműködő, megelőző és ellátó rendszer kialakítása.

Az alábbi szervezetekkel építettünk ki eredményes kapcsolatokat:

2.5. Cigány népismereti nevelés és oktatás

„Sză fic szănătosj!”
/Legyetek egészségesek! /

A szokások ápolása, a történelem és a jelen ismerete az identitás nélkülözhetetlen részét képezik. Modern világunkban az emberi kapcsolatokon keresztül történő tanulás elengedhetetlen feltétele az egészséges, sokoldalú személyiség kialakulásának.

A cigány népismeret oktatása a tanulók számára lehetővé teszi, hogy toleránsak és nyitottak legyenek a mássággal szemben, amely alkalmassá teszi őket más nemzetiségek és népek elfogadására, tiszteletére.

A cigány népismeret oktatásának célja:

- A más kultúrákkal kapcsolatos pozitív attitűd kialakítása, ami magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását, és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottságot.
- Az élményszerű helyzetekben szerzett tapasztalatokat a hagyományokról, az életmódbeli szokásokról és a nemzetiség kultúrájáról, a fokozatosság elve alapján új ismeretekkel bővíteni tudásukat a nemzetiség történelméről, néprajzáról, nyelvéről, irodalmáról.
- A beás kultúra, hagyományok, népszokások, nyelvi ismeretek ápolása, továbbörökítése.
- Annak felismerése, hogy az otthoni környezetből "hozott tudás", az eltérő kultúrkörök, szokásrendszerek hogyan egészítik ki egymást.
- A kooperáció szükségességének, eredményességének megtapasztalása a közös tevékenységek keretében.

Tevékenységi területek:

- Hagyományos rendezvények:
 - Cigány Kultúra Napja,
 - Kavalkád multikulturális fesztivál – hagyományőrző nemzetiségi csoportok részvételével,
- cigány népismeret keretében történő beás nyelvoktatás,
- pályázatok közzététele a nyelv, kultúra, művészet témakörökben.

Fontosnak tartjuk, hogy megismertessük gyermekeinkkel, tanulóinkkal gyökereik értékeit, művészetük, nyelvük, ének- és tánc kultúrájuk gazdagságát. Meghirdetünk olyan pályázatokat, amelyek keretében a tanulók, a szülők és a nagyszülők egyaránt felcsillanthatják azokat a nyelvi és művészeti értékeiket, amelyek a beás közösség kulturális értékeit, hagyományait tükrözik.

Évente megrendezésre kerül a „Cigány Kultúra Napja”, melynek során szintén a múlt értékeit elevenítjük fel, dallamaikban, nyelvi szövegekben, szokásaikban, tárgykultúrájukban. Ezeket a foglalkozásokat nyitottan kezeljük, a magyar gyermekek ugyanolyan aktív résztvevői lehetnek. Egymás kultúrájának megismerése, hiedelmeinek, szokásainak megtapasztalása erősíti egymás megértését, jobb megismerését.

A cigány népismeret keretében a beás nyelv tanítása helyi tantervünk részét képezi. Kultúraközvetítőként a nyelvet nagyon fontosnak tartjuk. Az eszközszintű nyelvhasználatnál személyes képességeik kibontakoztatását segítjük.

A beás nyelv oktatását színesebbé, érdekesebbé teszi az a beás nyelvű oktatótábla-készlet és beás-magyar nyelvű munkafüzet, melyet iskolánk pedagógusai készítettek. Ezek tudatos, folyamatos használata a nyelv tudatos vállalását és a nyelv presztízsének megalapozását szolgálják, továbbá segítik a nyelvi készségek és képességek kialakítását, a tanulók beás nyelvi-kommunikációs kompetenciájának fejlesztését.

A nyelv oktatása, elsajátítása hozzájárul a más kultúrákkal kapcsolatos pozitív attitűd kialakításához, ami magában foglalja a kulturális sokféleség tiszteletben tartását és a nyelvek, kultúrák közötti kommunikáció iránti nyitottságot.

A beás nyelv tanításának további célja:

- a beás nyelvi ismeretek tudatosítása és beszédképességgé fejlődésének biztosítása,
- az anyanyelven olvasható művek megismerésével a beás nép kultúrájának megismertetése, az olvasási kedv felébresztésével az olvasói szokások kialakítása,
- a nyelvi gazdagság előnyeinek nyilvánvalóvá tétele,
- iskolai rendezvények, dramatikus játékok és bábjátékok színesítése anyanyelvi anyaggal,

- a tanulók érzelmi motiválásának segítése a hagyományápolás és a beás kultúra megismerésének érdekében.

Hisszük és valljuk, hogy ha biztosítjuk tanulóink számára azt a nyelvi és kulturális környezetet, amely identitásuk, nemzeti önazonosságuk, személyiségük fejlődését szolgálja, akkor önmegebecsülésük erősödik, és ezáltal szűkebb és tágabb környezetük értékes tagjaivá válhatnak. Tudásuk, látókörük oly módon gazdagodik és fejlődik, hogy a társadalom értékes tagjainak érezhetik magukat.

**„Sză răminyéc ku Dimizo!”
/„Isten maradjon veletek!”/**

2.6. Egész napos iskolai nevelés-oktatás

Intézményünk valamennyi évfolyam számára biztosítja a tanulók egész napos iskolai nevelését-oktatását.

Az egész napos iskolai neveléssel-oktatással célunk:

- átmenetek megkönnyítése,
- alapkészségek megerősítése,
- egyéni differenciálás lehetőségének megteremtése,
- felzárkóztatás,
- tehetséggondozás.

Az egész napos iskolai nevelés-oktatás esetében a kötelező tanórai és egyéb foglalkozásokat a délelőtti és délutáni időszakra egyenletesen szétosztva, egymást váltva, a tanulók arányos terhelését figyelembe véve intézményünk a Nkt. 26. § (3) bekezdésében meghatározottak alapján szervezi meg.

Az egész napos iskolai nevelés-oktatás keretében biztosítja intézményünk:

- segítségnyújtást a házi feladatok elkészítéséhez,
- a tananyag megértéshez és elsajátításához kapcsolódó többlet pedagógiai támogatást azon tanulók részére, akik bármely okból kifolyólag egyéni tanulási nehézséggel, a tananyag értelmezési problémájával küzdenek,
- a felzárkóztatással és a tehetséggondozással kapcsolatos feladatok ellátását.

2.7. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

WHO meghatározása szerint az egészségnevelés olyan változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos ismereteket, tudást és életkészségeket bővíti. A korszerű egészségnevelés egészség és cselekvésorientált tevékenység.

2.7.1. Az egészségnevelés célja

Elősegíteni a tanulók egészségfejlesztési attitűdjének, életvitelének kialakulását annak érdekében, hogy képessé váljon az egészség megőrzésére, illetve a veszélyeztető hatások csökkentésére.

A tanulók ismerjék meg az egészségvédelem kiemelt kérdéseit

- az életkorral járó biológiai-pszichohigiénés tennivalókat;
- az egészséges életvitelhez szükséges képességek fejlesztésének módjait;
- a rendszeres fizikai aktivitás egészségmegőrzésben játszott szerepét;
- az egészségtudatos léthez tartozó egyénileg kialakított mozgásprogram fittség megőrzése szempontjából való fontosságát;
- az egészségre káros szokások biológiai – élettani – pszichés összetevőit (alkoholfogyasztás, dohányzás, inaktív életmód, helytelen táplálkozás, drogfogyasztás);
- a stressz- és feszültségoldó gyakorlatok szerepét a testi-lelki kiegyensúlyozottság elérésében;
- a társas kapcsolatok egészségi-etikai kérdéseit.

Cél: Ezen tudás birtokában képesek legyenek egészségük megőrzésére, a betegségek megelőzésére, egészséges személyiség kimunkálására, a helyes magatartás kialakítására.

Alapvető célunk: az egészségmegőrzés elemi feltételeinek megismertetése és betartatása.

Célok	Feladatok	Kritériumok
A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása	- A három kondicionális alapképesség (erő, gyorsaság, állóképesség), a koordinációs képességek (egyensúly, térérzékelés, reakciógyorsaság, ritmusérzék, hajlékonyság) fejlesztése. - A sportjáték komplex szerepének kihasználása. - Mindennapos testmozgás gyakorlati alkalmazása	A kondicionális és koordinációs alapképességek az életkornak megfelelő szinten legyenek (Netfit mérés). Az aktív, mozgásos tevékenységek az iskolai élet minden területét fogják át.
Az egészséges „fair-play” uralta versenyszellem kialakítása	- A céllal szorosan összefüggő felnőtt életben nélkülözhetetlen pozitív tulajdonságok (küzdési tudás, alázatosság, hazaszeretet, kitartás, büszkeség, önismeret, önuralom) fejlesztése. - A közösségbeli „én-szerep” felismerése.	A tanulók: - vegyenek részt aktívan a különböző iskolai, kerületi sport-, illetve tanulmányi versenyeken, diákolimpiákon; - alakítsanak ki közös érdeklődésen alapuló, tartalmas baráti kapcsolatokat.
Az egészséghez és az egészséges környezethez való igény kialakítása	- Megtanítani, bizonyítani, hogy alapvető értékünk az egészség. - Az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó közérthető, de tudományos ismeretek átadása. - Annak tudatosítása a tanulóknál, hogy az élethossziglani öntevékeny testedzés, az önálló sportolás és a motoros önkifejezés fontos eszköze a személyiség fejlesztésének és a lelki egészség megőrzésének. - Tudatmódosító szerekkel kapcsolatos prevenció. - Az egészségmegőrző alternatívák terjesztése, gyógynövények, természetgyógyászat. - A saját testkép megismerése és a testtudat kialakítása a tanulóknál az egészségtudatos, az egészségmegőrzést preferáló magatartás fontos része. - A helyes napirend kialakítása.	A tanulók: - ismerjék az egészséges táplálkozás aktuális alapelveit; - legyenek igényesek a személyes higiéniát illetően; - ismerjék és alkalmazzák az egészség megőrzésének lehetőségeit és alternatíváit; - legyen tudatos stratégiájuk egészségük megőrzésére.

Célok	Feladatok	Kritériumok
	- A környezetszennyezés, mint egészségkárosító tevékenységforma vázolása. - Az egészséges életmód-tréningek beépítése az iskolai programokba (sport- és egészségnapok), környezetvédelmi- és egészségkép). - A „természet-iskola” tevékenységek megszervezése és megtartása (tanulmányi kirándulások, erdei iskolák, séták).	
Önismeret, önuralom, a társadalmi normák szerinti viselkedés és pozitív gondolkodás kialakítása	- Értéorientáció, személyes példamutatás, azaz a tanári magatartás legyen modell értékű. - Tolerancia és empátia fejlesztése. - A kapcsolatok, problémák konfliktusmentes megoldására való igény kialakítása, fejlesztése. - A stressz- és feszültségoldás alapvető fontossága az interperszonális kapcsolatok kezelésében.	A tanulók: - iskolai életükben nyilvánuljon meg a felnőttek és társak tisztelete; - ismerjék fel a jó és rossz tulajdonságokat; - legyenek fogékonyak a tanárok által nyújtott modellekre; - tudjanak könnyen és vidáman alkalmazkodni a változó élethelyzetekhez.
A biztonságos életvezetés elsajátítása	- A fejlett technikai eszközök szakszerű és biztonságos használatának bemutatása, megtanítása. - Rávilágítás a lehetséges veszélyforrásokra. - A lelki egészség erősítése és fejlesztése, a szükséges prevenciós folyamatok és tevékenységek kialakítása. - A KRESZ, munkavédelem, elsősegélynyújtás elsajátíttatása, ilyen jellegű és témájú vetélkedők szervezése.	A tanulók: - ismerjék a KRESZ, az elsősegélynyújtás és munkavédelem reájuk vonatkozó szabályait és alapelveit.

Végső cél, hogy a tanuló megértse a saját egészségvédelmének jelentőségét, és rendelkezék azokkal a szükséges ismeretekkel, jártasságokkal, amelyekkel környezetét, egészségi feltételeinek javítását, az egyes emberek, valamint a közösség egészségének a védelmét cselekvően megteremti.

Kiemelten **fontos feladat** az egészségérték tudatosítása (figyelemfelkeltés, tájékoztatás, motiváló és aktivizáló egészségérték tudatosítás).

Elsődleges feladatunk a megelőzés, mely az egészség megőrzésére irányul. Másik formája az egészségi állapot erősítése és fejlesztése (egészséges táplálkozás, aktív szabadidő eltöltés, mindennapos testmozgás, személyi higiéné, lelki egyensúly megteremtése, harmonikus társkapcsolatok, egészségkárosító magatartásformák elkerülése).

Harmadik feladat a tanulóknak információval való ellátása, az élethosszig tartó tanulás biztosítása, annak érdekében, hogy minél több lehetőséget, tudást teremtsenek számára az egészséges élet választásához.

Az iskola azért alkalmas helye és színtere az egészségfejlesztésnek, mert az itt eltöltött hosszú évek alatt lehetőségünk van arra, hogy érdemi hatást gyakoroljunk személyiségfejlődésükre, kialakuló szokásaikra.

2.7.2. Az egészségfejlesztés iskolai területei

- „Göröngyös úton a csillagokig” – mentálhigiénés program tevékenységei
- Szabadidős programok: kirándulások, túrák, kerékpártúrák, táborok, erdei iskola
- Tanulóbarát, egészséges iskolai környezet
- Mindennapos testnevelés
- Sportversenyeken való részvétel, sportversenyek szervezése
- Játékos sportdelutának szervezése
- Egészség- és környezetvédelmi hét szervezése
- Helyi, területi, régiós, megyei, országos sportversenyeken, valamint a Magyar Diáksport Szövetség által rendezett diákolimpiai rendezvények, versenyeken való részvétel
- Sportág-választó rendezvényeken részvétel

Céljaink megvalósítása a tantestület minden tagjának feladata, mind a maga szakterületén, mind a tanulókkal tartott személyes, emberi kapcsolatok során szem előtt kell tartani elveinket.

A tartalmi munkát meghívott külső szakemberekkel erősíthetjük.

Intézményünkben nagy gondot fordítunk az egészséges környezet megteremtésére.

A szaktárgyi órákon minden tantárgynak van csatlakozási pontja az egészségneveléshez. Különösen az osztályfőnöki órákon van sok lehetőség interaktív gyakorlatok, esetelemzések formájában egy-egy téma feldolgozására. A tanórán kívüli foglalkozások keretében a játékoknak, játékos gyakorlatoknak, konkrét esetfeldolgozásoknak tehetünk eleget. Sportprogramokon, csoport foglalkozásokon, vetélkedőkön, versenyeken lehetőség van az egészséges életmód egy-egy témájának kibontására. Hétvégi, szünidei iskolai programok, kulturális napok, túrák, kirándulások, sportrendezvények, sportversenyek nagyban erősítik az egészséges életmód kialakítását.

Speciálisan az egészség témáját karolja fel (a környezetvédelemmel együtt) a tanév végén megrendezésre kerülő Környezetvédelmi és egészségnevelési hét. Ezen a héten a legváltozatosabb formában és témában kerülnek terítékre az egészséggel és a környezetvédelemmel kapcsolatos témák.

Természetesen nem csak erre a hétre korlátozódik az egészségfejlesztéssel kapcsolatos tevékenység iskolánkban. Folyamatosan zajlanak a felvilágosító órák a 7-8. osztályos fiúknak, lányoknak, a védőnő csecsemőgondozási és elsősegélynyújtó foglalkozásokat tart, felkészítve egy-egy csoportot a helyi vöröskeresztes versenyre.

Az alsós osztályokban ott van a tantermekben a kancsó víz és a pohár, hogy a tanulók bármikor ihassanak, ezzel elejét vesszük a tanulók dehidratáltságának, ami negatívan befolyásolja a mindennapi közérzetüket.

Ezekkel a tevékenységekkel kívánunk hozzájárulni egy egészségesebb nemzedék felnövekedéséhez.

2.7.3. Az egészségnevelés várható eredményei

- A család szerepének megértése
- A helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete.
- A jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása
- A közösségben az „én-szerep” felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása.

- A jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való, igény megteremtése
- Az egészségmegőrzés alapvető feltételeinek ismerete a helyes napirend kialakítása
- Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete.
- A biztonságos közlekedés és elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása.
- A káros szenvedélyek negatív hatásainak felismerése.
- A testi higiénia iránti igény kialakítása.
- A rendszeres testmozgásra való igény kialakítása.
- Az egészséges életkörnyezetre való igény: tudni azt, mit tehet az ember szűkebb és tágabb környezetéért.
- A környezet egészségre káros hatásainak ismerete.
- Az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben (egészség- és környezetvédelem) való aktív részvétel igényének kialakítása.
- Az egészségtudatos, fizikailag aktív – egészségmegőrzésre épülő – motoros tevékenységekben rejlő személyiség- és közösségfejlesztésben rejlő lehetőségeket kiaknázó életvezetés igényének kialakulása és megvalósítása.
- A stressz- és feszültségoldás elméleti ismerete és gyakorlati megvalósítása.

2.8. Komplex intézményi mozgásprogram

- Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fittségi és más sportprogramokon).
- A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.
- Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái domináljanak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
- Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások.
- Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden évszakához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
- Az intézmény horizontális kapcsolattrendszerének keretében iskolánk működjön együtt más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
- A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
- A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
- Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbözőbb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
- A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.
- A komplex intézményi mozgásprogram adott tanévre aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

2.9. Az iskola környezeti nevelési programja

„Nem oldhatunk meg egy problémát azzal a gondolkodásmóddal, amely azt előidézte.

Nem a gondok és bajok jelentik a döntő tényezőt, hanem az a mód, ahogyan gondolkodunk róluk.”

(Albert Einstein)

A környezeti nevelés olyan pedagógiai folyamat, amely a társadalom fejlődése és a természet fenntarthatósága céljából elősegíti és erősíti az emberek környezettudatos magatartását, életvitelét.

A környezeti nevelés átfogja a személyiség kognitív és nem kognitív tartományait, alakítja az érzelmi viszonyulásokat, értékrendet, megismerési, cselekvési és döntési képességeket fejleszt, az embert képessé teszi az együttműködésre, altruizmusra és életvitelének tudatos hangolására, beleértve az önkorlátozást is.

2.9.1. Jövőkép, alapelvek, célok

Mindannyian tudunk a globális környezeti válságról; tévé-képernyőink szembesítenek vele, szakembereink hangoztatják, olvashatunk róla mindenütt. A környezeti válságproblémák közül ismert számunkra az üvegházhatás, a Föld ózonrétegének megfogyatkozása és az esőerdők pusztulása. Ezek csak a környezeti válság jéghegy – csúcsai.

Nekünk itthon, a mindennapi életünkben kell hozzájárulni a világ nagy környezet megővési terveihez. A környezet kérdése szó szerint az életben maradás kérdésévé válhat.

Célul tűztük ki, hogy gyermekeinket tudással, gyakorlattal vértesszük fel, hogy aztán a mindennapok automatizmusaiban benne legyenek a környezet megővésére irányuló cselekedetek is. Hiszen minden cselekedetünkkel hatással vagyunk a világ bármely pontján lévő teljes élővilágra – még ha ez nem is látszik azonnal.

Ez – persze tudjuk – hosszú-hosszú út, azonban eltökélt célunk, hogy gyermekeink a világunkban lejátszódó társadalmi – gazdasági globalizáció negatívumait enyhíteni igyekvő, felelős polgárokká váljanak. Ezért fontos, hogy tisztában legyenek tetteik, életmódjuk, döntéseik hátterével és lehetséges hatásaival a környezet számára.

A környezeti nevelés alapelvei közül kiemelten kezeljük az alábbiakat:

- alapvető emberi szükségletek
- család – iskola kapcsolata
- kölcsönös függőség, ok-okozati összefüggések
- biológiai és társadalmi sokféleség

Hosszú távú célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá neveljük tanítványainkat. A célok eléréséhez szükséges készségek kialakítása, fejlesztése tanórákon és tanórán kívül valósul meg. A konkrét témafeldolgozás közben fejlődik a problémamegoldó gondolkodás, a tanuló alternatív megoldásokat kereshet, ökológiai szemlélettel ismerkedhet meg, kreativitását problémaérzékenység jellemezheti, toleranciája, segítőkészsége, kritikus véleményalkotása a gyakorlatban erősödik. Megismerkedik a média világával. A foglalkozásokon érlelődik meg benne az értékelés és a mérlegelés készsége.

Kiemelt stratégiai céljaink

- Természetismereti, természetvédelmi, környezetvédelmi problémákkal kapcsolatos ismeretek átadása.
- A természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben való fejlesztése a természeti környezet értékeinek és megővésének céljaival összhangban.
- Globális környezeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása. A fenntartható fejlődéshez szükséges kompetenciák kialakítása, fejlesztése.

- Helyi környezeti, természeti problémákkal kapcsolatos érzékenység kialakítása, ezek felismeréséhez szükséges kompetenciák fejlesztése.
- Saját környezetünkkel kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- A tanulók lakóhelye közelében található természeti értékek megismertetése.
- A természet szeretetére nevelés, közvetlen élmény kialakítása a természettel.
- A globális és a helyi környezeti problémákkal kapcsolatos aktivitásra, tevőleges magatartásra nevelés.
- Szelektív hulladékkezelésre szoktatás.
- A természetes anyagok és hagyományos kézműves technikák megismertetése.
- A mindennapi életben való környezettudatos gondolkodásra és magatartásra nevelés.
- A kerékpáros közlekedés gyakorlatának, kultúrájának népszerűsítése.

Módszerek, tanulásszervezési formák:

- A tanítási órák klasszikus módszerei
- Kooperatív tanulási technikák
- Tanítási órán kívüli környezetben megvalósuló egyéni, páros és csoportos tevékenységformák

2.9.2. A környezeti nevelés színterei

- Tanítási órák
- Egyéb foglalkozások, kiemelten az egész napos iskolai foglalkozások szabadidőszegmense, valamint a napközis és tanulószobai foglalkozások
- Erdei iskolák, osztálykirándulások, táborok
- Iskolai, területi, országos versenyek
- Projektnapok iskolán kívüli helyszínein

2.9.2.1. Környezeti nevelés a tanórákon

A hagyományos tanórai oktatásszervezésben a hétköznapi élettel kapcsolatos témák kapnak helyet. Az ismereteket a hagyományos szemléltetés mellett audiovizuális és informatikai lehetőségeket felhasználva alkalmazzuk. Azért tartjuk fontosnak ezt kiemelni, mert elméleti alapok is szükségesek az átgondolt ismeretszerzéshez.

A környezeti nevelés átfogja az alsó tagozatos foglalkozások teljes körét, valamennyi tantárgy ismeretanyagába beépítve, integrált módon. Az első és második osztályban inkább az érzelmi beállítódás alakítása, a természettel, a környezettel való ismerkedés és "környezetbarát" szokások formálása a fő cél, később fokozatosan alakul ki a tudatosság és elkötelezettség szintje.

Felső tagozaton a környezeti nevelés alapvető pillérei a **természettudományi** tantárgyak: *biológia-egészségtan, földrajz, fizika, kémia, matematika*. E tantárgyak tanulása során szerzi meg a tanuló a természetre vonatkozó ismeretek, összefüggések, kölcsönhatások sokaságát. Védni, szeretni csak azt lehet, amit ismerünk. Környezetünk élővilágának ismerete nemcsak tananyag, hanem a szemléletformálás nagyon fontos eszköze is.

A **társadalomtudományi** tantárgyak feladata, hogy a társadalomszerveződés, valamint az emberi viselkedés és kultúra irányából közelítse meg a kérdést. A környezeti válság megoldása nem képzelhető el a jelenlegi társadalmi-kulturális viszonyok pozitív irányú formálása nélkül. A korábbi döntések elemzése segíti a jelenben való eligazodást, növeli a jövő iránti felelősséget. Ezek a tárgyak útmutatást adnak a környezeti gondok felismeréséhez és megoldásához, a közügyekben való részvételhez. A humán tantárgyi oktatás feladatai közé tartozik az is, hogy bemutassák a fogyasztói modell helyett javasolt utakat, a környezeti válság kezeléséhez és megoldásához szükséges világképet, erkölcsi értékrendet, valamint a rendelkezésre álló gazdasági és jogi eszközöket.

A *Technika és tervezés* (1-8. évfolyam) tantárgy nagy lehetősége, hogy gyakorlati szempontból elemezze a környezetbarát létformát, és követendő, helyes példákat keressen és mutasson be.

A *művészeti tantárgyak* alkalmasak a kérdéskör érzelmi megközelítésére, a természet és az ember alkotta környezet szépségeinek művészi bemutatására. E tárgyak hatásosan fel tudják hívni a figyelmet az értékvesztésre, az uniformizálódásra, kulturális örökségünk megőrzésének fontosságára.

A *testnevelés tantárgy* a környezet és az egészség szoros kapcsolatának megértésével, és az igények kialakításával teheti a legtöbbet.

A hagyományos tanórai oktatásszervezésben a hétköznapi élettel kapcsolatos témák kapnak helyet. Az ismereteket a hagyományos szemléltetés mellett audiovizuális és informatikai lehetőségeket felhasználva alkalmazzuk. Azért tartjuk fontosnak ezt kiemelni, mert elméleti alapok is szükségesek az átgondolt ismeretszerzéshez.

2.9.2.2. Környezeti nevelés az egyéb foglalkozásokon

Az egyéb foglalkozásokon a nevelési-oktatási tartalomhoz igazodóan a környezettudatos magatartásra nevelés a tantárgyhoz illetve műveltségi területhez kapcsolódó tartalmi struktúra része. Minden szabadidőben töltött pedagógiai tartalmú foglalkozás döntő arányban magába foglalja – a foglalkozás tematikai jellegétől függően – mind a környezet és a természet megismerésének és védelmének témáját, mind az egészségnevelés preferált céljait. Jellegéből fakadóan elsősorban a szakkörök esetén teljesebben ki a gyakorlatban is e nevelési tartalom.

A tanulószobai foglalkozások természetes része a környezettudatos magatartásra nevelés.

2.9.2.3. Környezeti nevelés osztálykiránduláson, erdei iskolában

A környezeti nevelés egyik hatékony módszere a tantárgyi időben szervezett terepi program, az osztálykirándulás és az erdei iskola szervezése, mely a helyi tantervi célok megvalósulását szolgálja azzal, hogy a valóságos környezet megismerésére, értékeinek befogadására, a problémák értelmezésére támaszkodik. A programokon az érzéki-megismerő tanulás, a cselekvő-felfedező magatartás dominál. Ösztönzi a kollektív és egyéni érdeklődés kialakulását. A szabadidő megszervezése, az önkiszolgálás, a tanulási helyzeteken kívüli csoportos tevékenységek és együttesen megélt élmények képezik fontos előnyeiket. Jelentős személyiség- és közösségfejlesztő hatású.

A kirándulások, erdei iskolák időpontját éves munkatervünkben előre meghatározzuk.

2.9.2.4. A környezeti nevelés tantárgyközi keretek közt

A környezeti nevelés szempontjából kiemelt jelentősége van a szabadidős tevékenységeknek. A szabadabb keretek nagyobb teret engednek a többirányú pedagógiai módszerek alkalmazásához.

Területei:

- Iskolai környezetvédelmi, környezetszépítő pályázatok.
- Hagyományőrző programok.
- Táborok

Célok	Feladatok, tevékenységek	Sikerkritériumok
A környezeti nevelés komplex módon jelenjen meg az iskolai	Környezetvédelemmel kapcsolatos ismeretek integrálása a	A környezeti nevelési tartalmak megjelenjenek a tanmenet-

élet területein. Megismerési módszerek, életviteli szokások, készségek, képességek és pozitív személyiségjegyek tudatos, tevékeny fejlesztése.	tantárgyakba A téma iránti érzékenyítés környezetvédelmi hét szervezése	tekben.
Környezettudatos magatartás elősegítése	A természetes és környezetbarát anyagok felhasználása. Az újrahasznosítás fogalmának, hasznának ismerete Papírgyűjtés, szelektív hulladékgyűjtés, veszélyes hulladékgyűjtők az iskolában. iskolai egészség- és sportnapok szervezése. A komplex intézményi mozgásprogramban szereplő feladatok megvalósítása.	Környezetbarát anyagok megismerése. Az egészségmegőrzés alapjainak a kialakítása.
A környezetért felelős egészségorientált életvitel elősegítése	Felelős állampolgári szerepekre való felkészítés. Környezetszennyezés elhárítása, környezeti problémák felismerése. Az Alaptörvény környezet védelméről szóló cikkeinek értelmezése.	A közvetlen környezet problémáinak felismerése.
Környezetvédelemmel kapcsolatos témák komplex feldolgozása Környezeti érzékenység fejlesztése, környezeti identitás alapozása. Az ember szerepe az energia megővésének, ésszerű felhasználásának folyamataiban.	Kapcsolódó projektek kidolgozása Erdei iskola szervezése - A Natura 2000 területek gazdálkodásának megismertetése - DDNP (Kémes, Sumony, Mecsekerdő Szigetvári Erdészet) - Kialakítani a tanulóknak a természet szeretetét és védelmének fontosságát Részvétel a „Föld Órája” akcióban (elektromos berendezések lekapcsolása – energiatakarékoság) Interaktív játékok (Energiakaland, PontVelem) - Üzemlátogatások (cementgyár, szennyvíztelep...)	Az iskolában szelektíven gyűjtött hulladék (papír, műanyag, alumínium, elem) A tanulók a mindennapokban környezetbarát módon használják az eszközöket, anyagokat és takarékosan bánnak az energiaforrásokkal
Lakókörnyezetünk és az iskola tisztaságának megővése. Felelősségünk a hulladék mennyiségének csökkentésében és kezelésében.	Felelősi rendszer kiépítése, Iskolaudvar felosztása, védnökségvállalás, Szelektív hulladékgyűjtés, anyagismeret,	Tisztaság iránti igény erősödik. tisztább, szebb környezet
A pedagógusok, intézményi dolgozók, szülők, felnőttek személyes jó példája	Környezettudatos magatartás	Felnőtt minta – utánkövetés
Környezetbarát termékek használatának tudatosítása, takarékoskodás	Figyelemfelhívás, tudatosítás, ellenőrzések	Nem lesznek nyitva hagyott vízcsapok, égve hagyott villanyok
A fenntartható fejlődés elveinek megismerése, helyi megoldások.	Hagyományőrző napok, Kavalád - multikulturális fesztivál,	Részvételi mutatók, tanulói aktivitás

Hagyományok ápolása, népi értékek továbbörökítése	kiállítások, ismeretanyag tananyagba történő integrálása - A tanulók figyelmének ráirányítása az iskola és az otthon gazdaságos és környezetbarát működtetésére	
---	--	--

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Fontos a tantárgyak közötti integráció, a versenyek, szakkörök, kézműves foglalkozások, egy-egy ünnephez kötött rendezvények.

2.10. Fogyasztóvédelemmel összefüggő pedagógiai feladatok

A fogyasztóvédelmi oktatás célja a fogyasztói kultúra fejlesztése, a tudatos kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése

2.10.1. A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei

A tanulók hatékony társadalmi beilleszkedéséhez, az együttműködéshez és a részvételhez elengedhetetlenül szükséges a szociális és társadalmi kompetenciák tudatos, pedagógiailag megtervezett fejlesztése.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a

- a piac, a marketing és a reklám szerepét
- a minőség és a biztonság szerepét,
- gazdaságosság és a takarékoság

Hangsúlyozni kell a **minőség** és a **biztonság** szerepét a fogyasztás során, valamint a **gazdaságosságot** és a **takarékosságot**.

A fogyasztóvédelemmel kapcsolatok fogalmak tudatosítása, alkalmazása:

- Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás
- Ökológiai fogyasztóvédelem
- Környezettudatos fogyasztás - Fenntartható fogyasztás
- Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem

Fogalmi tisztázások

- **Tudatos, kritikus fogyasztói magatartás:** Olyan viselkedés, melyet a szuggesztív marketinghatásoktól való távolságtartás képessége, a fogyasztói szükségletek folyamatos mérlegelése, továbbá a felmerülő fogyasztói problémák megértésének, kommunikálásának és megoldásának képessége és készsége jellemez.
- **Ökológiai fogyasztóvédelem:** Mind a javak pazarló előállítási technológiája, mind pedig fogyasztásunk gyakran ön- vagy csupán vállalati profitlelő volta, mennyisége, valamint annak összetétele hozzájárul erőforrásaink feléléséhez és természeti környezetünk elszennyezéséhez. E szemlélet a környezet szempontjait is figyelembe veszi, ökológiailag tudatos fogyasztókat nevel, akik vásárlási választásaikkal egyben ökológiai környezetük megtartására törekednek.
- **Környezettudatos fogyasztás:** kiegyensúlyozottan dinamikus középút az öncélú, bolygónk erőforrásait gyorsulva felélő fogyasztás és a környezeti erőforrásokat nem kizsákmányoló fogyasztás között.
- **Fenntartható fogyasztás:** A szolgáltatások és a hozzájuk kapcsolódó termékek olyan módon történő felhasználása, amely a jelenleginél jobb általános társadalmi életminőséget eredményez, de közben minimálisra csökkenti a természeti források és

a mérgező anyagok használatát, valamint a hulladék- és szennyező anyagok kibocsátását az adott szolgáltatás, illetve termék teljes életciklusa során, annak érdekében, hogy a jövő nemzedékek szükségletei – és egészsége – ne kerüljenek veszélybe.

- **Preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem:** Amikor a vevő már a kezdet kezdetén érvényesíteni tudja jogait és nincs szükség panaszbejelentésre, bírósági perekre.

2.10.2. A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban

- Az egyes tantárgyakba integrálva
- Tanórán kívüli tevékenységek keretében
- Iskolán kívül

2.10.3. Módszertani elemek

- Készségek fejlesztése: a kritikus gondolkodás, problémamegoldás
- Felnőttek példamutatása – szülők, pedagógusok
- Áruismerettel, vásárlással, fogyasztói döntésekkel kapcsolatos feladatok
- interjúk, felmérések, riportok készítése
- reklám -, médiafigyelés, elemzések
- Beszélgető körök, viták, szituációs játékok, esetmegbeszélések

2.11. Közlekedésre nevelés

Célja: A tanulók életvitelét a hétköznapiakban is hasznos ismeretek és tevékenységek körének tágításával alapozhatjuk meg. A közlekedéskultúra megalapozásával célunk az, hogy a tanulók megismerkedjenek a közlekedés rendszerével, közlekedési eszközökkel és a közlekedési szabályokkal.

Tartalmi elemei:

- érdeklődés a közvetlen, mesterséges környezet (lakás, az iskolai és a lakókörnyezet) iránt
- szabálykövető magatartás a közvetlen mesterséges környezetben
- a mesterséges környezet rendszerezése, jellemzőinek megismerése, vizsgálata, elemzése
- technikai eszközök a közlekedésben
- közlekedési táblák megismerése
- alapvető szabályok megismerése és gyakorlása
- gyakorlati alkalmazások

Színterei:

Az egyes tantárgyak óráin

Tanórán kívül

- Külső előadók hívása (rendőrség közlekedés biztonsági osztályáról).
- Iskolán kívüli helyszíneken közlekedési szituációk megoldása.
- SZIRÉNA - nap

Módszerei:

- Viták, szituációs játékok, elméleti ismeretek gyakorlati alkalmazása, esetmegbeszélések, projekt módszer

2.12. Társadalmi bűnmegelőzés és áldozattá válás megelőzési programja

Célja, hogy proaktív módon megelőzze a gyermek- és fiatalkorúak bűnelkövetővé- és bűncselekmény áldozatává válását.

Alapelveink

- A bűnmegelőzés valamennyiünk érdeke.
- A bűnmegelőzés több mint biztonság!
- A bűnmegelőzés a kormányzat minden szintjének kötelessége.
- A bűnmegelőzés összekapcsolódik a szociális problémák megoldásával is (komplex biztonság).

Globális céljaink szerint törekednünk kell:

- a bűnözést elősegítő okok, körülmények és feltételek megszüntetésére;
- az állampolgárok komplex biztonságérzetének mennyiségi és minőségi befolyásolására;
- tudatosítani, hogy a bűnözést meg lehet és meg kell előzni;
- tudatosítani, hogy mindenkinek tennie kell azért, hogy csökkenjen a bűnözés;
- közösségi kontroll fejlesztése;
- olyan programok kidolgozására és megvalósítására, amely arra ösztönzi a közösségeket, családokat, az egyéneket, hogy biztonságos környezetet teremtsenek.

Konkrét céljaink

- Biztonságra nevelés.
- A nevelés értékközvetítés, értékteremtés. A biztonság – érték.
- Társadalmi partnerviszonyra nevelés.
- Jóindulatot, kompromisszumkészséget kell kialakítani.
- A konstruktív életvezetés része legyen a bűnmegelőzés.
- Közösségfejlesztő és önfejlesztő magatartás- és tevékenységformák stimulálása.
- Az iskola biztonságos társadalmi és fizikai környezetének kialakítása

2.13. Az erőszakmentes konfliktuskezelés programja

Cél: az iskolai erőszak okainak meghatározása, az iskolát érő és az iskolai erőszakhoz vezető iskolán kívüli hatások kiszűrése, kezelése azonosíthatóvá tétele, a megoldási alternatívák hozzáférhetőségének biztosítása.

Az iskolában meg kell ismertetni azokat az eljárásokat, amelynek keretei között a tanulóközösségek pedagógus vagy pedagógusok közreműködésével közösen feldolgozzák azokat az eseményeket, amelyek elvezethetnek a tanulói erőszak kialakulásához, illetőleg amelyek segítik az erőszakos cselekmények feldolgozását, a lehetséges megoldások megtalálását.

A helyi tanterveknek biztosítaniuk kell, hogy a tanulók életkorához, az egyes tantárgyak sajátosságaihoz igazodva a tanulók elsajátíthassák az egészségfejlesztéssel, a társadalmi bűnmegelőzéssel, az áldozattá válás megelőzésével az erőszakmentes konfliktus-kezelő technikákkal összefüggő ismereteket, felkészüljenek azok gyakorlati alkalmazására.

2.14. A szülő, tanuló, pedagógus együttműködésének formái, és továbbfejlesztésének lehetőségei

Az iskolai nevelés, a gyermeki személyiség harmonikus fejlesztésének elengedhetetlen feltétele a szülői ház és a pedagógus közösség aktív együttműködése. Az együttműködés alapja a gyermek iránt érzett nevelési felelősség a megvalósítás formái, a kölcsönös támogatás és a koordinált pedagógiai tevékenység. Az együttműködés feltétele a kölcsönös bizalom és őszinteség.

Elvárásaink a szülőktől:

- az iskola rendezvényein, szülői értekezleteken, fogadóórákon való részvétel
- őszinte véleménynyilvánítás, együttműködő magatartás
- az esetleges nevelési problémák őszinte megbeszélése
- a családi nevelésben jelentkező nehézségek közös megoldása
- érdeklődő, segítő hozzáállás

Iskolánk a következő tevékenységi formákat biztosítja:

- családlátogatás
- szülői értekezletek
- fogadóórák
- nyílt tanítási napok
- rendszeres és folyamatos tájékoztatás a tanulóról
- közös kirándulások, rendezvények
- szülői klub működtetése
- mentálhigiénés program biztosítása
- családi táborok szervezése
- továbbképzések, tanfolyamok, ismeretterjesztő előadások
- alkalmi beszélgetések

A családi ház és az iskola együttműködésében további feladatok:

- az iskola programjaira a szülők mind szélesebb körét bevonni
- megkeresni azokat a segítségi formákat, szakembereket, alapítványokat, civil szervezeteket és a szakszolgálat munkatársait, akik a krízishelyzetben lévő családok, a zaklatott pubertáskori nehézségekkel küzdő tanulók részére egyéni, speciális segítséget adnak.

2.15. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnöki feladatok

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. **A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg.**

- a tanítási órákra való felkészülés,
- a tanulók dolgozatainak javítása,
- a tanulók munkájának rendszeres értékelése,
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, a helyettesített órák vezetése,
- helyi vizsgák, osztályozóvizsgák lebonyolítása,
- a munkatervben meghatározottak szerinti hospitálás,
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése,
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása,
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok,
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken,
- iskolai kulturális és sportprogramok szervezése,
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása,
- az ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása,
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása,
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken,

- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken,
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepségek és rendezvények megszervezése,
- iskolai ünnepségeken és iskolai rendezvényeken való részvétel,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken,
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés,
- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés,
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása,
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököket – a munkaközösségek vezetőjével konzultálva – az igazgató bízta meg minden tanév júniusában, elsősorban a pedagógiai alkalmasságot és a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

Az osztályfőnök feladatai és hatásköre

- Az iskola pedagógiai programjának szellemében neveli osztályának tanulóit, munkája során maximális tekintettel van a személyiségfejlődés jegyeire.
- Segíti a tanulók közösség kialakulását.
- Segíti és koordinálja az osztályban tanító pedagógusok munkáját. Kapcsolatot tart a szülőkkel.
- Figyelemmel kíséri a tanulók tanulmányi előmenetelét, az osztály fegyelmi helyzetét.
- Minősíti a tanulók magatartását, szorgalmát, minősítési javaslatát a nevelőtestület elé terjeszti.
- Szülői értekezletet tart.
- Ellátja az osztályával kapcsolatos ügyviteli teendőket: napló vezetése, ellenőrzése, félévi és év végi statisztikai adatok szolgáltatása, bizonyítványok megírása, továbbtanulással kapcsolatos adminisztráció elvégzése, hiányzások igazolása.
- Segíti és nyomon követi osztálya kötelező orvosi vizsgálatát.
- Kiemelt figyelmet fordít az osztályban végzendő ifjúságvédelmi feladatokra.
- Tanulóit rendszeresen tájékoztatja az iskola előtt álló feladatokról, azok megoldására mozgósít, közreműködik a tanórán kívüli tevékenységek szervezésében.
- Javaslatot tesz a tanulók jutalmazására, büntetésére.
- Hospitál az osztályban.

2.16. A pedagógusokra vonatkozó intézményi elvárások

Kompetencia	Elvárások
1. Szakmai feladatok, szaktudományos, szakterületi tudás	• szakmai –és módszertani ismeretek • korszerű ismeretek átadása • IKT eszközök alkalmazása a tanítási órán • szaktárgyi integráció • tudatos szakmai tervezés
2. Szakmai folyamatok, tevékenységek tervezése és a megvalósításukhoz kapcsolódó önreflexiók	• tervezés az intézményi célok figyelembe-vételével • saját pedagógiai tevékenység tervezése • az intézmény pedagógiai programjának ismerete • a helyi tanterv alkalmazása • projektek tervezése, megvalósítása • munkaközösségek munkájában való aktív részvétel

3. A tanulás támogatása	• a hatékony tanulásszervezési eljárások ismerete, alkalmazása • módszertani ismeretek folyamatos bővítése • tanulói tréningek tartása – TANULNI JÓ! • tanulást támogató környezet megteremtése • motivációt felkeltő és fenntartó taneszközök használata, illetve készítése • fejlesztő eszközök, fejlesztő játékok alkalmazása a tanulás folyamatában • a módszertani képzéseken szerzett ismeretek alkalmazása a pedagógiai gyakorlatban
-------------------------	---

Kompetencia	Elvárások
4. A tanuló személyiségének fejlesztése, az egyéni bánásmód érvényesülése, a hátrányos helyzetű, sajátos nevelési igényű vagy beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek, tanuló többi gyermekkel, tanulóval együtt történő sikeres neveléséhez, oktatásához szükséges megfelelő módszertani felkészültség	• a kiemelt figyelmet igénylő tanulók felismerése, fejlesztése • a különleges bánásmódot igénylő tanulók fejlesztése érdekében együttműködés a szakszolgálatokkal • differenciált fejlesztés • a tanulók önmagukhoz mért fejlesztésének biztosítása
5. A tanulói csoportok, közösségek alakulásának segítése, fejlesztése, esélyteremtés, nyitottság a különböző társadalmi – kulturális sokféleségre, integrációs tevékenység, osztályfőnöki tevékenység	• befogadó attitűd • esélyteremtő közösségi programok biztosítása a tanulók számára • együttműködés a családi házzal • közös tanuló –szülő –pedagógus programok biztosítása • családlátogatások a pedagógiai programban meghatározottak szerint • az intézmény multikulturális programjában való aktív részvétel • a helyi integrációs program ismerete, alkalmazása
6. Pedagógiai folyamatok és a tanulók személyiségfejlődésének folyamatos értékelése, elemzése	• a mérési-értékelési kultúra folyamatos fejlesztése • a tanulók önmagukhoz mért fejlődésének értékelése • a helyi bemeneti mérőanyagok (1 és 5. évfolyam) ismerete, alkalmazása • a tanulók szakszerű mérése • a kompetenciamérés eredményeinek értelmezése, feldolgozása

	• fejlesztési tervek kidolgozása • a tanulók fejlesztő értékelése • folyamatos visszacsatolás saját munkára
7. Kommunikáció, szakmai együttműködés, problémamegoldás	• szakmai együttműködés munkaközösségen, tantestületen belül • hospitálásra épülő tanári együttműködés • partneri együttműködés a szülőkkel • együttműködés támogató szervezetekkel • szakmai kapcsolattartás, együttműködés szakszolgáltatást végző szervezetekkel • horizontális tanulás
8. Elkötelezettség és szakmai felelősségvállalás a szakmai fejlődésért	• személyes felelősségvállalás • pontos, önálló, felelősségteljes munkavégzés • folyamatos önképzés • részvétel intézményi innovációkban, pályázatokban • felelősség az intézményért, a közösségért

2.17. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

Az iskola lehetőséget biztosít más iskolában tanuló diákok átvételére. Az átvételről való döntés az intézmény vezetőjének jogköre, döntése előtt köteles kikérni az igazgatóhelyettes véleményét. A tanuló átvételére akkor van lehetőség, ha az általa tanult tantárgyak többsége megegyezik az iskolánkban tanult tantárgyakkal, illetve a különbség, valamint a tananyagban való esetleges elmaradás mértéke nem haladja meg azt a szintet, amely a tanuló számára pótolhatóvá teszi a lemaradást. Az átvételkor figyelembe kell venni az átveendő tanuló magatartását, szorgalmát és a vele szemben alkalmazott fegyelmező és fegyelmi intézkedéseket.

Az állami fenntartású iskolákból történő átvételkor különbözeti vizsgát nem írunk elő. Az átvételkor különbözeti vizsga letétele akkor írható elő, ha a tanult tananyagban vagy annak ütemezésében jelentős eltérés állapítható meg. Az igazgató lehetőséget biztosíthat arra, hogy a különbözeti vizsgát a felvételtől számított maximum három hónapon belül tegye le az átvett tanuló, ebben az esetben a felkészüléshez egyéni segítségnyújtást kell biztosítani az átvett tanuló számára. Lehetőség van arra is, hogy – a tanuló, kiskorú tanuló esetén a szülő és a tanuló együttes kérésére – évfolyam ismétléssel eggyel alacsonyabb évfolyamú osztályba kerüljön a diák.

2.18. A felvételi eljárás különös szabályai

A felvételi kérelmek elbírálása során előnyben kell részesíteni a halmozottan hátrányos helyzetű tanulót, ezt követően azt a jelentkezőt, akinek a lakóhelye, tartózkodási helye az iskola székhelyén van, illetve akinek különleges helyzete azt indokolja. *Különleges helyzetűnek* tekintjük a jelentkezőt akkor, ha testvére is iskolánkba jár, ha szülője az iskola alkalmazottja

3. AZ ISKOLA HELYI TANTERVE

3.1. Alkalmazott tantervek

- 2020. szeptember 1-jétől -től felmenő rendszerben lépett életbe az új helyi tanterv (2020-ban kidolgozott helyi tanterv) óraszámai a 2023/2024 tanévtől minden évfolyamon érvényesek.
- **Új helyi tanterv** = Az alábbiak alapján került kidolgozásra:
5/2020. (I. 31.) Kormányrendelet (a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet módosításáról)
2020-as NAT-hoz illeszkedő kerettantervek
(https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat)

Kerettanterv az általános iskola 1-4. évfolyamára

Kerettanterv az általános iskola 5-8. évfolyamára

Kerettantervek a sajátos nevelési igényű tanulók oktatásához

3.2. A helyi tanterv felépítése

3.2.1. Az intézmény tantárgyi rendszere, óraterve

A választott kerettanterv tantárgyait és óraszámait az alábbi táblázat tartalmazza. A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal – dőlt betűvel jelöltük.

Új helyi tanterv 2020 óraszámai

1	Tantárgyak műveltségi terület szerinti felosztásban	Alapfokú képzés nevelési-oktatási szakaszai							
2	évfolyam	1	2	3	4	5	6	7	8
3	Magyar nyelv és irodalom								
4	magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	5+1	5+1	4+1	4	3+1	3+1
5	Matematika								
6	matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4	4	3+1	3+1
7	Történelem és állampolgári ismeretek								
8	történelem					2	2	2	2
9	állampolgári ismeretek								1
10	hon- és népismeret*						1		
11	Etika / hit- és erkölcsstan	1	1	1	1	1	1	1	1

12	Természettudomány és földrajz								
13	környezetismeret			1	1				
14	természettudomány**					2	2	4	5
15	kémia							1	2
16	fizika							1	2
17	biológia							2	1
18	földrajz							2	1
19	Idegen nyelv								
20	első élő idegen nyelv				2	3	3	3	3
21	második idegen nyelv								
22	Művészetek****								
23	ének-zene	2	2	2	2	2	1	1	1
24	vizuális kultúra	2	2	2	1	1	1	1	1
25	dráma és színház*								
26	mozgóképkultúra és médiaismeret*								
27	Technológia								
28	technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	
29	digitális kultúra			1	1	1	1	1	1
30	Testnevelés és egészségfejlesztés								
31	testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
32	közösségi nevelés (osztályfőnöki)					1	1	1	1
33	kötött célú órakeret***	-	-	-	-	-	-	-	-
34	Kötelező alapóraszám	22	22	22	23	27	26	28	28
35	Szabadon tervezhető órakeret****	2	2	2	2	1	2	2	2
36	Maximális órakeret	24	24	24	25	28	28	30	30

A hon- és népismeret tantárgyat heti 1 órában, intézményi döntés alapján, az 5–8. évfolyamok egyikén kell tanítani. A dráma és színház tantárgyat heti 1 órában az 5–8. évfolyamok egyikén kell tanítani. A dráma és színház tantárgy szervezése megvalósulhat projektnapok, témahét vagy tematikus hét keretében, továbbá tömbösítve is. A dráma és színház tantárgy órakeretben történő oktatását csak szakirányú végzettséggel rendelkező személy végezheti.

A természettudomány tantárgyak a 7–8. évfolyamon diszciplináris bontásban vagy egy integrált természettudomány tantárgy moduljaiként is oktathatók. Diszciplináris bontás esetében az egyes tantárgyak heti 3-3 órában taníthatók a két évfolyamra vetítve. A fizika, kémia, biológia tantárgyak óraszámait a kerettantervek szabályozzák.

A tanulók heti kötelező alapóraszám és maximális óraszám évfolyamonként 2020-as kerettanterv alapján

	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
alapóra-szám	22	22	22	23	27*	26*	28*	28*
maximális óra-szám**	24	24	24	25	28	28	30	30

A tanulóknak ettől magasabb óraszám csak a két tanítási nyelvű iskolai oktatásban, a nemzeti-ségi nevelésben- oktatásban, vagy ha az iskola a nemzeti köznevelésről szóló törvény 7. § (6) bekezdése szerint sportiskola feladatait látja el, továbbá ha az iskola emelt szintű oktatást szervez. A nemzetiségi nevelés-oktatást folytató iskolában a tanuló kötelező és választható tanítási óráinak összege az egy tanítási hétre meghatározott időkerethez képest az 1–8. évfolyamon legfeljebb három tanítási órával.

A nemzeti köznevelésről szóló törvény 27. § (1) bekezdés szerinti tanórai foglalkozások megszervezhetők a hagyományos, tantermi szervezési formáktól eltérő módon, így különösen projektoktatás, erdei iskola, múzeumi foglalkozás, könyvtári foglalkozás, művészeti előadáshoz vagy kiállításhoz kapcsolódó foglalkozás formájában is, amennyiben biztosított az előírt tananyag átadása, a követelmények teljesítése, a tanítási órák ingyenessége, a tanulói terhelés korlátozására vonatkozó rendelkezések megtartása.

A tanulók heti és napi terhelésének korlátozására vonatkozó rendelkezések

A tanuló kötelező és választható tanítási óráinak száma egy tanítási napon nem lehet több

- hat tanítási óránál az első–harmadik évfolyamon,
- hét tanítási óránál a negyedik évfolyamon,
- hét tanítási óránál az ötödik–nyolcadik évfolyamon,

Ha az iskolában nemzetiségi nevelés-oktatás folyik, a fent meghatározott tanítási órák száma eggyel megnövelhető. (NAT. 8.§.(2))

A tanuló napi és heti terhelésével összefüggésben meghatározottak alkalmazásakor figyelmen kívül kell hagyni.

- a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözete terhére megszervezett egyéb foglalkozások.
- a NKT 27. § (5)–(8) bekezdése alapján szervezett foglalkozások.
- a nemzeti köznevelésről szóló törvény 6. melléklet E oszlopában foglaltak alapján szervezett egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozás óraszámait.

Azokon a tanítási napokon, amikor a tanuló a tanév rendjében meghatározott mérési feladatok végrehajtásában vesz részt, más tanórai foglalkozáson való részvételre a művészeti és a testnevelési órák kivételével nem kötelezhető.

Egyéb foglalkozások (NKT 27. § (2)–(12) bekezdése alapján)

- (2) Általános iskolában a nevelés-oktatást a délelőtti és délutáni tanítási időszakban olyan módon kell megszervezni, hogy a foglalkozások legalább tizenhat óráig tartssanak, továbbá tizenhét óráig – vagy addig, amíg a tanulók jogszerűen tartózkodnak az intézményben – gondoskodni kell a tanulók felügyeletéről. Az általános iskola e törvény rendelkezéseinek megfelelően egész napos iskolaként is működhet.
- (4) A tanuló heti kötelező tanóráinak számát, beleértve a választható tanóráinak számát a Nemzeti köznevelési törvény 6. melléklete határozza meg. Az iskola a tanuló heti kötelező tanóráinak száma és az osztályok engedélyezett heti időkerete különbözetét **egyéb foglalkozás megtartásához és osztálybontáshoz veheti igénybe.**
- (5) Az általános iskola köteles megszervezni a tanuló heti kötelező óraszámát és az osztályok engedélyezett heti időkeret különbözete terhére a tehetség kibontakoztatására, a hátrányos helyzetű tanulók felzárkóztatására, a beilleszkedési, tanulási nehézség, magatartási rendellenességgel diagnosztizált tanulók számára, továbbá az első–negyedik évfolyamra járó tanulók eredményes felkészítésére szolgáló, **differenciált fejlesztést** biztosító egy–három fős foglalkozásokat. Tehetséggondozásra és felzárkóztatásra **osztályonként legalább további heti egy-egy óra biztosított** az osztályok 6. mellékletben meghatározott időkerete felett.
- (6) Ha az elsőtől a negyedik évfolyamokra járó tanuló eredményes felkészülése azt szükségessé teszi, lehetővé kell tenni, hogy legalább **heti két alkalommal egyéni foglalkozásokon vegyen részt.** E rendelkezést kell alkalmazni akkor is, ha a tanuló köteles tanuló tanulmányi követelmények nem teljesítése miatt **második vagy további alkalommal ismétli** ugyanazt az évfolyamot.

- (7) A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézség vagy a sajátos nevelési igény miatt a szakértői bizottság véleménye alapján, vagy súlyos betegség miatt **egyéni tanrendes** tanulmányokat folytatók egyéni foglalkozás keretében történő felkészítésére az iskolának tanulónként az osztályok heti időkeretén felül átlag **heti tíz óra** áll a rendelkezésre. Az időkeret az egyes hetek és tanulók között átcsoportosítható.
- (8) A gyógypedagógiai nevelés-oktatásban részt vevő nevelési-oktatási intézményben a sajátos nevelési igényű tanulók részére kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozásokat kell szervezni. A tanuló annyi egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozáson vesz részt, amennyi a sajátos nevelési igényéből eredő hátránya csökkentéséhez szükséges. A kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésének heti időkeretét a 6. melléklet határozza meg.
- Abban az esetben, ha a sajátos nevelési igényű tanuló nevelés-oktatása a többi tanulóval együtt történik, az Nkt. 6. mellékletében a kötelező egészségügyi és pedagógiai célú rehabilitációs, rehabilitációs tanórai foglalkozások megszervezésére meghatározott heti időkeretet a 20/2012. (VIII. 31.) EMMI rendelet 138. §-a határozza meg.
- (11) Az iskola a nappali rendszerű iskolai oktatásban azon osztályokban, ahol közismereti oktatás is folyik, megszervezi a mindennapos testnevelést heti öt testnevelés óra keretében, amelyből legfeljebb heti két óra
 - a kerettanterv testnevelés tantárgyra vonatkozó rendelkezéseiben meghatározott oktatásszervezési formákkal, műveltségterületi oktatással,
 - iskolai sportkörben való sportolással,
 - versenyszerűen sporttevékenységet folytató igazolt, egyesületi tagsággal rendelkező vagy amatőr sportolói sportszerződés alapján sportoló tanuló kérelme alapján a tanévre érvényes versenyengedélye és a sportszervezete által kiállított igazolás birtokában a sportszervezet keretei között szervezett edzéssel váltható ki.
- (12) Az iskola a kötelező tanórai foglalkozások keretében gondoskodik a könnyített testnevelés szervezéséről.

A heti időkeret az iskolában az egyes évfolyamok, osztályok, tanítási év közben a tanítási hetek között, az egyes tanulócsoporthoz, tanítási év közben a tanítási hetek között átcsoportosítható.

Nemzetiségi oktatás formája intézményünkben magyar nyelvű cigány nemzetiségi nevelés-oktatás. Megvalósítására felhasznált órakeret: heti 1 tanóra cigány népismeret oktatása, 2 tanórának megfelelő cigány kulturális tevékenység – melyből heti 1 tanórának megfelelő foglalkozás cigány irodalom, nyelv, kultúra megismerése a drámapedagógia eszköztárával, a másik heti 1 tanórának megfelelő időkeretben kézműves-, népzenei-, néptánc foglalkozások, cigány témájú filmklub, roma közéleti személyiségekkel, művészekkel való találkozások biztosítottak. Helyi Kavalkád multikulturális programunk keretében megvalósuló cigány projekt tevékenységei - cigány mesemondás, népdaléneklés, tánc, kézműves foglalkozások, meseillusztráció, cigány konyha... - is részét képezik a cigány kulturális tevékenységeknek.

Valamennyi tanuló számára biztosított cigány kulturális tevékenységeken való részvétel, így a kisebbség kultúrájával való megismerkedésre a nem cigány tanulóknak is lehetőségük van.

3.3. A pedagógiai program végrehajtásához szükséges eszközök és felszerelések

A jegyzék az intézmény tárgyi feltételeinél és a tantárgyak részletes helyi tantervében található, mely a pedagógiai program külön melléklete terjedelme miatt.

3.4. Az iskola 1-8. évfolyamán tanított tantárgyak tantervei

Az egyes tantárgyak helyi tantervét külön mellékletben készítettük el. A tantárgyi programok elé az áttekinthetőség érdekében külön előlap kerül, amely a következőket tartalmazza:

- A Magyarmecskesi Általános Iskola helyi tanterve
- NAT műveltségi terület
- Tantárgy megnevezése
- Kerettanterv (átvett, adaptált)

Az iskola helyi tanterve tantárgyanként és évfolyamonként tartalmazza:

- az iskola egyes évfolyamain tanított tantárgyak óraszámait,
- alapelveket, célokat
- a fejlesztési feladatokat,
- szerepe a kompetencia alapú nevelésben-oktatásban,
- az előírt tananyagot és követelményeit,
- az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközöket
- tanulásszervezési eljárásokat
- az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételeit
- az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményeit és formáit.

3.5. A Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósítása

3.5.1. Az 1–2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése.

Az anyanyelvi nevelésnek kisiskolás korban is alapvető szerepe van a kulcskompetenciák kialakításában, fejlesztésében, mert erre építve, ezáltal válik lehetővé a kultúra aktív befogadása, a társas-társadalmi érintkezés, az identitás kialakulása, az önálló ismeretszerzés és a tanulás.

Az olvasás és írás életkornak megfelelő tudása nélkül elképzelhetetlen a tantárgyakban való továbbhaladás. Az első-második osztályban a tanulók egyedi sajátosságaira tekintettel, differenciáltan kell megszervezni az olvasás-írás tanulásának folyamatát. Segíteni kell a tanulókat abban, hogy a tanulási tevékenységüket fokozatosan növekvő időtartamban legyenek képesek irányítani.

Ennek eszköze a tanítói módszertani eszköztár, s a tanulói csoportnak megfelelő jól megválasztott tankönyvcsalád.

A tanulási hátrányokkal küzdő tanulók megsegítésére az iskolánkban dolgozó fejlesztő pedagógusok állnak rendelkezésre, akik együttműködnek az osztálytanítókkal.

Az alsó tagozat első két évében a tanulók között tapasztalható különösen jelentős egyéni fejlődésbeli különbségek pedagógiai kezelése a következők mentén történik:

- Fokozatosan átvezetjük a tanulókat az óvoda játékközpontú cselekvéseiből az iskolai tanulás tevékenységeibe;
- Felkeltjük a tanulók érdeklődését a tanulás iránt figyelembe véve az életkori és egyéni jellemzőket is. A tanítás folyamában törekedni kell a tanulók pozitív motiváltságának biztosítására, önállóságuk fejlesztésére.
- A tanítás célja, hogy formálódjon és gazdagodjon a tanulók személyisége és gondolkodása. Az életkori sajátosságoknak megfelelően játékos tevékenységekkel, a foko-

zatosság elvének betartásával és a tapasztalatokon alapuló megismerési módszerek alkalmazásával jutunk közelebb a célhoz.

- Útbaigazítást adunk a tananyag elsajátításával, annak szerkezetével, hozzáféréssel kapcsolatban, valamint megtanítjuk a tanulókat tanulni.
- Mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait.
- Az alapkészségek kialakítása (értő olvasás, íráskészség, számfogalom fejlesztése), az előzetes tudás és tapasztalat mozgósítása; az egyénre szabott tanulási módszerek, eljárások.
- A biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat az alapvető képességek, készségek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanulás és az önművelés alapozásával.
- A tanulási részképességek fejlesztése (beszéd, olvasás, figyelem, memória, gondolkodás, logika, önművelés), tanulóink problémamegoldó képességének fejlesztése.
- A gondolkodási kultúra fejlesztése; az önművelés igényének és szokásának kibontakoztatása; az egész életen át tartó tanulás eszközeinek megismerése, módszereinek elsajátítása.
- Olyan tudás kialakítása, amelyet új helyzetekben is lehet alkalmazni: előtérbe kerül az új ötletek kitalálása, azaz a kreatív gondolkodás fejlesztése.
- Lehetőséget adunk a tehetségek kibontakoztatására és lemaradók felzárkózására.
- A környezet, a körülöttünk lévő világ egyes jelenségeinek empirikus tapasztalatok útján való értékelése.
- A környezeti nevelés terén törekedni kell a tanórán kívüli környezetben történő megvalósítás bővítésére, a lehetőségek maximális kihasználására (tanulósobai időkeret, iskolán kívüli programok, erdei iskola, tanulmányi kirándulások, pályázati programok stb.).
- A tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre szocializáljuk a foglalkozások során.
- Stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak elsajátíttatása a mindennapokban.
- Az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő értékelésük.

3.5.2. A 3–4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A beszéd-készség a szóbeli szövegek megértésének és alkotásának fejlesztése.

- Döntően meghatározza a tanuló kortársaival való kapcsolattartásának és iskolai pályafutásának sikerét a nyelviség.
- Elkezdődik a tudatos nyelvszemlélet kialakulásának folyamata.
- Különösen fontos a kulturált nyelvi magatartás megalapozása, a szókincs aktivizálása és gyakoroltatása.
- Fontos a magyar kultúra hagyományainak megismerése, megszerettetése.
- Kiemelkedően fontos az önálló tanulás képességének kialakítása. A tanulási szokások, technikák tanulása, információszerzés lehetőségeinek, korlátainak megismerése.

A figyelem, az önértékelő képesség, a kritikai érzék fejlesztése.

- Az alsó tagozat harmadik-negyedik évfolyamán meghatározóvá válnak az iskolai teljesítmény-elvárások által meghatározott tanítási-tanulási folyamatok.
- A tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában – élményszerű tanulással, problémahelyzetekből kiinduló izgalmas tevékenységekkel, kreativitást ösztönző felada-

tokkal fejleszti az alapvető képességeket és alapkészségeket, közvetíti az elemi ismereteket, szokásokat alakít.

- Ez az iskolaszakasz a kíváncsiságtól és érdeklődéstől motivált tevékenységek segítségével fejleszti a tanulóknál a felelősségtudatot, a kitartást, az önállóságot, megalapozza a reális önértékelést. Szabályokat közvetít a társas közösségekben való részvétel és együttműködés tanulásához, a problémamegoldáshoz, konfliktuskezeléshez. A tanuló jellemét formálva elősegíti a személyiség érését.
- A stressz- és feszültségoldás különféle lehetőségeinek kimerítése a mindennapi nevelési és más közösségi szituációkban komoly eszköz a problémakezelés és a konfliktuskezelés terén éppúgy, mint az interperszonális kapcsolatokban.
- Támogatja az egyéni képességek kibontakozását, segíti a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatát.
- A fejlesztést a tanító az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal szolgálja.
- Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. A pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoporthoz, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti legfontosabb kiindulási pontnak.
- A motoros fejlesztés eszközei a differenciálás és a motiváció fontos eszközei valamennyi képesség- és készségfejlesztési területen mind a tanórai, mind az egyéb foglalkozások során.
- Kisiskolás korban a tanulási képesség az érdeklődés, a kíváncsiság és a kompetenciákra törekvés által motivált közös és egyéni tanulási tevékenységek keretében: problémahelyzetek megoldásával, kreativitást igénylő érdekes feladatokkal, a már megszerzett tudás szüntelen mozgósításával, új helyzetekben való felhasználásával fejleszthető leginkább.
- E tevékenységek közben alakulnak a fontos képesség-összetevők (együttműködés, megbízhatóság, sikerek megélése, a kudarcok elviselése, újrakezdés, kitartás, önelenőrzés, értékelés) is. Ezekre egész további életükben szükségük lesz.
- Szükséges, hogy ne csak a tanító direkt irányítása mellett, hanem egyre inkább függetlenül, önállóan is dolgozni tudjanak.
- Az önálló tanulás képességének megalapozásához az olvasás-szövegértés fejlődésének függvényében néhány elemi tanulási technika tapasztalati megismerése és többszöri kipróbálása, valamint alapvető tanulási szokások kialakítása szükséges.
- Alapvető fontosságú a környezeti nevelés tanórán kívüli megvalósítása, a tanulókat fizikailag aktív, egészségtudatos életmódra, az egészségmegőrzés érdekeit szem előtt tartó életvezetésre való szocializálása, mely minden foglalkozásban helyet kap. Kulcsfontosságú a stressz- és feszültségoldás háttérismereteinek és technikáinak el-sajátíttatása a mindennapokban.
- Fontos, hogy biztosított legyen a tanulók számára az alkotás lehetősége, melyben megnyilvánulhat kreativitásuk, fejlődhet kezdeményező és problémamegoldó képességük. Ez lehet az alapja a konstruktív gondolkodásuk kialakulásának, valamint ennek során a tanulók felkészülnek az önálló ismeretszerzésre, az örömet nyújtó egész életen át tartó tanulásra.

3.5.3. Az 5–6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozaton folyó nevelés-oktatás feladata elsősorban a sikeres iskolai tanuláshoz, a tanulási eredményességhez szükséges kulcskompetenciák, képesség-együttesek és tudástartalmak megalapozásának folytatása.

Különösen nagy hangsúly van a matematikai és az anyanyelvi kompetenciaterületek fejlesztésén. Esélyteremtéssel, felzárkóztatással, tehetséggondozással igyekszünk segíteni a tanulók képességeinek kibontakoztatását. Az esélyegyenlőtlenség, a szegregáció elleni küzdelem, a megkülönböztetés hátrányainak bemutatása és az ellenük való küzdelem az iskolában társadalmi fontosságú. Ennek etikai alapú megközelítése valamennyi tanórai és – a nevelési célzatú foglalkozások között kitüntetett helyen szereplő osztályfőnöki órák mellett – a tanórán kívüli foglalkozásban is elengedhetetlen. A nemzetiségek, a nyelvi-vallási etnikumok iránti megértő, befogadó attitűd, a kultúrtörténeti relevanciájuk, államalkotó jelentőségük bemutatása egyaránt lényeges az ismeretközlésben és a nevelés-oktatás egészén keresztül.

A kompetencia alapú oktatás napjainkban olyan cél, amely alapvetően átalakítja az iskoláról, a tanításról és tanulásról való gondolkodást. A hangsúly a tartalomról a tanulás kompetencia alapú koncepciójára helyeződött át. A cél eléréséhez a tudás alapú társadalom követelményeinek megfelelő, a magasabb szintű és színvonalú foglalkoztatás igényét kielégíteni képes oktatási és képzési rendszerekre van szükség. Ennek fő összetevője az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák elsajátítása, amely a személyiség kiteljesítéséhez, a társadalmi beilleszkedéshez és a foglalkoztathatósághoz nélkülözhetetlen.

Az ismeretek, alapfogalmak és a rendszerközpontú szemlélet mellett kell megfelelő teret engedni az ezeket nélkülözni nem képes kompetencialapú fejlesztésnek.

A kulcskompetencia olyan kompetencia, amely döntő a személyiség kiteljesítése és az egész életen át tartó fejlődés (kulturális tőke), az aktív állampolgári szerepvállalás és beilleszkedés a társadalomba (társadalmi tőke) és a foglalkoztathatóság (emberi tőke) szempontjából.

Az iskolai nevelés-oktatás alapvető célja az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges kulcskompetenciák fejlesztése, melyek a következők:

- anyanyelvi kommunikáció
- idegen nyelvi kommunikáció
- matematikai kompetenciák
- természettudományos és technikai kompetenciák
- digitális kompetencia
- szociális és állampolgári kompetenciák
- kezdeményezőképeség és vállalkozói kompetencia
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképeség
- a hatékony, önálló tanulás

A kritikus készségek, így az alapkészségek elsajátítása az iskolai nevelő-oktató munka fő feladata, melynek keretében:

- mintákat adunk az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz, megalapozzuk a tanulók egyéni tanulási módszereit és szokásait;
- az egészséges életvitel kialakításához biológia-egészségtan tantárgy gyakorlati jellegű oktatásával kívánunk hozzájárulni, mely az egészségmegőrzésnek, a fizikailag aktív és egészségtudatos életvezetésre készítetésnek a komplex intézményi mozgásprogrammal, valamint az egészségnevelési programmal való összhangját képes megjeleníteni a lelki egészség fejlesztésével egyetemben (pl. stressz- és feszültségoldó programok);
- az önismeret alakításával, a fejlesztő értékelés és önértékelés képességének fejlesztésével, az együttműködés értékének tudatosításával a családban, a társas kapcsolatokban, a barátságban, a csoportban;

- a tanulási stratégiák megválasztásában kitüntetett szempont: az életkori jellemzők figyelembevétele; az ismeretek tapasztalati megalapozása és az ismeretszerzés de-
duktív útjának bemutatása;
- a kreativitás fejlesztése; az írásbeliség és a szóbeliség egyensúlyára való törekvés; a
tanulók egészséges terhelése, érési folyamatuk követése, személyre szóló, fejlesztő
értékelésük;
- a személyiség erkölcsi arculatának értelmi és érzelmi alapozásával; helyes magatar-
tásformák megismertetésével és gyakoroltatásával;
- az egészséges nemzeti öntudat fogalmi elemeinek megismertetésével a közösségfej-
lesztés céljait is szolgáljuk, de kellő hangsúllyal mutatunk rá a tolerancia fontosságá-
ra, a velünk élő nemzetiségek, vallási-nyelvi etnikumok nemzet- és államalkotó sze-
repére, melynek különös jelentősége van történelem, magyar irodalom, erkölcsan
tantárgy terén;
- a biztonságos szóbeli és írásbeli nyelvhasználat és az alapvető képességek, készsé-
gek elsajátításával; a mentális képességek célirányos fejlesztésével; az önálló tanu-
lás és az önművelés alapozásával;
- fokozatosan kialakítjuk, bővítjük az együttműködésre építő kooperatív - interaktív
tanulási technikákat és a tanulásszervezési módokat.

3.5.4. A 7–8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása

A felső tagozat hetedik–nyolcadik évfolyamán folyó nevelés-oktatás alapvető feladata – a változó és egyre összetettebb tudástartalmakkal is összefüggésben – a már megalapozott kompetenciák továbbfejlesztése, bővítése, az életen át tartó tanulás és fejlődés megalapo-
zása, valamint az, hogy fektessen hangsúlyt a pályaválasztásra, pályaaorientációra.

A XX. századi totális diktatúrák jellemzőinek feldolgozása, az általuk elkövetett bűntettek tárgyilagos megismertetése a tanulók életkori sajátosságaiból fakadóan különös jelentőségű az alapvető emberi jogi (alkotmányjogi) ismeretek közvetítésével együtt. Ennek keretén belül az Alaptörvény Nemzeti hitvallás és Alapvetés részegységeinek ismertetésével igyek-
szünk a tanulókat érthető és általuk is értelmezhető ismeretanyaghoz juttatni, mely a fele-
lős, nemzetéért megalkuvás nélkül tenni akaró és tudó, pozitív demokráciaképpel rendelke-
ző állampolgárrá nevelés kulcsfontosságú területe.

A természettudományi tantárgyak oktatása terén – az adott kompetenciaterület sajátossá-
gaihoz igazodóan – a következők jelentik a prioritást:

- természettudományos és műszaki életpályára való szocializáció;
- a jelen érdekfeszítő kutatási kérdései, az abba való bepillantás engedése a tanulók
számára;
- természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő komplex fej-
lesztése.

3.6. A kulcskompetenciák fejlesztése

3.6.1. Kulcskompetenciák

3.6.1.1. Anyanyelvi kommunikáció

Az anyanyelvi kommunikáció magában foglalja a gondolatok, érzések és érzelmek kifejezé-
sét és értelmezését szóban és írásban egyaránt, valamint a helyes és kreatív nyelvhasznála-
tot az élet minden területén: családon belül, iskolában, társadalmi érintkezések, szabadidős
tevékenységek stb. során.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs

- verbális és nonverbális kommunikációs képesség
- funkcionális nyelvtan
- életkori sajátosságnak megfelelő nyelvi ismeretek
- hallott és olvasott szöveg értése és szöveg alkotása
- különböző típusú szövegekben való tájékozódás
- információk feldolgozása
- segédeszközök megfelelő használata (könyvtárhasználat, digitális technika, média, stb.)
- érvelés képessége
- empátikus képesség
- esztétikai érzék
- kíváncsiság
- tantárgyra jellemző szaknyelv használata

3.6.1.2. Idegen nyelvi kommunikáció

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: fogalmak, gondolatok, érzések, tények és vélemények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban (hallott és olvasott szöveg értése, szövegalkotás), a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül - oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek -, az egyén szükségleteinek megfelelően.

Az egyén nyelvtudásának szintje változhat a négy dimenzió (hallott szöveg értése, beszéd-készség, olvasott szöveg értése és íráskészség), az egyes nyelvek és az egyén társadalmi-kulturális háttere, környezete és igényei/érdeklődése szerint.

A Közös Európai Nyelvi Referenciakeret (KER) szerinti B1 szintű nyelvtudás elsajátítása a 12. évfolyam végén az első idegen nyelv terén olyan elvárásként jelenik meg, melyre az idegen nyelv belépésének első évfolyamától kezdve tudatosan és szisztematikusan kondicionálni kell a tanulókat.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő szókincs
- funkcionális nyelvtan
- nyelvi stílusok ismerete
- szóbeli interakciók főbb típusainak ismerete
- az idegen nyelv nyelvtani szerkezetének és rendszerének ismerete
- kulturális sokszínűség megismerése, ismerete, etnikai másság elfogadása

3.6.1.3. Matematikai kompetencia

A matematikai kompetencia a matematikai gondolkodás fejlesztésének és alkalmazásának képessége, felkészítve ezzel az egyént a mindennapok problémáinak megoldására is.

E kompetenciában és annak alakulásában a folyamatok és a tevékenységek éppúgy fontosak, mint az ismeretek. A matematikai kompetencia felöleli a matematikai gondolkodásmódhoz kapcsolódó képességek alakulását, használatát, a matematikai modellek alkalmazását (képletek, modellek, grafikonok/táblázatok), valamint a törekvést alkalmazására.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- megfelelő segédeszközök használata
- mindennapokban használható tudás
- problémamegoldó készség
- lényeglátás
- kíváncsiság
- egyénileg, társal és csoportban való munkálkodás
- kreativitás
- analízis - szintézis

- matematikai fogalmak ismerete
- alapvető törvényszerűségek nyomon követése: az egyes elméleti modellek igazolása a mindennapi életből merített empirikus tapasztalatok útján
- összefüggések felismerése
- tudjon érvelni, követni és értékelni tudja az érvelése folyamatát
- meg tudja megindokolni matematikai úton az eredményeket
- bizonyítások megértése
- matematikai eszköztudás szerepe a természettudományi és műszaki életpályára való szocializálás terén
- matematikai kommunikációs készség

3.6.1.4. Természettudományos és technikai kompetencia

A természettudományos kompetencia készséget és képességet jelent arra, hogy ismeretek és módszerek sokaságának felhasználásával magyarázatokat és előrejelzéseket tegyünk a természetben, valamint az ember és a rajta kívüli természeti világ közt lezajló kölcsönhatásban lejátszódó folyamatokkal kapcsolatban magyarázatokat adjunk, előrejelzéseket tegyünk, s irányítsuk cselekvéseinket. Ennek a tudásnak az emberi vágyak és szükségletek kielégítése érdekében való alkalmazását nevezzük műszaki kompetenciának.

E kompetencia magában foglalja az emberi tevékenység okozta változások megértését és az ezzel kapcsolatos, a fenntartható fejlődés formálásáért viselt egyéni és közösségi felelősséget.

A természettudományos nevelés és oktatás terén a témaanyagok gyakorlatközpontú, a tanulók életkori sajátosságaihoz adekvát módon illeszkedő megközelítése hozzájárul a motiváció hatásosabb felkeltéséhez, valamint a természettudományi és műszaki életpályára történő szocializációhoz.

Mind a tehetséggondozásban, mind a felzárkóztatásban és a fejlesztésben kiemelt fontosságú a komplex eszközök használata, a módszertan és az oktatásszervezési formák változatosága, így a természettudományos gondolkodás tanórán kívüli környezetben történő fejlesztése.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- összefüggések felismerése és kifejezése
- lényeglátás
- fogalomalkotás
- esztétikai érzék
- kreativitás
- rendszerszemléletű gondolkodás az alkalmazhatóság praktikumának vonatkozásában
- logikai képességek
- rajzolási készség
- tervezés és kivitelezés
- kíváncsiság
- környezettudatosság
- környezet- és természetvédelem
- egészséges életvitel
- nemzeti tudat megalapozása
- európai azonosságtudat
- egyetemes kultúra
- az egyén legyen képes mozgósítani természettudományos és műszaki műveltségét, a munkájában és a hétköznapi életben felmerülő problémák megoldása során
- bepillantás a jelen főbb kutatási tevékenységeibe
- gyakorlatias módon tudja a tudását felhasználni új technológiák, berendezések megismerésében és működtetésében, a tudományos eredmények alkalmazása során, problémamegoldásaiban, egyéni és közösségi célok elérésében

- legyen kritikus az egyoldalúan tudomány- és technikaellenes megnyilvánulásokkal szemben

3.6.1.5. Digitális kompetencia

Ez a kulcskompetencia felöleli az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használatát, az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a valós és a virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- eszközök megismerése, használata
- szövegszerkesztési ismeretek
- információkeresés és kezelés
- kritikai gondolkodás az innováció területén
- kreativitás
- munka világában való eligazodás
- élethosszig tartó tanulás

3.6.1.6. Hatékony, önálló tanulás

Minden műveltségi területen a hatékony, önálló tanulás azt jelenti, hogy az egyén képes kitartóan tanulni, saját tanulását megszervezni egyénileg és csoportban egyaránt, ideértve az idővel és az információval való hatékony gazdálkodást. Ez egyrészt új ismeretek megszerzését, feldolgozását és beépülését, másrészt útmutatások keresését és alkalmazását jelenti.

A hatékony és önálló tanulás arra készíti a tanulót, hogy előzetes tanulási és élettapasztalataira építve tudását és képességeit helyzetek sokaságában használja, otthon, a munkában, a tanulási és képzési folyamataiban egyaránt.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- motiváció
- saját tanulási stratégia megismerése és alkalmazása
- önismeret
- önértékelés, illetve mások objektív értékelése
- figyelem
- segédeszközök használata

3.6.1.7. Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, értékorientációs, szociális és állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei, a közjó iránti elkötelezettség és tevékenység felöleli a magatartás minden olyan formáját, amely révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a társadalmi és szakmai életben, az egyre sokszínűbb társadalomban, továbbá ha szükséges, konfliktusokat is meg tud oldani.

Az állampolgári kompetencia képessé teszi az egyént arra, hogy a társadalmi folyamatokról, struktúrákról és a demokráciáról kialakult tudását felhasználva, aktívan vegyen részt a közügyekben.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- egészséges életvitel
- mentális egészség
- magatartási szabályok alkalmazása
- kommunikációs képesség
- empátia
- problémamegoldó képesség
- európai tudat

- a nemzeti öntudat helyes értelmezése, mely a más népekkel, elsősorban a vallási-nyelvi etnikumokkal, nemzetiségekkel is toleráns és tárgyilagos megítélésen alapuló magatartást magába foglalja
- stressz és frusztráció kezelése
- változások iránti fogékonyság
- együttműködés
- magabiztosság
- érdeklődés
- személyes előítéletek leküzdése
- az egyén cselekvési lehetőségei a diktatúra, az elnyomás kényszerpályáján: az etika-
ilag vállalhatatlan, megalkuvó magatartás soha el nem évülő bűn nemzetünk és em-
berségünk ellen
- kompromisszumra való törekvés

3.6.1.8. Kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia

A kezdeményezőképesség és vállalkozói kompetencia segíti az egyént a mindennapi életben – így a munkahelyén is – abban, hogy megismerje tágabb környezetét, és képes legyen a kínálgató lehetőségek megragadására. A tudást, a kreativitást, az újításra való beállítódást és a kockázatvállalást jelenti, valamint azt, hogy célkitűzései érdekében az egyén terveket készít és hajt végre. Alapját képezi azoknak a speciális ismereteknek és képességeknek, amelyekre a gazdasági tevékenységek során van szükség.

Szükséges ismeretek, képességek, attitűdök

- az egyén személyes, szakmai és/vagy üzleti tevékenységeihez illeszthető lehetősé-
gek
- kihívások felismerése, értelmezése
- a gazdaság működésének átfogóbb megértése
- a pénz világában való tájékozódás
- a vállalkozások pénzügyi és jogi feltételeinek ismerete
- tervezés, szervezés, irányítás
- vezetés
- delegálás
- az elemzés
- a kommunikálás
- a tapasztalatok értékelése
- kockázatfelmérés és vállalás
- egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés

3.6.1.9. Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség

Az esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség magában foglalja az esztétikai meg-
ismerés, illetve elképzelések, élmények és érzések kreatív kifejezése fontosságának elisme-
rését, mely minden műveltségterületen jelentkezik.

Olyan képességek tartoznak ide, mint művészi önkifejezés, műalkotások és előadások elem-
zése, saját nézőpont összevetése mások véleményével, a kulturális tevékenységben rejlő
gazdasági lehetőségek felismerése és kiaknázása.

A művészi-alkotói szabadság korlátjaként jelenik meg mások jogai, a nemzet és az emberi-
esség elleni, azzal megalkuvó vagy tevőlegesen közösséget vállaló magatartás elítélése és
etikai alapú megítélése, különösképpen a XX. századi totális diktatúrákkal kapcsolatban.

A magyar nyelv és irodalom műveltségterületen különösen az irodalom, a dráma, a bábjá-
ték, a művészetek műveltségterületen a zene, a vizuális művészetek, a tárgyak, épületek,
terek kultúrája, a modern művészeti kifejezőeszközök, a fotó s a mozgókép fontosságának
elismerése.

3.6.1.10. További releváns kompetenciaterületek

A fent felsorolt kulcskompetenciákon felül a következő **nevelési területek fejlesztése** áll pedagógiai munkánk középpontjában:

- Egészséges életmódra nevelés, testi, lelki egészség, mely a tanórai és az egyéb foglalkozások során az egészségnevelési és környezeti nevelési programmal (benne a komplex intézményi mozgásprogrammal) koherensen jelenik meg a gyakorlatban a fizikailag aktív, egészségtudatos életvezetésre, a motoros műveltség eszközeivel való személyiségfejlesztésre és a tehetséggondozásra épül, továbbá szervesen magába foglalja az egészségmegőrzést is
- Környezettudatos magatartásra nevelés, mely a fenntarthatóság szempontjaira koncentrálna
- Társkapcsolatokkal kapcsolatos ismeretek elsajátíttatása
- Tanulásirányítás – önálló tanulásra való nevelés
- Szabadidő szervezése a környezeti nevelés követelmények figyelembe vételével
- Aktív állampolgárságra nevelés (konfliktuskezelés, együttműködés képessége), melynek szerves része az egészséges nemzeti öntudatra szocializálás
- Értékközpontú, beállítódások kialakítása (felelősség, autonóm cselekvés, megbízhatóság, tolerancia, társadalmilag elfogadott viselkedésformák) elsősorban az etikai alapú megközelítésmód paradigmája
- Nemzeti összetartozás ápolására irányuló hazafias elköteleződésre nevelés, mely nem irányulhat még látens módon sem a szegregáció, a kirekesztés, a nemzetiségek és más nyelvi-vallási etnikumok (pl. zsidóság) diszkriminációjára.

3.6.2. A kompetenciafejlesztés fókuszai iskolánkban

Személyes kompetencia	Kognitív kompetencia	Szociális kompetencia
önismeret, önfejlődés igénye, önreflexió, szabálykövető képesség, információ kezelésének képessége	logikus gondolkodás, összehasonlítás, megkülönböztetés, észlelés, szókinccs, kreativitás, fantázia, szövegértés, lényegkiemelés	empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, utánzás, alkalmazkodó képesség, kommunikáció

A kompetencia alapú oktatás céljai:

- a sikeres munkaerő-piaci alkalmazkodáshoz, az egész életen át tartó tanuláshoz szükséges képességek elsajátítása, fejlesztése.

Feladatok:

- a kompetencia-alapú oktatás megvalósításához szükséges módszerek, szakmai kompetenciák elsajátítása,
- pedagóguskompetenciák erősítése, a módszertani kultúra fejlesztése,
- egyénre szabott fejlesztése,
- esélyegyenlőség érvényesítése
- újszerű tanulásszervezési eljárások bevezetése
- szegregációmentes együttnevelési környezet kialakítása
- digitális írástudás elterjesztése

3.7. Mindennapos testnevelés

A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módját a köznevelési törvény 27. § (11) bekezdésében meghatározottak szerint szervezzük meg.

3.8. Alkalmazandó tankönyvek, taneszközök

Iskolánk pedagógusai a helyi tanterv alapján, e fejezet rendelkezéseinek betartásával, a munkaközösségek véleményének kikérésével választják meg az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

Pedagógusaink olyan tankönyvet választanak, amelynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátás jogszabályban meghatározott rendje szerint biztosítható valamennyi tanulónak.

A tankönyvrendelés összeállításánál az alábbi elveket érvényesítjük:

- A tankönyvrendelést oly módon készítjük el, hogy az iskola minden tanulója részére biztosítsuk a tankönyvhöz való hozzájutás lehetőségét (tankönyvtámogatás, tankönyvkölcsönzés).
- Tartalmában, felépítésében alkalmazkodjon a tanulók képességeihez. A tankönyvek és egyéb eszközök alkalmasak legyenek az önálló ismeretszerzésre és tanulásra.
- Adjanak lehetőséget a differenciált képességfejlesztésre.
- A taneszközök segítsék, támogassák a kompetencia alapú oktatás, nevelés eredményességét,
- Jelenjenek meg bennük az új tanítási-tanulási formákhoz igazodó feladattípusok

Törekszünk a digitális taneszközök beszerzésére, azok minél több tantárgy során történő használatára.

Az iskola arra törekszik, hogy egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára. Ezeket a taneszközöket a tanulók ingyenesen használhatják.

A tankönyvek kiválasztásánál minden évben figyelembe vesszük a kerettantervi átdolgozásokat, a kerettantervnek való megfelelést.

Az enyhén értelmi fogyatékos, sajátos nevelésű igényű tanulók oktatása integráltan történik. A tanulók első sorban a képességeiknek megfelelő tankönyvekből tanulnak, illetve ugyanazokat a tankönyveket is használják, amelyeket osztálytársaik is.

3.9. Magasabb évfolyamba lépés feltételei

- Ha a tanuló az első évfolyamon nem tesz eleget az előírt követelményeknek, de tanulmányait legkésőbb a hetedik életévében megkezdte – munkája előkészítő jellegűnek minősül, és tanulmányait újra az első évfolyamon folytathatja. Az iskola igazgatója a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését, akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Ebben az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt a tanuló.
- 1-4 évfolyamokon szülői kérelem nem utasítható el. A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne.

- Az 1-3. évfolyamon a hatályos köznevelési törvény előírásának megfelelően a tanulók csak abban az esetben utasíthatók évfolyamismétlésre, ha az iskolából való igazolt és igazolatlan mulasztás miatt a követelményeket nem tudták teljesíteni, azaz hiányzásuk meghaladja a 250 órát, vagy valamely tantárgy óraszámának 30 %-át.
- Abban az esetben, ha a tanuló hiányzásai meghaladták a 250 igazolt órát, a nevelőtestület hozhat olyan döntést, hogy a tanuló évközi eredményei alapján osztályozható.
- Ha a tanuló a 4-8. tanév végén egy vagy két tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot, a következő tanévet megelőző augusztus hónapban javítóvizsgát tehet.
- Ha a tanuló a 4-8. évfolyamon, a tanév végén három vagy több tantárgyból szerez „elégtelen” osztályzatot, az évfolyamot ismételni köteles. A nevelőtestület külön engedélyével a 3 vagy több tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott tanuló is javítóvizsgázhat.
- Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
 - o felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,
 - o engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
 - o a 20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 51. § (6) bekezdés b) pontjában meghatározott időnél többet mulasztott, és a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet,
 - o a tanuló a félévi, év végi osztályzatának megállapítása érdekében független vizsgabizottság előtt tesz vizsgát.
- Egy osztályozó vizsga egy adott tantárgy és egy adott évfolyam követelményeinek teljesítésére vonatkozik. A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.
- A sajátos nevelési igényű, a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő vizsgázó szakértői bizottság szakvéleményével megalapozott kérésére, az igazgató engedélye alapján
 - o számára az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni,
 - o számára lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja,
 - o írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tehet,
 - o a szóbeli vizsgát írásban teheti le.
- A vizsgák lebonyolításának rendjét 9. számú melléklet a 11/1994. (VI. 8.) MKM rendelethez, valamint a 20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 64-73.§-ában határozza meg a tanulmányok alatti vizsgával kapcsolatos szabályokat, a 11/1994. (VI.8.) MKM r. 9. sz. melléklete tartalmazta a *tanulmányok alatti (javító, pótló és osztályozó) vizsgák szabályait*.
- A tanuló részére engedélyezhető az iskola évfolyamának megismétlése abban az esetben is, ha egyébként felsőbb évfolyamra léphetne. Az engedély megadásáról a szülő kérésére az iskola igazgatója dönt. A szülő kérésére az 1-4. évfolyamon engedélyezni kell az évfolyam megismétlését.

3.10. Az iskolai beszámoltatás

„A reális ösztönző értékelés az első munka értékrendet képviseli a kibontakozó személyiségű tanuló számára.”

(dr. Kerékgyártó Imre)

3.10.1. Az ellenőrzés és értékelés célja és alapelvei

Célok:

Megbízható információk szerzése a tanuló előmeneteléről, felkészültségéről, szorgalmáról, a munkához való viszonyáról, társas kapcsolatairól, magatartásáról.

Ahhoz, hogy ezek az alapelvek, célok megvalósulhassanak világosan, megfogalmazzuk és a tanévek elején a tanulók tudomására hozzuk az egyes tantárgyak követelményeit. Az egy-éves követelményrendszert minden tanár köteles betartani.

Az ellenőrzés mindig legyen:

- minden tanulói tevékenységre kiterjedő,
- a nevelőtestület tagjai között egységes szellemű,
- motiváló hatású,
- félelmet, stresszt nem keltő,
- értékelhető.

Alapelvek:

- Az ellenőrzés, értékelés a nevelési-oktatási folyamat szerves része. Ez azt jelenti, hogy ugyanazoknak az elveknek kell érvényesülniük, mint a nevelés-oktatás folyamatának más területén.
- A pedagógusoknak folyamatosan, rendszeresen össze kell vetniük a tanulók fejlődéséről nyert adatokat a tanulók fejlődése iránt támasztott követelményekkel. A sokoldalú fejlesztés igénye szükségessé teszi, hogy a tanulók iskolai tevékenysége is sokoldalú legyen, és lehetővé tegyünk diákjaink számára, hogy mindenki saját lehetősége optimumáig jusson el erkölcsi, értelmi és testi fejlődésben. Meg kell találnunk számukra a megfelelő teret, ahol képességeiket gyakorolhatják, felfedezhetik önmagukat.
- A tanulónak, a tanárnak és a szülőnek folyamatosan látni kell az előrehaladást, a legyőzendő nehézségeket. A tanárnak (iskolának) felelősséget kell vállalnia a tanulók személyiségének fejlődéséért, tanulási folyamatának irányításáért, eredményességéért. A tanulók értsék és érezzék, hogy az ellenőrzés természetes kísérője a tanulásnak. Nem bizalmatlanság jele, hanem „értük van”, s arra szolgál, hogy lássák megfelelő ütemben, helyen, irányban haladnak-e a tanulásban.
- A pedagógusoknak törekedniük kell arra, hogy minél több ismerettel, információval rendelkezzenek a tanulók személyiségfejlődéséről, esetleges problémáiról, kedvelt tevékenységeiről.
- Számon kérni csak olyan ismeretet szabad, amelyet megtanítottunk, illetve amelyhez a tanuló tanára vezetésével (irányításával) hozzájutott.
- A számonkérésnek mindig a tanuló tudására (és nem tudásának hiányosságaira) kell irányulnia. A hiányosságok feltárásának célja a további ismeretszerzés, illetve a hiányosságok pótlásának segítése.
- Lehetőséget kell adni a tanulónak a számonkérés során feltárt hiányosságok pótlására, hibák javítására.
- A tanuló teljesítményét mindenkor korrekt módon, az elvárás-képesség-teljesítmény egységében kell értékelni.
- Az értékelés és minősítés során arra kell törekedni, hogy az érdemjegy vagy szöveges minősítés mindenkor a tanuló teljesítményét tükrözze (és ne az osztályban, csoportban kialakult tudásbeli rangsorban elfoglalt helyét).
- A tanulói teljesítmény értékelésekor a pozitív motiváció, a képességeknek a megerősítés útján történő fejlesztése az irányadó elv.

- Az érdemjegy és az osztályzat megállapítása a tanuló teljesítményének, szorgalmának értékelésekor, minősítésekor nem lehet fegyelmezési eszköz.

Az ellenőrzés, értékelés területei:

- tanítási órák (tanórai foglalkozások)
- tanórán kívüli foglalkozások
- tanulmányi és sport versenyek
- rendezvények
- DÖK tevékenység
- egyéb (bármely iskolai élethez és iskolán kívüli tevékenység)

3.10.1. Az ellenőrzés és értékelés formái és területei

Az ellenőrzés, értékelés formái

szóbeli	Önértékelés, társak munkájának értékelése, beszélgetés, összefüggő felelet, kiselőadás, csoportmunka esetén összefoglaló előadása	projekt értékelése
írásbeli	feladatlap, teszt, dolgozat, témazáró, házi feladat, házi dolgozat, füzet, munkatankönyv, munkafüzet. IKT eszközökkel készített tanulói prezentációk, képgyűjtemények, felhívó plakátok, hírek, képek készítése, gyűjteménybe rendezése stb.	Gyűjtőmunka, előzetes feladatok, csoportmunkában részvétel, csoportfeladat elvégzésének segítése, a projekt produktumának minősége. IKT eszközök használata, digitális tananyag készítése
gyakorlati	munkadarab, gyűjtőmunka, sportteljesítmény, mérési gyakorlat stb, kiállítás	
IKT eszközök használatával	Tesztek	

3.10.2. A tanulók tantárgyi munkájának ellenőrzése, értékelése

Alapelvek

A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy az osztályozó vizsgán, a különbözeti vizsgán, valamint a pótló és javítóvizsgán nyújtott teljesítménye (a továbbiakban a felsorolt vizsgák együtt: tanulmányok alatti vizsga) alapján kell megállapítani. A kis-korú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell.

A pedagógus a tanuló teljesítményét, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és a tanítási év végén osztályzattal minősíti.

Kivétel:

- Első évfolyamon félévkor és év végén, a második évfolyamon félévkor szóveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített vagy felzárkóztatásra szorul.
- Hon-és népismeret: a minősítés, értékelés a következő szöveggel történik: megfelelt – jól megfelelt – kiválóan megfelelt.

A 2. évfolyam évvégétől és a felsőbb évfolyamokon a tanuló tudásának értékelése 5 fokú skálával történik. Az érdemjegyek és osztályzatok a következők:

a tanuló tudásának értékelésénél és minősítésénél jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

- Az értékelések közlésére a saját és a minisztérium által rendszeresített nyomtatványokat használjuk.
- Figyelembe kell venni a tanuló adott tárgyban mutatott többletmunkáját a félévi és az év végi osztályzásnál.
- Helytelen viselkedés miatt szaktárgyi elégtelen osztályzat nem adható.
- A hagyományos rendszerű félévi ill. év végi osztályzatok az adott időszak során szerzett évközi osztályzatokból ill. a vizsgákon elért eredményekből tevődnek össze, a későbbiekben leírtaknak megfelelően.
- Osztályozásra bármely, a tanórát ellátó nevelő jogosult, de az értékelés kifogástalanságáért a szaktanár felel.
- Az évközben szerzett osztályzatokból heti 1 órás tantárgy esetében félévenként minimum 3, több órás tantárgy esetében minimum 5 osztályzatnak kell lennie.
- A témazáró osztályzatokat megkülönböztetett jelöléssel kell bevezetni, súlyuk nagyobb a többi osztályzaténál.
- A témazáró dolgozatok várható időpontját a nevelőknek 1 héttel az írás előtt közölni kell a tanulókkal.
- Az év végi osztályzatok egész éves teljesítményt értékelnek, fejlődési tendencia figyelembevételével. A már lezárt félévi ill. év végi osztályzatok javítására nincs mód.
- A félévi ill. év végi jegyek lezárása előtt legalább 1 hónappal az osztályfőnökök írásban értesítik azokat a szülőket, akiknek gyermeke bukásra áll valamilyen tantárgyból.
- NKT.56. § (1) alapján a tanulót, ha egyéni adottsága, fejlettsége szükségessé teszi, a szakértői bizottság mentesítheti az érdemjegyekkel és osztályzatokkal történő értékelés és minősítés alól. Ha a tanulót egyes tantárgyakból, tantárgyrészekből mentesítik az értékelés és minősítés alól, az iskola egyéni foglalkozást szervez részére. Az egyéni foglalkozás keretében - egyéni fejlesztési terv alapján - segíti a tanuló előrehaladását.
- SNI tanulók idegen nyelvi órákon a 4. évfolyamtól részt vesznek hallás utáni nyelvtanulás, nyelvérzékenyítés céljából. Értékelésük 4-6 évfolyamon érdemjeggyel és osztályzattal történik, de egyénre szabott módon, a szakértői vélemény figyelembevételével. 7. - 8. évfolyamon tanulmányi előmenetelüket érdemjeggyel és osztályzattal értékeljük a követelményrendszer alapján.

Az ellenőrzés, értékelés módozatai

A tanulási folyamat három szakaszában (kezdetén- folyamatában- végén) az alábbi értékelési módokat alkalmazzuk:

Módja:	Célja:	Ideje:	Formái:
<u>Diagnosztikus</u> Feltárja az előzetes ismeretek szintjét, Feladatokat határoz meg, helyzetet mér fel	Visszajelzés a tanár, a diák, a szülő számára, Tájékoztatás	Bemenetkor valamely osztályfokon, továbblépéskor, egyéni teljesítményváltáskor, tanárváltáskor	Rövid dolgozat, a teljesítményt pontban vagy százalékban tudásszintenként teljesítménymérés
<u>Formatív</u> Fejlesztő (a tanuló)	A folyamatot követi	Időben rendszeresen elosztott gyakoriság-	Kisdolgozat, szóbeli feleletek,

önfejlesztő módot sajátít el)		gal a folyamat teljes idejében	csoportmunkában, alkalmazott tevékenységek, teljesítménymérés
<u>Szummatív</u> Minősítő (a tanulási időt záró, a tanulmányi követelményeket figyelembevevő)	Összegző, minősítő, Értékelő	negyedév, félév, év vége	Témazáró, szóbeli, írásbeli teljesítménymérés

Feleltetésnél figyelembe vesszük:

- Szóbeli feleltetések során a tanuló egész személyisége megnyilvánul. A teljesítmény függ: a beszédkészségtől, fellépéstől, magabiztosságtól, koncentrációs készségtől, személyiségtípustól. Megnyilvánulhatnak mindazok a metakommunikációs mozzanatok, amelyek elárulják az anyag megértését vagy hiányosságait. A felelő biztos visszajelzést kaphat, akkor, ha olvasni tud a metakommunikatív jelekben és azt jól értelmezi (tanári tekintet, gesztusok, megjegyzések) s ezek segíthetik őt az anyag megértésében, értelmezésében.
- Az írásbeli feleltetési formák (dolgozat, feladatlap) célja az, hogy áttekintést nyerjünk a tanulók tájékozottságáról, a tanult tananyag lényeges összefüggéseiről, időrendiségéről, a folyamatok egymásutánjáról, struktúrákba rendezéséről. Lehetőséget adunk tanulóinknak, hogy hiányosságaikat pótolják, megismételjék dolgozataikat; egyéni érdeklődés szerint pályamunkákat készítsenek, gyűjtéseket végezzenek, önálló kutatómunkát folytassanak.
- Az írásbeli feleltetési formák (dolgozat, feladatlap) feszültséget jelenthet a tanulók számára, mert ezek összefoglaló dolgozatok, alapvetően meghatározzák a félévi és az év végi osztályzatot. Önállóan kell gondolkodni, a hibás lépésekre nem figyelmeztetheti a tanár.

A témazáró feladatlapok adják az értékelés, ellenőrzés szempontjából a legtöbb információt. Mérhető velük a tudás, az ismeretek szilárdsága és biztonságos alkalmazása. Elkészítésük sok munkát, hozzáértést igényel. Ilyen feladatlapok reálissá teszik az értékelést, háttérbe szorítják a becslést. (Szóbeli felelésnél képtelen a tanár ennyi tudáselemet ellenőrizni, észben tartani, értékelni.)

A témazáró dolgozatra való felkészülés komoly erőfeszítést kíván a tanulótól, még akkor is, ha a tanár az összefoglaló órán súlypontos, ezért vigyázzunk arra, hogy kettőnél több témazárót nem írjunk egy nap.

Az érdemjegyre történő átváltás

Az osztályozás során

- a témazárókat, felmérőket százalékosan is kimutatjuk.
- Az egyes tárgyakhoz készült központi tudásszintmérő feladatlapoknál az abban javasolt ponthatárokat alkalmazzuk.

Tantárgyi ellenőrzés, értékelés rendszeressége:

- A tanórai értékelés egész évben folyamatos
- 2. évfolyamtól a tanulók előmenetelét, teljesítményét a tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel, év végén osztályzattal minősítjük.

Belső vizsgák, felmérések:

- 2. osztálytól kezdve év elején és félévkor a tantárgy jellegének megfelelően diagnosztikus típusú felméréseket kell végezni.
- 2. évfolyam végén szintfelmérés magyar irodalom, nyelvtan, matematika (írásban)
- 3. évfolyam végén: szintfelmérés magyar irodalom, nyelvtan, matematika, környezetismeret (írásban)
- 4. évfolyam végén iskolai belső vizsga: magyar irodalom és nyelvtan (írásbeli és szóbeli) matematika (írásbeli), környezetismeret (szóbeli).
- 6. évfolyam végén: iskolai belső vizsga: magyar irodalom és nyelvtan (szóbeli és írásbeli), matematikából (írásbeli)
- 8. évfolyam végén: belső vizsga:
 - magyar irodalom és nyelvtan (írásbeli és szóbeli)
 - történelem (szóbeli)
 - matematika (írásbeli)
 - fizika (írásbeli/szóbeli)
- A vizsgaköteles tantárgyak év végi osztályzata úgy alakul ki, hogy a tantárgy évközi teljesítésére javasolt osztályzat 2/3-ad, az elért vizsgajegy 1/3-ad arányban járul hozzá a végleges osztályzat kialakításához.
- Igazolt távollét esetén a vizsga későbbre halasztható, de a tanév végéig mindenképpen le kell tenni.
- A vizsgán kötelezően jelen vannak:
 - a vizsgázó tanuló,
 - a vizsgáztató nevelő (azonos a tantárgyat tanító szaktanárral)
 - 1 fő, az iskola bármely nevelője.
- A vizsgán jelen lehetnek (a tanuló hozzájárulásával):
 - a vizsgázó szülei,
- A vizsga helyszíne mindig az iskola.
- A vizsga időpontja a tanév utolsó 4 hetében van, előre kijelölt napon. Időpontját 1 hónappal előre közölni kell a tanulókkal.
- 1 napon 1 tanuló max. 2 tantárgyból vizsgázhat.
- Egy tantárgy írásbeli és szóbeli vizsgája lehet ugyanazon a napon.
- A sajátos nevelési igényű és a beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló részére a vizsgán indokolt esetben biztosítani kell a hosszabb felkészülési időt, az írásbeli vagy szóbeli felmérésen biztosítani kell az iskolai tanulmányai során általa használt, megszokott eszközöket, a vizsga szervezésével alkalmazkodni kell az adottságaihoz.

3.10.3. Tanulóink munkájának értékelése

Szöveges értékelés: **1. osztályban év végén és 2. osztályban félévkor:**

Osztály	Kiválóan teljesített	Jól teljesített	megfelelően teljesített	felzárkóztatásra szorul
1. oszt.	Önállóan, pontosan, megfelelő tempóban dolgozik	Önállóan, kevés hibával végzi feladatát	Részben önállóan dolgozik, támogatást igényel	Kevés önállósággal dolgozik, munkatempója lassú, pontatlan
2. oszt. Félév	A tanultakat önállóan feldolgozza Önálló problémamegoldásra képes	Az ismeretanyag elsajátítására és önálló feldolgozására képes	Elkalandozik, a feladatok megoldásánál pontatlanság, figyelmetlenségből eredő hiba jellemzi.	A tanult anyag elsajátításánál bizonytalanság jellemzi, ismeretei kaotikusak

A tanulók minősítését az iskola a szülő bevonásával értékeli. Feltárják a tanulmányokat akadályozó tényezőket és meghatározzák a sikeres továbbhaladáshoz szükséges intézkedéseket.

Osztályzatok:

Jeles (5):	Tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes. Pontosan, szabatosan fogalmaz. Lényegre mutatóan definiál, saját szavaival is vissza tudja adni a szabályt. Tud szabadon, önállóan beszélni. Bátran mer visszakérdezni.
Jó (4):	Ha a tantervi követelményeknek megbízhatóan csak kevés és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. Kisebb előadási hibákat vét, definíciói bemagoltak
Közepes (3):	Ha a tantervi követelményeknek pontatlanul, néhány hibával eleget tesz nevelői segítségre (javításra, kiegészítésre) többször rászorul. Ismeretei felszínesek. Kevésbé tud önállóan dolgozni, beszélni. Segítséggel képes megoldani szóbeli feladatát. Rövid mondatokat mond. (Párbeszéd alakul ki a tanár és tanuló között.)
Elégséges (2):	Ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányossággal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Egyszavas válaszokat ad. Fogalmakat nem ért. Gyakorlatban képtelen az önálló feladatvégzésre. (Akar, de nem megy.)
Elégtelen (1):	Ha a tantervi követelményeknek a nevelői útbaigazítással sem tud eleget tenni.

Az osztályzatok osztálykönyvi bejegyzésének módosítai

- *Felmérő, témazáró dolgozat, tanterv által előírt iskolai feladatlapok és az év végi vizsgák: – Kréta 200% Szóbeli feleletek –Kréta 100%*
- *Különféle gyűjteményekre, osztályzattal honorálható munkára, házi fogalmazásokra: memoriterekre: Kréta - 80-100%*

Feladatlapokkal, dolgozatokkal, tájékoztató füzetrel kapcsolatos teendők:

- Ajánlatos a felelés témáját az osztályzat előtt jelölni.
- A központilag kiadott feladatlapokat a gyerekektől az év elején be kell szedni.
- A különféle feladatlapokat, felméréseket, amelyek az osztályozás tárgyát képezték egy évig meg kell őrizni.
- Az iskolai dolgozatok, témazáró feladatlapok stb. érdemjegyét a szaktanár a Kréta naplóba bejegyzi.
- Az iskolában készített dolgozatokat, a tanár kiírt fogadóórán, szülői értekezleten tegyük lehetővé a szülők számára hogy megtekintsék.
- A füzetrendet a tantárgyi értékelésnél figyelembe vesszük.
- Az önállóan végzett feladatokat iránymutatóan minden esetben javítani kell.

Értékelés év végén (osztályozó konferencia): Abban az esetben, ha az év végi osztályzat a tanuló hátrányára lényegesen eltér a tanítási év közben adott érdemjegyek átlagától, a nevelőtestület felhívja az érdekelt pedagógust, hogy adjon tájékoztatást ennek okáról, és indokolt esetben változtassa meg döntését. Ha a pedagógus nem változtatja meg döntését, és a nevelőtestület ennek indokaival nem ért egyet, az osztályzatot az évközi érdemjegyek alapján a tanuló javára módosítja.

3.11. A tanuló magatartása, szorgalma értékelésének és minősítésének követelményei és formái

- A magatartás és szorgalom helyi követelményeit a nevelőtestület állapítja meg figyelembe véve a diákönkormányzat javaslatait.
A házirendben írtakat betartva, és azt társaival betartatva együttesen értékeljük. Hangsúlyozni kell, hogy az iskola által támasztott erkölcsi követelmények jelentik a viszonyítási alapot.
- A tanuló magatartásának és szorgalmának értékelését és minősítését az osztályfőnök - az osztályban tanító pedagógusok véleményének kikérésével - érdemjegyekkel 4 fokozatú skálán végzi. 1. évfolyam év végén és 2. évfolyam félévkor a tanuló szöveges értékelést kap.
- A magatartás és a szorgalom értékelése havonta történik, figyelembe véve a tanulók javaslatait, véleményét.
- A magatartás és a szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök a nevelőtestület véleménye alapján állapítja meg. Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról. A félévi és az év végi osztályzatot az értesítőbe és a bizonyítványba be kell jegyezni.
- Az osztályozás a hagyományos 4 fokozatú osztályozási skálával történik.

A magatartás és szorgalom értékelésének fokozatai:

Magatartás:	példás (5)	Jó (4)	változó (3)	rossz (2)
Szorgalom:	példás (5)	Jó (4)	változó (3)	hanyag (2)

3.11.1. A tanuló magatartásának értékelése

A „magatartás” kifejezés az erkölcsi vonások állandóságára utal (tartás), és nem viselkedés csupán.

A magatartás osztályzat az életkorhoz mérten a tanuló iskolai és iskolán kívüli fegyelmezettségét, viselkedését, társaihoz, a felnőttekhez, saját és mások iránt érzett felelősségérzetét értékeli.

A magatartás értékelésének szempontjai:

- az iskolai házirendben leírt szabályok betartása vagy be nem tartása,
- órák alatti viselkedés,
- szünetekben való viselkedés,
- egyéb iskolai foglalkozásokon való viselkedés,
- indokolt esetben iskolán kívüli viselkedés,
- társakhoz, felnőttekhez való viszonyulás (beszéd, egyéb cselekvések),
- rábízott feladatok elvégzésének minősége,
- önként vállalt feladatok mennyisége és minősége,
- a durvaságoktól mentes kapcsolatokra való törekvés,
- a közösség tulajdonának védelme,
- a magatartás egésze milyen hatást gyakorol a közösségre.

A magatartás értékelésének és minősítésének követelményei a következők:

Magatartás	Példás	Jó	Változó	Rossz
Fegyelmezettsége	Nagyfokú állandó másokra pozitívan kiható	Megfelelő, még nem teljesen a sajátja	másokat zavaró, kifogásolható gyenge, ingado-	erősen kifogásolható, zavaró, negatív

			zó, de igyekezik javulni	
Felelősség Érzete	Nagyfokú felelősség-tudat, de befolyást nem gyakorol	Időnként felelősen	Ingadozó	felelőtlen, megbízhatatlan
Hatása a közösségre, társas emberi kapcsolatai	pozitív, aktív, segítőkész, jóindulatú, élen jár, kezdeményez	Részt vesz, de befolyást nem gyakorol	ingadozó, közömbös, vonakodó	Negatív, goromba, ártó, lélektelen, megfélemlítő
Házirend betartása	betartja, arra ösztönöz	Néha hibázik	Részben tartja be	sokat vét ellene
Viselkedéskultúrája, hangneme	kifogástalan, példaértékű, tisztelettudó udvarias	Kevés kivétivel, utána	Udvariatlan, nyegle	durva, romboló, közönséges, goromba, hangoskodó

3.11.2. A tanuló szorgalmának értékelése

- A szorgalom jegy a tanuló egyéni képességeihez mérten a tanulmányi munkához való viszonyát, munkavégzését és kötelességtudatát értékeli.
- Az értékelés szempontjai között kiemelkedő fontosságú, hogy az elért eredményeket a tanulói képességek (lehetőségek) figyelembevételével értékeljük.
- Kapjon hangsúlyt a javuló teljesítmény értékelése.

Szorgalom	Példás	Jó	Változó	hanyag
Tanulmányi munkája	céltudatosan törekvő, odaadó, igényes a tudás megszerzésében	Figyelmes, törekvő	Ingadozó	hanyag, lassító, képességeihez viszonyítva jóval gyengébb teljesítményt nyújt
Munkavégzése	kitartó, pontos, megbízható, önálló, lankadatlan, képességeihez mérten vesz részt a csoportmunkában és az önálló munkában, munkája eredményes, társai munkáját is elősegíti	Rendszeres, többnyire önálló, önelenőrzése jó, csoportmunkában képességeihez mérten igyekezik részt venni	rendszeretlen, hullámzó, önállóan, feladatait felszólításra, ellenőrzés mellett végzi el	megbízhatatlan, gondatlan önelenőrzése gyenge vagy nincs, az órai munkában legtöbbször passzív, félévkor vagy év végén elégtelen osztályzatot kap valamelyik tantárgyból
Kötelességtudata	kifogástalan. precíz	Megfelelő, néha ösztökélni kell	Felszerelése gyakran hiányos	szinte nincs felszerelése
Tanórákon kívüli információk felhasználása, többletmunkája	rendszeres, érdeklődő	Előfordul, ösztönzésre dolgozik	Ritkán	egyáltalán nem

A szorgalom elbírálásakor az egyes érdemjegyek, illetve osztályzatok eléréséhez a felsorolt szempontok közül legalább háromnak az együttes megléte (vagy megsértése) szükséges.

3.12. Az önálló felkészülést segítő írásbeli és szóbeli feladatok meghatározásának elvei és korlátai

Iskolánkban az önálló felkészülést segítő feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- Az önálló felkészülést segítő írásbeli és szóbeli feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása (készség- és képességfejlesztés).
- Az önálló felkészülést segítő írásbeli és szóbeli feladatok kiadásakor figyelembe kell venni: a diákok képességeit, adottságait; a tanulók napi és heti terhelhetőségét; az életkori sajátosságokat, a fejlődés ütemét és a feladat előkészítettségét.
- Az önálló felkészülést segítő írásbeli és szóbeli feladatok korosztálytól függetlenül sarkallják a diákokat állandó önellenőrzésre!
- Az önálló felkészülést segítő írásbeli és szóbeli feladatok mindig kerüljenek ellenőrzésre!
- Az el nem készített, illetve hibás, hiányos feladat értékelésekor különbséget kell tenni a mulasztás okai szerint!
- Az első-negyedik évfolyamon a tanulók hétvégére (szombatra, vasárnapra), valamint a tanítási szünetek idejére ajánlást kapnak szóbeli, írásbeli feladat elvégzésére
- Az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli feladatot.
- Az önálló felkészülést segítő írásbeli és szóbeli feladatok újabb funkciója az új tanulásszervezési eljárások keretében: projektek, gyűjtőmunka, előzetes információk előhívása, digitális anyagok gyűjtése. Terjedelme igazodjon a tanulók életkori sajátosságaihoz, képességeihez.
- A nagyobb elmélyülést, több időt igénylő feladatok kitűzésekor (könyvtári vagy internetes kutatómunka, képzőművészeti alkotás, technikai eszköz készítése) az elkészítés határidejét különös gonddal, a tanulók egyéb kötelezettségeire tekintettel kell megállapítani.
- Az önálló kutatómunkát, a kötelező tananyagon kívüli ismereteket kívánó feladatok elvégzését – a befektetett munka arányában – jutalmazni kell.

3.13. OKM

Kompetenciamérés célja és jelentősége

Az országos kompetenciamérés az általános iskola pedagógiai munkájának fontos visszajelző eszköze, amely objektív, adatalapú visszajelzést nyújt a tanulók alapképességeinek és kulcskompetenciáinak fejlettségéről. A mérés elsősorban a **szövegértési, matematikai** és – az aktuális mérési területeknek megfelelően – egyéb alapkompentenciák szintjét vizsgálja, figyelembe véve a tanulók életkori sajátosságait és egyéni fejlődési ütemét.

A kompetenciamérés nem minősítő jellegű, hanem **diagnosztikus és fejlesztő funkciót** tölt be. Célja:

- a tanulók erősségeinek és fejlesztendő területeinek feltárása
- az intézményi pedagógiai munka eredményességének vizsgálata
- a pedagógiai tervezés és módszertani megújulás támogatása
- az esélyegyenlőség erősítése és a tanulói lemaradások csökkentése.

Kompetenciamérés eredményeinek elemzése

Az intézmény a kompetenciamérés adatait **évente, rendszerszinten elemzi**. A kompetenciamérés eredményeinek elemzése több szinten történik:

Tanulói szint:

- egyéni teljesítmények vizsgálata
- fejlődési tendenciák nyomon követése
- a tanulási nehézségek korai felismerése

Osztályszint:

- az osztály- és csoportszintű teljesítmények vizsgálata
- az évfolyamokon megjelenő tipikus problémák azonosítása
- a tanítási-tanulási folyamat hatékonyságának vizsgálata

Intézményi szint:

- az országos és hasonló adottságú intézmények eredményeivel való összevetés
- hosszabb távú trendek elemzése
- a pedagógiai program célkitűzéseinek megvalósulásának értékelése

Az elemzés során az intézmény pedagógusai közösen értelmezik az adatokat, figyelembe véve a tanulók szociokulturális háttérét és az egyéni sajátosságokat. Az eredményekről a szülők és – életkoruknak megfelelő módon – a tanulók is tájékoztatást kapnak.

Fejlesztési irányok és célok

A kompetenciamérés eredményeire építve az intézmény célja:

- a **szövegértési és matematikai kompetenciák** tudatos és folyamatos fejlesztése
- a tanulási stratégiák megerősítése
- az önálló gondolkodás, problémamegoldás és alkalmazható tudás fejlesztése
- a tanulók motivációjának növelése.

Az elemzések eredményeire épített célzott fejlesztési stratégia fő elemei:

- **differenciált tanulásszervezés** erősítése a tanórai munkában
- egyéni és kiscsoportos fejlesztések szervezése
- a kulcskompetenciák tantárgyakon átívelő fejlesztése
- korszerű, tanulóközpontú módszerek (kooperatív technikák, projektmunka, problémamegoldó feladatok) alkalmazása
- digitális eszközök tudatos bevonása a fejlesztésbe
- megerősítő, támogató pedagógiai környezet kialakítása.

Kiemelt figyelmet kapnak a lemaradó tanulók felzárkóztatását, valamint a tehetséges tanulók kibontakoztatását szolgáló fejlesztések.

Feladatok és tevékenységek

Pedagógusok feladatai:

- a kompetenciamérés eredményeinek megismerése, értelmezése
- az elemzések beépítése a tanmenetekbe, éves tervezésbe
- egyéni fejlesztési tervek készítése
- tanítási módszerek felülvizsgálata
- a fejlesztési tapasztalatok megosztása
- folyamatos önreflexió és módszertani megújulás.

Tanórai és tanórán kívüli tevékenységek

- Szövegértési és matematikai kompetenciát fejlesztő feladatok rendszeres alkalmazása

- Problémamegoldó, életközeli helyzeteket bemutató feladattípusok beépítése
- Kooperatív tanulásszervezési eljárások alkalmazása
- Digitális eszközök használata

Tanulók tevékenységei:

- a mérési helyzetek megismerése és elfogadása
- önértékelési készségek fejlesztése
- aktív részvétel a fejlesztő foglalkozásokon
- együttműködés páros és csoportos feladatmegoldások során

Intézményi szintű feladatok, tevékenységek:

- mérési eredmények nyomon követése
- fejlesztő programok szervezése
- felzárkóztató és tehetséggondozó foglalkozások biztosítása
- az intézményi önértékelési rendszer működtetése
- kapcsolattartás a szülőkkel
- a pedagógusok szakmai továbbképzésének támogatása

A kompetenciamérés beépülése a pedagógiai gyakorlatba

Az intézmény törekszik arra, hogy a kompetenciamérés eredményei szervesen beépüljenek a mindennapi pedagógiai munkába. A mérési adatok nem önállóan, hanem más értékelési formákkal együtt segítik a tanulók fejlődésének nyomon követését, hozzájárulva egy **támogató, fejlesztő szemléletű iskolai környezet** kialakításához

3.14.A tanulók fizikai és motorikus képességeinek mérése

A fizikai fittségmérési rendszer, a **NETFIT** (Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt) egy diagnosztikus és oktatási célú pedagógiai értékelő és visszajelentő eszköz, mely alkalmazása olyan személyre szabott értékelési lehetőséget kínál minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fittségi állapotot, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztés érdekében. Küldetése, hogy népszerűsítse és tudatosítsa az élethosszig tartó fizikai aktivitás jelentőségét és az egészségtudatos életvezetés értékeit az iskoláskorú diákok és családjaik körében is.

A feldolgozott mérési eredmény ismerete lehetőséget biztosít saját, intézményen belüli, valamint az ország különböző területein lévő nevelési-oktatási intézmények mérési eredményeinek összehasonlítására. Az általános fizikai teherbíró képesség mérése során feltérképezhetők a kondicionális képességek területén mutatkozó hiányosságok. Ezek feltárása a tanulók életmódjának ismerete kiindulási alapul szolgál úgy az egyéni, mint a közösségi felzárkóztató programok elkészítésére, lehetőséget biztosítva a hátrányos helyzet megszüntetésére, a fizikai teherbíró képesség fejlesztésére, szükség szerint elérésére, megtartására.

El kell érni, hogy az általános fizikai teherbíró képesség fejlődésének folyamatos nyomon követése, motivációs tényezőként hasson a tanulókra, és az iskolából kikerülve életvitelükben helyet kapjon a rendszeres fizikai aktivitás is.

ÁLTALÁNOS MÉRÉSI SZEMPONTOK

- A mérés megkezdése előtt a tanulónak tisztában kell lenni a mérés céljával, gyakorlati hasznosságával és az elvégzendő feladatokkal.
- Valamennyi próbát tornateremben valamint sportudvaron tornaruhában, sportöltözetben célszerű végezni.
- A mérést mindig előzze meg az általános és speciális bemelegítés.

- A tesztek elvégzésekor a legjobb teljesítményt kell nyilvántartásba venni. A vizsgálatokat támogató eszközök a pedagógusok rendelkezésére állnak (mérési útmutató, hanganyagok, oktatófilmek, a tesztek lebonyolításhoz szükséges eszközök: mérleg, testmagasságmérő, hajlékonyságmérő eszköz, kézi szorítóerő-mérő, mérőcsík, 20 m-es szalag, bioimpedancia-analizátor)
- A NETFIT felmérés biztosítja a kötelező, intézmény szintű fittségi tesztelést; a tanulók számára az öntesztelést és önértékelést, valamint az egyéni legjobb teljesítményt célzó tesztelést.
- Az általános fizikai teherbíró-képesség közös mérése és értékelése során el kell érni, hogy a tanulók elméletben és gyakorlatban is megszerezzék azokat az alapvető élet-tani, egészségtani és edzéselméleti ismereteket, amelyek elengedhetetlenül szükségesek a fizikai állapotuk szinten tartásához, szükség esetén fejlesztéséhez, valamint szintjének ellenőrzéséhez.
- Az érintett tanuló fizikai állapotának és edzettségének mérését, vizsgálatát az iskolai testnevelés tantárgyat tanító pedagógus végzi. A tanulók általános fizikai teherbíró képességének fokozatos fejlesztése, mérése, az iskolai testnevelés részévé, kiemelkedő feladatává kell, hogy váljék.

A fittségi tesztek

A NETFIT 4 fittségi profilban, 9 mérés segítségével jellemzi a tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét.

- **Testösszetétel és tápláltsági profil:**
Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)
Testmagasság mérése
Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék
- **Aerob fittségi (állóképességi) profil:**
Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás
- **Vázizomzat fittségi profil:**
Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége
Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje
- **Hajlékonysági profil:**
Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

Az általános fizikai teherbíró-képesség minősítése

A NETFIT mérések eredményei tesztől függően két illetve három zónába kerülhetnek: egészségzónába, fejlesztési zónába és fokozott fejlesztési zónába.

A kiértékelő táblázatban olyan teljesítménymínimum értékek vannak feltüntetve, amelyeket teljesítve a tanuló ún. „egészségzónába” kerül, s ezzel hosszútávon valószínűbben lesz védett az ülő életmóddal, fizikai inaktivitással összefüggő megbetegedésekkel szemben. Az egészségsztenderdeknel gyengébb teljesítmények – fittségi profiltól függően – további két zónába, „fejlesztés szükséges” és „fokozott fejlesztés szükséges” zónákba kerülhetnek. Ezek a teljesítményértékek felhívják az érintettek figyelmét, hogy az egészséges fizikai fittségi állapot elérése érdekében több testmozgásra és tervezett, speciális fejlesztő testedzésre, sporttevékenységre van szükség.

A felső tagozatban a pubertás krízis a gyermeknek is, és környezetének is sok problémát jelent. Egészségnevelési programunkban segítséget kívánunk adni egyénre szabott edzés-

tervekkel, melynek összeállításában elsősorban a testnevelő és az egészségnevelő team vesz részt.

A 2016 tavaszán átadott új, korszerű tornaterem, és a projektek során elnyert számos sport- és szabadidős eszköz nagyobb lehetőséget biztosít arra, hogy sokszínűbbé tegyük a testnevelés órákat illetve a szabadidős tevékenységeket, új mozgásformákkal, sportjátékokkal ismertessük meg a gyerekeket, ezzel motiválva sporttevékenységüket, tanórai aktivitásukat. Fontos, hogy kialakítsuk bennük a mozgás iránti szeretetet.

3.15. A tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

A társadalmi tendenciák azt mutatják, hogy tanulóink egyre több negatív hatásnak, veszélynek vannak kitéve. Ezért iskolánk kiemelt feladatának tartja a szociálisan hátrányos körülmények között élő tanulók problémáinak kezelését, a tanulók veszélyeztetettségének megelőzését, illetve megszüntetését. E feladatokat az alábbiakban határozzuk meg:

- Szociometriai felméréseket készítünk a tanulók valódi körülményeiről a személyiségi jogok messzemenő figyelembevételével.
- A rossz anyagi helyzetben levő, a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű diákok segítségének formái:
 - tanulmányi kirándulások, versenyek anyagi támogatása
- Mentálisan sérült tanulók esetén pszichológus tanácsának kikérése, munkájának igénybevétele.
- A tanulók jogainak fokozott védelme.
- Az egészségnevelési módprogram keretében rendszeres felvilágosító munka végzése az osztályfőnök, a szaktanárok és a védőnő segítségével (drog, alkohol, dohányzás).
- Törekszünk arra, hogy minél több pedagógus szerezzon alapos ismereteket a sikeres kábítószer-ellenes program megvalósításához.
- Rendszeres kapcsolattartás a tanulók szüleivel.
- A veszélyeztetett, illetőleg hátrányos helyzetű tanulók helyzetének figyelemmel kísérése.

A fenti feladatok az iskola kapcsolatot tart a Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat szakembereivel, illetve a gyermekvédelmi rendszerhez kapcsolódó feladatokat ellátó más személyekkel, intézményekkel és hatóságokkal.

3.16. A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezési elvei

A csoportbontás célja az ismereteket elmélyítése, több idő a kommunikációs készségek fejlesztésére és tanulók tudásának megalapozására.

A választható tantárgyak esetében választásukat a tanulók és a szülők aláírásukkal megerősítik és tudomásul veszik, hogy az értékelés, a mulasztás, továbbá a magasabb évfolyamra lépés tekintetében úgy kell tekinteni, mintha kötelező tanórai foglalkozás lenne.

3.17. A választható tantárgyak, foglalkozások és a pedagógus-választás szabályai

A tantárgyfelosztás az iskola pedagógus-erőforrásainak optimális kihasználásával készül úgy, hogy minden osztály és tanulócsoport számára biztosítsa a szakos ellátást. Ugyanakkor tantárgyfelosztásunknak biztosítania kell azt is, hogy minden pedagógus számára a törvény által előírt heti tanítási órát vagy egyéb foglalkozást biztosítson. Az iskola méretéből adódóan a pedagógusok szülői-tanulói oldalról történő kiválasztására ezért általában nincs lehetőség.

4. ZÁRADÉKOK

PEDAGÓGIAI PROGRAM

Véleményezési záradék

Jelen pedagógiai programot az iskolai diákönkormányzat **véleményezte**.

Dátum: 2026. 08. 28.

Aláírás: (Képviselőre jogosult)

Véleményezési záradék

Jelen pedagógiai programot a(z) [iskolaszék / szülői szervezet] **véleményezte**.

Dátum: 2026.08.28.

Aláírás: (Szülői szervezet képviselője)

Elfogadási záradék

Jelen pedagógiai programot a nevelőtestület a 2./2026. (VIII. 31) számú határozatával **elfogadta**.

Dátum: 2026. 08. 31.

Aláírás: (Nevelőtestület képviselője)

Jóváhagyó záradék

Jelen pedagógiai programot az igazgató **jóváhagyta**.

Dátum: 2026. 08.31.

Aláírás: (Igazgató)

Fenntartói egyetértési záradék

Záradék fenntartói egyetértés szükségtelességéről Jelen pedagógiai program fenntartóra több-
letkötelezettséget hárító elemet nem tartalmaz, ennél fogva hatálybalépéséhez a fenntartó egyetér-
tése nem szükséges.

Dátum: 2026. 08.31.

Aláírás: (Iskola Igazgató)

Közzétételi záradék

Jelen pedagógiai programot az igazgató az intézmény honlapján **közzétette**.

Dátum: 2026. 09. 01.

Aláírás: (Igazgató)

Tartalom

1.	BEVEZETÉS	2
1.1.	INTÉZMÉNYI ADATOK.....	2
1.2.	AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA, FELTÉTELRENDSZERE	3
1.2.1.	Rövid történeti áttekintés.....	3
1.2.2.	Az iskolakörzet bemutatása	3
1.2.3.	A tanulók helyzete.....	4
1.2.4.	Az intézmény szerepe a körzet életében	4
1.2.5.	Az intézmény tárgyi és személyi feltételei.....	5
1.3.	KÜLDETÉSNYILATKOZAT.....	6
1.4.	A PEDAGÓGIAI PROGRAM HATÁLYBA LÉPÉSE, ELLENŐRZÉSE, FELÜLVIZSGÁLATA, MÓDOSÍTÁSA.....	6
2.	AZ ISKOLA NEVELÉSI PROGRAMJA	7
2.1.	A NEVELŐ-OKTATÓ MUNKA PEDAGÓGIAI ALAPELVEI, CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI.....	7
2.1.1.	Alapelvek.....	7
2.1.2.	Célok.....	7
2.1.3.	Fejlesztési területek – nevelési célok	8
2.1.4.	Feladataink.....	12
2.1.5.	A célok megvalósulását szolgáló módszerek, tanulásszervezési eljárások	13
2.2.	A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉST SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK	16
2.3.	KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	18
2.4.	A KIEMELT FIGYELMET IGÉNYLŐ TANULÓKKAL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI TEVÉKENYSÉG	21
2.4.1.	A különböző szociális háttérű gyermekek együttnevelése, IPR alkalmazása	21
2.4.2.	A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenység	25
2.4.3.	A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatását segítő program.....	26
2.4.4.	Az Iskolai Lemorzsolódást Megelőzését Támogató Pedagógiai Rendszer komplex keretrendszer (ILMT PR)	27
2.4.5.	A tehetség, képesség kibontakoztatásának segítése	28
2.4.6.	A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok.....	29
2.5.	CIGÁNY NÉPISMERETI NEVELÉS ÉS OKTATÁS	31
2.6.	EGÉSZ NAPOS ISKOLAI NEVELÉS-OKTATÁS	33
2.7.	AZ EGÉSZSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	33
2.7.1.	Az egészségnevelés célja	33
2.7.2.	Az egészségfejlesztés iskolai területei	36
2.7.3.	Az egészségnevelés várható eredményei	36
2.8.	KOMPLEX INTÉZMÉNYI MOZGÁSPROGRAM	37
2.9.	AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI PROGRAMJA.....	38
2.9.1.	Jövőkép, alapelvek, célok	38
2.9.2.	A környezeti nevelés színterei.....	39
2.10.	FOGYASZTÓVÉDELMEML ÖSSZEFÜGGŐ PEDAGÓGIAI FELADATOK	42
2.10.1.	A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei.....	42
2.10.2.	A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban	43
2.10.3.	Módszertani elemek.....	43
2.11.	KÖZLEKEDÉSRE NEVELÉS.....	43
2.12.	TÁRSADALMI BÜNMEGELŐZÉS ÉS ÁLDOZATTÁ VÁLÁS MEGELŐZÉSI PROGRAMJA	44
2.13.	AZ ERŐSZAKMENTES KONFLIKTUSKEZELÉS PROGRAMJA	44
2.14.	A SZÜLŐ, TANULÓ, PEDAGÓGUS EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI, ÉS TOVÁBBFEJLESZTÉSÉNEK LEHETŐSÉGEI	44
2.15.	A PEDAGÓGUSOK HELYI FELADATAI, AZ OSZTÁLYFŐNÖKI FELADATOK.....	45
2.16.	A PEDAGÓGUSOKRA VONATKOZÓ INTÉZMÉNYI ELVÁRÁSOK.....	46
2.17.	AZ ISKOLAVÁLTÁS, VALAMINT A TANULÓ ÁTVÉTELÉNEK SZABÁLYAI	48
2.18.	A FELVÉTELI ELJÁRÁS KÜLÖNÖS SZABÁLYAI.....	48

3.	AZ ISKOLA HELYI TANTERVE	49
3.1.	ALKALMAZOTT TANTERVEK	49
	2020-as NAT-hoz illeszkedő kerettantervek (https://www.oktatas.hu/koznevelas/kerettantervek/2020_nat)	49
3.2.	A HELYI TANTERV FELÉPÍTÉSE	49
3.2.1.	Az intézmény tantárgyi rendszere, óraterve	49
3.3.	A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK	52
3.4.	AZ ISKOLA 1-8. ÉVFOLYAMÁN TANÍTOTT TANTÁRGYAK TANTERVEI	53
3.5.	A NEMZETI ALAPTANTERVBEN MEGHATÁROZOTT PEDAGÓGIAI FELADATOK HELYI MEGVALÓSÍTÁSA	53
3.5.1.	Az 1–2. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	53
3.5.2.	A 3–4. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	54
3.5.3.	Az 5–6. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	55
3.5.4.	A 7–8. évfolyam pedagógiai feladatainak megvalósítása	57
3.6.	A KULCSKOMPETENCIÁK FEJLESZTÉSE	57
3.6.1.	Kulcskompetenciák	57
3.6.2.	A kompetenciafejlesztés fókuszai iskolánkban	62
3.7.	MINDENNAPOS TESTNEVELÉS	63
3.8.	ALKALMAZANDÓ TANKÖNYVEK, TANESZKÖZÖK	63
3.9.	MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI	63
3.10.	AZ ISKOLAI BESZÁMOLTATÁS	64
3.10.1.	Az ellenőrzés és értékelés célja és alapelvei	65
3.10.1.	Az ellenőrzés és értékelés formái és területei	66
3.10.2.	A tanulók tantárgyi munkájának ellenőrzése, értékelése	66
3.10.3.	Tanulóink munkájának értékelése	69
3.11.	A TANULÓ MAGATARTÁSA, SZORGALMA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÉS MINŐSÍTÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI	71
3.11.1.	A tanuló magatartásának értékelése	71
3.11.2.	A tanuló szorgalmának értékelése	72
3.12.	AZ ÖNÁLLÓ FELKÉSZÜLÉST SEGÍTŐ ÍRÁSBELI ÉS SZÓBELI FELADATOK MEGHATÁROZÁSÁNAK ELVEI ÉS KORLATAI	73
3.13.	OKM	73
	KOMPETENCIAMÉRÉS CÉLJA ÉS JELENTŐSÉGE	73
	Fejlesztési irányok és célok	74
	Feladatok és tevékenységek	74
	A kompetenciamérés beépülése a pedagógiai gyakorlatba	75
3.14.	A TANULÓK FIZIKAI ÉS MOTORIKUS KÉPESSÉGEINEK MÉRÉSE	75
3.15.	A TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK	77
3.16.	A CSOPORTBONTÁSOK ÉS AZ EGYÉB FOGLALKOZÁSOK SZERVEZÉSI ELVEI	77
3.17.	A VÁLASZTHATÓ TANTÁRGYAK, FOGLALKOZÁSOK ÉS A PEDAGÓGUS-VÁLASZTÁS SZABÁLYAI	78
4.	ZÁRADÉKOK	80
	TARTALOM	HIBA! A KÖNYVJELZŐ NEM LÉTEZIK.